

Afroamerikkalaisen urheilijan kapina

”Olympic Project for Human Rights” ja afroamerikkalaisten näkemykset *Philadelphia Tribunen* ja *Los Angeles Sentinelin* kirjoituksissa syyskuusta 1967 elokuuhun 1968

Juho Lauri

Pro gradu -tutkielma

Yleinen historia

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos

Humanistinen tiedekunta

Turun yliopisto

Helmikuu 2021

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Sisältö

1. Johdanto.....	1
1.1. OPHR:n perustaminen ja organisaation päävaiheet.....	1
1.2. Kirjallisuus ja tutkimuskysymykset.....	7
1.3. Aineisto ja metodi.....	10
2. Urheilun rooli afroamerikkalaisten silmissä.....	15
2.1. Mielikuva urheilusta tasa-arvoistajana.....	15
2.2. Amerikkalainen urheilu ja rasismi.....	21
3. Afroamerikkalaisten keinot parantaa asemaansa	31
3.1. Radikaalimman aktivismin kritisoijat.....	31
3.2. Nuorten puolustajat.....	36
4. Näkemykset Edwardsista.....	44
4.1. Edwardsin kiittäjät.....	44
4.2. Pyen ja Youngin hampaissa.....	49
5. Lopuksi.....	56
Lähdeluettelo.....	63

1. Johdanto

1.1. OPHR:n perustaminen ja organisaation päävaiheet

Elokuun 26. päivänä 2020 NBA-joukkue Milwaukee Bucks ilmoitti boikotoivansa alkavaa pudotuspeliotteluaan Orlando Magicia vastaan protestoidakseen poliisin toimintaa, kun afroamerikkalaista Jacob Blakea oli ammuttu selkään. Muutkin kyseisen päivän NBA-pudotuspeliottelut siirrettiin. Myös baseballin, jalkapallon ja naisten koripallon kansalliset pääsarjat tekivät samoin tukeakseen rasismia vastaan kamppailua. NBA-joukkueista Los Angeles Lakers ja Los Angeles äänestivät jopa koko loppukauden keskeyttämisestä, mutta lopulta kautta päätettiin jatkaa.¹

Nämä tapahtumat ovat vain pintaraapaisu siitä, kuinka viime vuosina on nähty monta kannanottoa urheilijoilta, varsinkin afroamerikkalaisilta, rasismia vastaan. Varsinkin vielä nyt kun Black Lives Matter -liike on ollut isossa suosiossa Yhdysvalloissa ja muualla maailmassa. Afroamerikkalaisten urheilijoiden yhteiskunnallinen aktivismi ei ole kuitenkaan uusi ilmiö, vaan sitä on esiintynyt aikaisemminkin. Tämä tutkimus tarkastelee lokakuussa 1967 perustettua ”Olympic Project for Human Rights” eli OPHR nimistä organisaatiota erityisesti afroamerikkalaisen sanomalehdistön näkökulmasta hyödyntäen kahta afroamerikkalaista sanomalehteä *Los Angeles Sentinel*ä ja *Philadelphia Tribune*ä.

Yksi tunnetuimmista urheilijoiden esittämistä julkisista protesteista tapahtui lokakuussa 1968 Meksikon olympialaisissa. Kahdensadan metrin juoksukilpailun yhdysvaltalaiset kulta- ja pronssimitalistit Tommie Smith ja John Carlos pitivät toisen kätensä pystyssä ja nyrkissä kansallislaulun ajan. Molemmilla oli kädessään musta nahkakäsine.² Smithin ja Carlosin ele tunnetaan ”mustan vallan protestina”. Sosiologi Douglas Hartmannin mukaan heidän eleensä on osoittanut urheilun ainutlaatuista kykyä kiinnittää ihmisten huomiota ja lähettää viestejä liittyen rodullisiin ja yhteiskunnallisiin epäoikeudenmukaisuuksiin.³

¹ yle.fi, Poliisi ampui mustaa miestä selkään – mestariehdokas Milwaukee Bucks boikotoi pudotuspeliottelua, yön NBA-pelit siirrettiin ja myös muut suuret urheilusarjat seurasivat perässä, <https://yle.fi/urheilu/3-11513362>; yle.fi, Amerikkalaismediat: NBA-pelaajat päättivät jatkaa pudotuspelejä boikottipäivän jälkeen – kauden keskeyttämisellä olisivat olleet valtavat seuraukset, <https://yle.fi/urheilu/3-11515353>.

² Edwards (1969) 2017, 86; Bass 2002, 242–243.

³ Hartmann 2019, 7–8.

OPHR vaikutti tämän protestin taustalla. Se protestoi rotusyrjintää ja rasismia urheilussa ja myös yleisesti ja oli pyrkinyt järjestämään olympiaboikotin. Eli afroamerikkalaiset urheilijat eivät osallistuisi Meksikon kisoihin. Olympiaboikotti ei lopulta toteutunut, mutta pyrkimys sai paljon huomiota ja lisäksi organisaation jäsenet ottivat osaa olympiavuonna erilaisiin urheilulähtöisiin ja rotusuuntautuneisiin mielenosoituksiin. OPHR:n perustajana oli kansalaisoikeusaktivisti ja sosiologian professori Harry Edwards. Edwards on afroamerikkalaisten yliopistourheilijoiden rodullisen syrjinnän pitkäaikainen kritisoija.⁴ Smith, Carlos ja neljänsadan metrin juoksija Lee Evans, jotka kaikki olivat mukana OPHR:ssä, olivat yliopistourheilijoina San Jose Staten yliopistossa, missä Edwards opetti samaan aikaan.

Syyskuussa 1967 Tokiossa japanilainen urheilutoimittaja kysyi Smithiltä olisiko afroamerikkalaisten olympiaboikotti mahdollinen. Smith vastasi, että mahdollisesta olympiaboikotista on ollut joidenkin afroamerikkalaisten urheilijoiden kesken keskustelua ja osa kannusti sitä, mutta varsinainen boikotti vaikutti epätodennäköiseltä. Tämä haastattelu nostatti välittömiä reaktioita valko- ja tummaihoisissa toimittajissa. Smithin lausuntoja liioiteltiin lehdistössä ja hän ilmaisi, että moni sanomalehti väitti hänen johtavan boikottia.⁵

Smith sai lausuntonsa vuoksi paljon arvostelua urheilutoimittajilta ja vihapostia, mistä johtuen hän päätti ottaa asian puheeksi Edwardsin kanssa. He päättivät ottaa yhteyttä useaan huippuluokan urheilijaan ja tiedustella heidän suhtautumistaan mahdolliseen kapinointiin afroamerikkalaisten urheilijoiden ja koko afroamerikkalaisen yhteisön kohtaamia ongelmia vastaan. Yhteydenottojen avulla ilmeni, että moni oli pohtinut olympiaboikotin vaihtoehtoa. Ensimmäinen tapaaminen oli Edwardsin omassa kodissa 7. lokakuuta 1967.⁶ Tapaamisessa perustettiin OCHR eli ”Olympic Committee for Human Rights”. Lisäksi päätettiin perustaa OPHR. Se oli työryhmä, jonka tarkoituksena oli keskittyä nimenoman

⁴ Smith 2006, 101.

⁵ Edwards (1969) 2017, 40; Lomax 2008, 70; Moore 2017, 172.

⁶ Paikalla olivat Edwardsin lisäksi Smith, San Jose Statessa myös opiskellut Kenneth Noel, Opiskelijoiden väkivallattoman koordinoinnin komitean (Student Nonviolent Coordinating Committee) kenttätyöntekijä George Washington Ware, San Franciscon osavaltion tummaihoisten opiskelijakunnan (Black Student Union) puheenjohtaja Jimmy Garrett ja tummaihoisen poliittinen aktivisti Bob Hoover.

olympiaboikotin mobilisointiin.⁷ Työryhmä kokoontui tummaihoisten nuorten konferenssissa (Black Youth Conference), joka pidettiin marraskuun 22.- ja 23. päivä 1967 baptistikirkossa Los Angelesissa.⁸

Yhteensä osallistujia oli arviolta vähän yli 200⁹, jossa oli mukana amatööri- ja ammattuurheilijoita ja urheilu-uransa päättäneitä. Edwardsin mukaan heistä kolmea lukuun ottamatta kaikki äänestivät olympiaboikotin puolesta. Konferenssin jälkeen hän ilmaisi lehdistölle afroamerikkalaisten urheilijoiden päätöksestä boikotoida olympialaisia. Samalla ilmoitettiin päätöksestä boikotoida NYAC:n (New York Athletic Club) urheilutapahtumia ja tapahtumia, joissa olisi osallistujia rotuerottelun sallivista Etelä-Afrikasta tai Rhodesiasta.¹⁰

Edwards keskusteli ihmisoikeusaktivistin ja toimittajan Louis Lomaxin kanssa tulevista vaatimuksista ja keitä pyytää mukaan tukemaan hanketta. New Yorkin Americana hotellissa pidettiin joulukuun puolivälissä kokous.¹¹ Sen yhteydessä Edwards julkisti OPHR:n kuusi vaatimusta: Muhammad Alin mestaruustittelin ja nyrkkeilyoikeuden palauttaminen, rasistina pidetyn Kansainvälisen olympiakomitean (KOK) puheenjohtajan Avery Brundagen erottaminen, eteläafrikkalaisten ja rhodesialaisten urheilijoiden osallistumisen kieltäminen olympialaisista, vähintään kahden tummaihoisen valmentajan lisääminen miesten yleisurheilun valmennukseen olympialaisiin, vähintään kahden tummaihoisen nimittäminen Yhdysvaltojen olympiakomiteaan ja segregaaion päättäminen NYAC:ssa.¹²

Helmikuun puolivälissä Edwards ja OPHR olivat mukana järjestämässä onnistuneen NYAC:n urheilukisojen boikotin Madison Square Gardenilla. Ainoastaan yhdeksän afroamerikkalaista urheilijaa osallistui kisoihin ja boikottiin osallistui joitakin valkoihoisiakin urheilijoita. Boikotin onnistuminen näytti, että OPHR pystyi muuntamaan poliittisen

⁷ Näiden nimitysten välinen ero esittää kaksi tärkeää pointtia. Ensinnäkin ihmisoikeuksista vastaavan "komitean" muodostaminen osoitti, että ryhmä tunsi ymmärtävänsä, kuinka tällaiset oikeudet oli määriteltävä, ja että taistelu niiden saavuttamiseksi oli osa suurempaa, universaalisempaa, inhimillistä pyrkimystä. Toiseksi boikointi erillisenä tehtävänä tai "projektina" osoitti, että se nähtiin toteuttamiskelpoisena hankkeena, jolla oli selkeä lopputulos näkyvissä. Ks. Bass 2002, 89.

⁸ Edwards (1969) 2017, 44–48; Henderson 2013, 31.

⁹ Työryhmässä olivat paikanpäällä ainakin Smith, Evans, pikajuoksija Ron Copeland, korkeushyppääjä Otis Burrell ja Lew Alcindor yksi historian parhaita koripalloilijoita, joka tunnetaan paremmin myöhemmällä nimellään Kareem Abdul-Jabbar.

¹⁰ Edwards (1969) 2017, 48–51; Bass 2002, 91; Lomax 2008, 70; Moore 2017, 173.

¹¹ Kokouksessa olivat mukana Edwards, Lomax, Noel, Martin Luther King, aktivisti Floyd McKissick ja muita tukijoita.

¹² Edwards (1969) 2017, 52–53; Bass 2002, 135–136; Henderson 2013, 31; Moore 2017, 174.

asenteensa myös konkreettiseksi toiminnaksi, jolla oli mahdollisuus saada aikaan merkittäviä muutoksia.¹³ Se myös havainnollisti, että urheilijan henkilökohtaisella äänellä oli selkeä merkitys urheilutapahtumalle. Tämä boikotti lisäsi spekulatiota olympiaboikotin suhteen ja kiinnitti ihmisten huomiota rotusyrjintään.¹⁴

Motiivina boikotoida NYAC:n tapahtumia oli, että afroamerikkalaiset urheilijat olivat vuosikymmenien ajan saaneet osallistua sen järjestämiin kisoihin ja heitä yritettiin kovasti saadakin niihin, mutta samaan aikaan heidän ei esimerkiksi annettu edes käydä suihkussa NYAC:n tiloissa, mikä koettiin ihmisarvoa alentavana. Moni afroamerikkalainen urheilija oli loukkaantunut kokemastaan kohtelusta NYAC:n alaisissa kisoissa.¹⁵

Etelä-Afrikka, joka ei sallinut tumma- ja valkoihoisten kisata toisiaan vastaan, ei ollut saanut osallistua Tokion vuoden 1964 olympialaisiin apartheid-järjestelmänsä takia, mutta samana päivänä kuin NYAC-boikotti tapahtui, KOK ilmoitti sallivansa Etelä-Afrikan osallistumisen Meksikon kisoihin. Etelä-Afrikan valtion tukema urheilukomitea oli luvannut, että kaikki urheilijat saisivat kilpailla pääsystä olympiajoukkueeseen ja että kaikki urheilijat asuisivat yhdessä olympiakylässä. Tämä väliaikainen myönnytyks ei kuitenkaan muuttanut mitenkään Etelä-Afrikan politiikka kokonaisuudessaan. Lisäksi joukkueen valintaprosessi oli yhä eriytetty, koska tumma- ja valkoihoiset kilpailivat kisapaikasta erikseen. Brundage uskoi urheilun edistävän sosiaalista kehitystä. Hän myös ajatteli olympialaisten olevan poliittisten ja rodullisten asioiden yläpuolella, ja ettei minkään organisaation tulisi hyödyntää olympialaisia.¹⁶

KOK:n päätös nostatti voimakkaita reaktioita. Muun muassa OPHR:n, afroamerikkalaisten urheilijoiden, lukuisten afrikkalaisten ja muidenkin valtioiden, ACOA:n (American Committee on Africa) ja varsinkin kisaisännän Meksikon painostus sai KOK:n kumoamaan päätöksensä huhtikuussa. Kesäkuussa Rhodesiankin osallistuminen kiellettiin. Tämän jälkeen seuraavan kerran Etelä-Afrikka oli mukana olympialaisissa vasta vuonna 1992 Barcelonassa. Edwardsin mukaan hänen organisaationsa johti liikehdintää Etelä-

¹³ On esitetty jonkin verran eriäviä mielipiteitä siitä kuinka suuri OPHR:n rooli oli boikotin onnistumisessa verrattuna muihin tekijöihin ja toimijoihin. Ks. Esim. Hartmann 2003, 120–121.

¹⁴ Edwards (1969) 2017, 60; Bass 2002, 146; Lomax 2008, 78; Henderson 2013, 37, 40.

¹⁵ Edwards (1969) 2017, 57; Lomax 2008, 76–77; Henderson 2013, 36.

¹⁶ Bass 2002, 158; Hartmann 2003, 107; Henderson 2013, 48; Moore 2017, 181.

Afrikan osallistumisen kieltämiseksi. Historiaan ja sosiologiaan erikoistunut Simon Henderson huomauttaa tämän olevan liioittelua. Edwards onnistui vaikuttamaan Yhdysvaltojen julkiseen keskusteluun aiheesta, mutta se ei ollut pääsyy päätöksen kumoamiselle.¹⁷

Henderson toteaa, että Etelä-Afrikan ja Rhodesian osallistumisen kieltäminen oli iso menestys OPHR:lle, mutta samalla se alensi afroamerikkalaisten olympiaboikotin mahdollisuutta, koska urheilijat eivät nähneet sille enää samanlaista tarvetta.¹⁸ Samoin historioitsija Michael E. Lomax huomauttaa, että päällisin puolin KOK:n oman päätöksensä kumoaminen vaikutti suurelta voitolta OPHR:lle, mutta todellisuudessa se vähensi afroamerikkalaisten olympiaboikotin saamaa tukea ja käänsi huomiota pois OPHR:n perustavoitteesta, että afroamerikkalaisten rooli urheilussa oli vahvasti yhteydessä yleiseen ihmisoi-keustaisteluun Amerikassa. Esimerkiksi raportoinnin mukaan KOK:n oman päätöksensä kumoamisen jälkeen Smithillä ja Evansilla, kahdella olympiaboikotin vankimmalla kannattajalla, oli nyt toisia ajatuksia boikotin suhteen.¹⁹ Pois he eivät tosin olleet boikotin mahdollisuutta vielä sulkeneet.²⁰

Olympiakarsintojen ensimmäisen vaiheen lähestyessä kesäkuun lopulla tuli nopeasti eteen kysymys, että viedäänkö boikotti loppuun asti. Saatuaan paikan kisajoukkueeseen, urheilijan tuli virallisesti ilmoittaa osallistuuko olympialaisiin vai ei. Vuoden 1968 puoliväliin mennessä liikehdintä olympialaisten boikotoimiseksi jatkoi heikkenemistä huolimatta ympäri maata pidetyistä luennoista yleisurheilukisojen yhteydessä järjestetyistä mielenosoituksista ja kiivaasta retoriikasta, joka piti OPHR:n julkisuudessa. OPHR piti useita kokouksia tarkoituksena selvittää afroamerikkalaisten urheilijoiden väliset erot boikotoinnissa. Yhdessä näistä kokouksista päätettiin, että jos kaksi kolmasosaa afroamerikkalaisista urheilijoista suostuisi boikotoimaan ennen olympiakarsintojen järjestämistä, boikotointi jatkuisi ja toteutettaisiin. Seuraava merkittävä kokous pidettiin itse karsintojen aikana. Edwardsin mukaan selvisi, että 26 urheilijasta, jotka olivat käytännössä varmoja joukkueeseen pääsemisestä, kolmetoista vastusti boikottia ja kaksitoista kannatti sitä. Yksi ei ollut tehnyt päätöstä. Päätettiin vapauttaa vakuudestaan kaikki henkilöt, jotka olivat aiemmin ilmoittaneet OPHR:llä että he boikotoisivat olympialaisia. Viimeisessä kokouksessa läsnä olevat viisikymmentä afroamerikkalaista urheilijaa hyväksyivät suunnitellun vaihtoehtoisen toimintasuunnitelman. Suunnitelmana oli kilpailla Meksikossa,

¹⁷ Edwards (1969) 2017, 76–77; Lomax 2008, 79; Henderson 2013, 48–51; Moore 2017, 181.

¹⁸ Henderson 2013, 47,52.

¹⁹ Lomax 2008, 79–81.

²⁰ Hartmann 2003, 132.

mutta ettei yksikään afroamerikkalainen urheilija osallistuisi mihinkään voitonjuhliin. Virallinen julkinen lausunto OPHR:n lopullisesta asemasta ja olympiaboikotista luopumisesta annettiin elokuun lopussa Philadelphiassa vuoden 1968 kansallisessa mustan voiman konferenssissa (National Conference on Black Power).²¹

Urheilijoiden kohtaama rasismi ja muutokset afroamerikkalaisessa yhteiskunnallisessa aktivismissa vaikuttivat vahvasti taustalla OPHR:n perustamisessa. Amerikassa oli monien vuosien ajan virheellisesti oletettu, että urheilu tarjosi afroamerikkalaisille erinomaisen mahdollisuuden asemansa parantamiseen. Afroamerikkalaisten urheilijoiden, jotka olivat saavuttaneet menestystä ja mainetta, odotettiin olevan kiitollisia. Urheilullinen suorituskyky ja integroituminen eivät kuitenkaan estäneet afroamerikkalaisia kohtaamasta syrjintää esimerkiksi yliopistoilla. 1960-luvulle mennessä syntyi uusi sukupolvi afroamerikkalaisia urheilijoita, jotka eivät enää hyväksyneet vallitsevaa tilaa ja ilmaisivat vastustavansa syrjintää ja erottelua.²²

OPHR ja olympiaboikotin suunnitelma perustuivat oletukseen, että afroamerikkalaisen rooli urheilussa oli läheisesti yhteydessä amerikkalaisen yhteiskunnan yleiseen taisteluun ihmisoikeuksien puolesta.²³ OPHR esitti mielenkiintoisen käänteen jatkuvasti muuttuvassa rodullisen tasa-arvon taistelussa. Sen sijaan, että sen jäsenet olisivat työntäneet itsensä areenalle, jossa heitä ei haluttu, he yrittivät jättää areenan, jota monet pitivät jo integroituneena.²⁴

Lomaxin mukaan Martin Luther Kingin ja muiden aktivistien 1960-luvun alkupuolen liikkeet kansalaisyhteiskunnan puolesta olivat herättäneet poliittista kiinnostusta afroamerikkalaisten pyrkimykseen saada tasa-arvo lain edessä. Vuoden 1964 kansalaisyhteiskunnalaki ja vuoden 1965 äänioikeuslaki ovat merkittäviä esimerkkejä tästä. Kriitikot kuitenkin huomauttivat, että maltillisten väkivallaton suora toiminta ei ollut pystynyt juurikaan auttamaan tummaihoisten kansalaisten päivittäistä elämää getoissa eikä poistamaan heidän riippuvuuttaan tai voimattomuuttaan. Osa epäili uuden kansalaisyhteiskunnalain luoneen illuusion prosessista. Myös monet afroamerikkalaiset urheilijat, varsinkin nuoret, ilmaisivat pettymyksen tunnettaan.²⁵

²¹ Edwards (1969) 2017, 82–83; Bass 2002, 207; Lomax 2008, 84.

²² Lomax 2008, 74; Henderson 2013, 58.

²³ Lomax 2008, 55.

²⁴ Bass 2002, 5.

²⁵ Lomax 2008, 61–62.

Hartmann on aika samoilla linjoilla ja hänen näkemyksensä mukaan olympiaboikotin suunnittelu sekä kaikki sitä seuranneet mielenosoitukset olivat vähemmän seurausta väärinkäytöstä urheilussa verrattuna kasvavaan turhautumiseen kansalaisoikeusliikkeen rajoituksiin.²⁶ Afroamerikkalaisessa yhteisössä oli 1960-luvun loppupuolella kahtia jakautuneisuutta sopivista keinoista ajaa heidän omaa yhteiskunnallista asemaansa. Merkittävä sosiaalinen liike, joka vaikutti Edwardsin ajatusten ja OPHR:n perustamisen taustalla, oli radikaalimpaa aktivismia vaatinut ”mustan vallan liike” (Black Power movement).²⁷

Henderson toteaa, koska Edwards oli kaikkein keskeisin hahmo luomassaan liikkeessä, hänen julkisuuskuvansa vaikutti paljon ihmisten näkemyksiin OPHR:stä. Yleisellä tasolla näkemykset Edwardsista olivat ristiriitaiset. Häntä saatettiin kutsua samaan aikaan sekä maltilliseksi että militantiksi. Osa piti häntä vakuuttavana, osa epäili hänen manipuloivat urheilijoita. Osa urheilijoista, jotka sympatisoivat OPHR:ää, kritisoivat Edwardsia ja hänen metodejaan.²⁸

1.2. Kirjallisuus ja tutkimuskysymykset

OPHR:ää tarkastelevaa tutkimusta on tehty pääasiassa Yhdysvalloissa. Tutkijoista ainakin jo mainitut Lomax, Hartmann ja Henderson sekä historioitsijat Amy Bass ja Louis Moore ovat käsitelleet aihetta ansiokkaasti. Bassin *Not the Triumph But the Struggle: 1968 Olympics and the Making of the Black Athlete* (2002) käy läpi miten ja millaisia käsityksiä ja stereotyyppioita afroamerikkalaisesta urheilijasta” on rakennettu Amerikassa ja afroamerikkalaisten pyrkimyksiä kyseenalaistaa nämä stereotyyppiat. Meksikon kisoja ja sen tapahtumia pohjustetaan laajasti. Hartmannin *Race, Culture, and the Revolt of the Black Athlete: The 1968 Olympic Protests and Their Aftermath* (2003) asettaa Smithin ja Carlosin protestin kansalaisoikeusliikkeen ja afroamerikkalaisten urheilijoiden kapinoinnin konteksteihin. Urheilun, rotusuhteiden ja amerikkalaisen kulttuurin näkökulmista käsitellään paljon sekä olympialaisten edeltäviä että niiden jälkeisiä tapahtumia. Mooren *We Will Win the Day: The Civil Rights Movement, the Black Athlete, and the Quest for Equality* (2017) tarkastelee urheilun, afroamerikkalaisten urheilijoiden ja kansalaisoikeusliikkeen²⁹ välistä yhteyttä. Hendersonin *Sidelined: How American Sports Challenged*

²⁶ Hartmann 2019, 5.

²⁷ Lomax 2008, 55.

²⁸ Henderson 2013, 41–43.

²⁹ Moore sijoittaa teoksessaan kansalaisoikeusliikkeen aikavälille 1945–1968. Ks. Moore 2017, xvi.

the Black Freedom Struggle (2013) käsittelee afroamerikkalaisten urheilijoiden kapinointia kansalaisyhteiskunnan puolesta 1960-luvun lopulla ja kuinka urheilua hyödynnettiin siihen.

Vaikka näissä teoksissa on eri näkökulmia ja painotuksia, niissä on pitkälti samat isot teemat. Yhtenä esimerkkinä tällaisista isoista teemoista ovat afroamerikkalaisten urheilijoiden kapinointi ja Smithin ja Carlosin olympiaprotestin taustat, joissa molemmissa OPHR:n ja Edwardsin rooli oli erittäin merkittävä. Vuosien 1967 ja 1968 tapahtumia käydään läpi kattavasti. Myös urheilijoiden kohtaama rasismi tulee esille. Lisäksi artikkelissaan *Bedazzle Them with Brilliance, Bamboozle Them with Bull Harry Edwards, Black Power, and the Revolt of the Black Athlete Revisited* (2008) Lomax esittää Edwardsin näkemyksiin vaikuttaneita tekijöitä ja analysoi Edwardsin näkemysten ja OPHR:n yhteyttä mustan vallan liikkeeseen. Hartmannin artikkeli *The Olympic "Revolt" of 1968 and its Lessons for Contemporary African American Athletic Activism* (2019) vertailee afroamerikkalaisten urheilijoiden aktivismia 2010-luvulla vuoden 1968 aktivismiin.

Edellä mainituista tutkimuksista tulee selkeästi esille, että OPHR tavoitteineen aiheutti voimakkaita reaktioita ja nostatti paljon keskustelua ja mielipiteitä puolesta vastaan. Afroamerikkalaisten urheilijoiden vastakkaisia näkemyksiä aiheeseen liittyen tulee aikaisemmissa tutkimuksissa jonkin verran esille. Lisäksi Moore tuo lyhyesti esille, että afroamerikkalaisen lehdistön mielipiteet olympiaboikotin suunnittelusta vaihtelivat koko maassa ja useimmat pyysivät urheilijoita pidättäytymään suunnitelmistaan.³⁰ Tästä huolimatta keskustelua, jota OPHR ehti olemassaolonsa aikana herättää nimenomaan afroamerikkalaisessa yhteisössä ja lehdistössä, on käsitelty suhteellisen vähän. Bass toi ilmi jonkin verran afroamerikkalaisen lehdistön reaktioita, mutta se kohdistui pitkälti Smithin ja Carlosin protestiin itse kisoissa, jota ei käsitellä tässä tutkimuksessa.

Tutkin, miten *Philadelphia Tribune* ja *Los Angeles Sentinel* kuvasivat afroamerikkalaisten keskuudessa syntyneitä näkemyksiä OPHR:ään ja olympiaboikotin uhkaan liittyen syyskuun 1967 ja elokuun 1968 välisenä aikana. Eli tutkittava ajanjakso alkaa siitä hetkestä, kun ajatusta mahdollisesta olympiaboikotista alkoi nousta mediassa ja jatkuu aina olympiaboikotin ajatukseen hylkäämiseen asti. Käsitelen sanomalehtien toimittajien ja kolumnistien esittämiä ja esille nostamia näkemyksiä. Huomioni kiinnittyy siihen, kuinka afroamerikkalaisten keskuudessa olleet vastakkaiset näkemykset urheilun roolista tasa-

³⁰ Moore 2017, 179.

arvon edistäjänä ja parhaista tavoista edistää heidän omaa asemaansa näkyi OPHR:ää käsittelevissä artikkeleissa ja kolumneissa sekä, mitä molempien sanomalehtien toimittajat ja kolumnistit kirjoittivat Edwardsista. *Sentinelissä* ja *Tribunessa* urheilun rooli, afroamerikkalaisten asioiden ajamisen keinot ja näkemykset Edwardsista olivat vahvasti esiin nousseita teemoja, joihin kirjoittajilla oli paikoin selkeästi erilaiset kannanotot.

Urheilun ja rasismin yhteydestä, erityisesti Yhdysvalloissa, on useita tutkimuksia. Varsinkin kasvatustietelijän Isabel Ann Dwornikin teos *Dreams and Deception: Sports Lure, Racism, and Young Black Males' Struggles in Sports and Education* (2017) on isossa osassa, kun käsittelen tätä teemaa. Dwornik ottaa kattavasti kantaa siihen, kuinka nuorille afroamerikkalaisille on luotu näkemys, että urheilu on heille tie menestykseen ja siihen tulisi panostaa koulutuksen sijasta ja millaisia ongelmia tähän liittyy.

Afroamerikkalaisten kansalaisoikeusliike 1950–1960-luvuilla, mustan vallan liike ja yleisesti afroamerikkalaisten kamppailu oikeuksiensa puolesta ovat hyvin tutkittuja aiheita. Samoin kansalaisoikeusliikkeen ja mustan vallan liikkeen merkittävimmistä henkilöistä kuten Kingistä tai ihmisoikeusaktivisti ja muslimipappi Malcolm X:stä on kirjoitettu paljon. Tutkijoista viitataan näihin teemoihin ja henkilöihin liittyen sosiologi Aldon D. Morrisin, historioitsijoiden Peniel E. Josephin ja Ron Brileyn ja monen muun ajatuksiin.

Kaikki edellä mainitut OPHR:ää käsitelleet tutkijat nostavat Edwardsin esille. Näiden tutkimusten lisäksi varsinkin urheiluhistorioitsijan David K. Wigginsin artikkeli *The Struggle That Must Be': Harry Edwards, Sport and the Fight for Racial Equality* (2014) käsittelee paljon Edwardsia. Edwards on kirjoittanut useamman teoksen elämänsä aikana. Vuonna 1969 julkaistiin hänen ensimmäinen teoksensa *The Revolt of the Black Athlete*, josta on myös uusittu versio vuonna 2017. Edwards kuvailee siinä vuosien 1967–1968 tapahtumia ja afroamerikkalaisten asemaa ja kamppailua.

Monet tutkijat ovat hyödyntäneet teosta osana tutkimuskirjallisuuttaan. Ja se on auttanut, yhdessä Edwardsin *Sociology of Sport* (1973) teoksen kanssa, luomaan puitteet suurelle osalle afroamerikkalaista urheilijaa koskevaa työtä urheilusosiologian kirjallisuudessa. Edwardsin ensimmäisten teosten jälkeen useat tutkijat ovat olleet kiinnostuneita afroamerikkalaisten miesurheilijoiden koulutuskokemuksista ja kohtaamista haasteista.³¹ *The Revolt of the Black Athlete* teoksessa on kuitenkin tutkimuslähteeksi vähän lähdeviitteitä,

³¹ Wiggins 2004, 334; Singer 2016, 1066.

jonka takia siihen pitää suhtautua lähdekriittisesti, mutta muiden samoja aiheita käsittelevien tutkimuksen rinnalla teosta tarkasteltaessa, se antaa paljon hyödyllistä tietoa ja näkemyksiä.

1.3. Aineisto ja metodi

Stephen Vella toteaa, että sanomalehdet tarjoavat runsaasti tietoa menneisyyden sosiaalisesta, poliittisesta, taloudellisesta ja kulttuurillisesta elämästä. Niiden kriittinen lukeminen ja tekstien vertaileva analysoiminen voivat antaa merkittävään käsityksen siitä, miten yhteiskunnat oppivat ymmärtämään itseään ja ympäröivää maailmaa. Sanomalehdet dokumentoivat kuinka toimittajat käsittivät oman yhteiskuntansa, organisoivat ja esittivät tietoa ja joko heikensivät tai vahvistivat tavanomaisia sosiaalisia hierarkioita ja oletuksia. Ajoitus on merkittävä seikka, joka erottaa sanomalehdet muista tekstilajeista, koska niiden tehtävänä on raportoida tuoreista tapahtumista mahdollisimman nopeasti.³²

On tärkeää muistaa, etteivät sanomalehdet ole neutraaleja tiedonjakajia, vaan ne muokkaavat uutisia ja lukijoidensa näkemyksiä käyttämällä tietynlaista kehystä tapahtumien ja instituutioiden ymmärtämiseen. Sanomalehtien ja niiden artikkelien takana on laaja, monimutkainen kirjallisen tuotannon koneisto ja kerrostetut sosiaaliset verkostot, joista kukaan henkilö ei ole yksin vastuussa. Samoin vallan ja vaurauden keskittymät ja sanomalehden omistajuus väistämättä vaikuttavat sanomalehtien sisältöön. Toimittajat päättävät mitkä aiheet nostetaan esille sanomalehdissä ja määrittävät diskursseja ja tulkintoja. Historioitsijan on pohdittava, mitkä tai miten potentiaaliset sosiaalipoliittiset, taloudelliset ja ideologiset tekijät ovat vaikuttaneet sanomalehtien ja niiden toimittajien kirjoitusten sisältöihin.³³

Vellan mukaan tutkijoiden kysymykset koskien sanomalehtiä jakautuvat yleisesti kolmeen kategoriaan, jotka ovat instituutionaalinen rakenne, sanomalehden rakenne ja muoto sekä itse tekstisisältö. Eniten kiinnitän huomiotani viimeiseen kategoriaan ja tarkastelen ainakin kuka on kirjoittanut artikkelin, jos kirjoittaja mainitaan, tekstin sävyä, millaista kieltä kirjoittaja käyttää, millaisia oletuksia on havaittavissa toimittajan esittä-

³² Vella 2009, 192–194.

³³ Vella 2009, 192–194.

mien pointtien takana, asettuuko artikkeli jotain toista näkökulmaa vastaan, keiden ajatuksia tuodaan esille ja lähteiden käyttöä. Kahta muuta kategoriaa ei sovi unohtaa, vaan on merkittävää huomioida myös esimerkiksi kuka kontrolloi sanomalehteä ja keiden asioita se pyrkii ajamaan.³⁴

Stephen Townsedin, Gary Osmondin ja Murray G. Phillipsin mukaan sanomalehdet ovat paljon käytetty alkuperäislähde historioitsijoiden, myös urheiluhistorioitsijoiden, keskuudessa. Sanomalehdet voivat tarjota historioitsijoille paitsi rikkaita ja monipuolisia kertomuksia menneistä tapahtumista, ne ovat myös helposti saatavilla. Tämä pitää paikkansa varsinkin digitalisoitumisen myötä. Sanomalehdet ovat myös vaikuttavia kulttuuritekstejä. Jopa 1960- ja 1970-luvuilla, kun televisio ylitti painetun lehdistön suosituimpana uutislähetysten välineenä, sanomalehdet säilyttivät vaikutusvaltaisen yhteiskunnallisen roolin informaation lähettäjinä ja yleisen mielipiteen muokkaajina. Yksi keino tämän vaikutuksen säilyttämiseen on ollut ilmaista mielipiteitä polttaviin sosiaalisiin kysymyksiin esimerkiksi rotuasioihin.³⁵ Urheiluun, rasismiin ja afroamerikkalaisten oikeuksiin liittyvissä kysymyksissä afroamerikkalaisen lehdistön näkemykset ovat tärkeitä.

Los Angeles Sentinel ja *Philadelphian Tribune* ovat molemmat hyvin merkittäviä afroamerikkalaisia sanomalehtiä. Townsed, Osmond ja Phillips määrittelevät afroamerikkalaiset sanomalehdet afroamerikkalaisten toimittajien kirjoittamaksi afroamerikkalaisille lukijoille ja sanomalehdiksi jotka identifioituvat afroamerikkalaisen lehdistön perinteiden ja tavoitteiden kanssa.³⁶ *Tribune* on pisimpään yhtäjaksoisesti julkaistu afroamerikkalainen sanomalehti ja sen perusti Christopher James Perry vuonna 1884. Jo sanomalehden alkuvuosien aikana sitä pidettiin vankkana afroamerikkalaisten oikeuksien puolestapuhujana.³⁷ Perry työskenteli *Tribunessa* kuolemaansa eli vuoteen 1921 asti. Alusta alkaen hän toi esille ja käsitteli kirjoituksissaan afroamerikkalaisten päivittäiseen elämäänsä vaikuttavia ongelmia.³⁸

Vuonna 1984 julkaistussa artikkelissaan ”*The Voice of Black Community: The Philadelphia Tribune, 1912–41*” Vincent P. Franklin toi ilmi, että *Tribune* edesauttoi Philadelphia

³⁴ Vella 2009, 198–200.

³⁵ Townsed, Osmond & Phillips 2018, 1153.

³⁶ Townsed, Osmond & Phillips 2018, 1170.

³⁷ Franklin 1984, 261–262.

³⁸ Taylor 1990, 128.

afroamerikkalaisten sosiaalista, taloudellista, koulutuksellista ja poliittista aseman parantamista vuosina 1912–1941. Hän totesi *Tribunen* olleen tärkeä afroamerikkalainen instituutio, joka ilmensi afroamerikkalaisten hallitsevia kulttuuriarvoja.³⁹ Vuosina 1941–1970 *Tribunen* julkaisijana toimi Washington Rhodes, joka oli myös asianajaja ja merkittävä henkilö Philadelphia afroamerikkalaisessa yhteisössä. Hänen johdolla sanomalehden viikoittainen lukijamäärä kasvoi 7 000:stä lukijasta 50 000:een ja sitä ryhdyttiin julkaisemaan kaksi kertaa viikossa yhden kerran sijasta.⁴⁰

Kansalaisyhteisöaktivisti Leon H. Washington perusti *Sentinelin* vuonna 1933. Michael C. Thornton totesi sen olevan huomattavin afroamerikkalainen sanomalehti Los Angelesissa.⁴¹ Washington toimi *Sentinelin* kustantajana kuolemaansa eli vuoteen 1974 saakka. *Sentinel* on afroamerikkalaisten omistama ja ylläpitämä sanomalehti, joka painottaa afroamerikkalaista yhteisöä ja sen lukijoita koskevia kysymyksiä. *Sentinel*ä julkaistaan kerran viikossa.⁴² Sanomalehtiä tarkasteltaessa tuli selväksi, että *Sentinelille*, *Tribunelle* ja niiden kirjoittajille afroamerikkalaisten aseman parantaminen oli tärkeä tavoite.

Sentinel on tutkimusaiheeseeni liittyen hyvin paikallinen sanomalehti, koska OPHR:n ensimmäinen kokoontuminen ja ehdotetun olympiaboikotin julistaminen tapahtuivat Los Angelesissa. Lisäksi San Jose State yliopisto, jossa Edwards, Smith ja Evans olivat, sijaitsee Kalifornian osavaltiossa. *Sentinelissä* kuitenkin kirjoitettiin paljon aiheista, jotka tapahtuivat Los Angelesissa ja Kaliforniassa. Tätä taustaa vasten ei ole yllätys, että *Sentinel* käsitteli aihetta verran enemmän kuin *Tribune*. *Sentinelistä* löytyi tutkimallani aikavälillä melkein 60 aiheeseen liittyvää artikkelia tai kolumnia. *Tribunessa* vastaava lukema oli 23. Molempien sanomalehtien teksteistä pitkälti kaikki ovat niiden omien toimittajien ja kolumnistien kirjoittamia.

Sentinelissä ja *Tribunessa* tutkimaani ilmiötä käsitelleistä artikkeleista iso osa oli kolumneja ja lopuistakin monessa oli kirjoittaja mainittu. Saman sanomalehden sisälläkin kahdella eri kirjoittajalla saattoi olla hyvinkin eriävät näkemykset ilmiöstä. Tästä syystä, vaikka vertailenkin jonkin verran myös itse sanomalehtien reaktioita kokonaisuudessaan

³⁹ Franklin 1984, 275, 278.

⁴⁰ WASHINGTON RHODES, PUBLISHER, 74, DEAD, New York Times 25.6.1970; E. WASHINGTON RHODES, Philadelphia Tribune 12.6.1976.

⁴¹ Thornton 2011, 1276.

⁴² Los Angeles Sentinel, About, <https://lasentinel.net/about>

keskenään, vertailen enemmän tutkimusaiheittani käsitelleiden toimittajien ja kolumnistien reaktioita ja näkemyksiä. Nämä toimittajat ja kolumnistit ovat *Sentinelin* Brad Pye Jr., L.I. Brockenbury, Bill Lane, A.S. Young, Stanley G. Robertson ja Maggie Hathaway sekä *Tribunen* Jackie Robinson, Claude Harrison Jr. ja Eustace Gay ja Masco Young. Kaikki heistä olivat afroamerikkalaisia.

Pye toimi *Sentinelissä* urheilutoimittajana melkein kolmekymmentä vuotta ja kirjoitti uutisartikkelien lisäksi myös ”PRYING PYE” kolumnia.⁴³ ”Brock” Brockenbury kirjoitti urheiluaiheista ”tying the SCORE” kolumnia *Sentinelille*.⁴⁴ Lane oli *Sentinelin* viihdetoimittajana ja hänelläkin oli lisäksi oma kolumninsa ”The Inside Story”.⁴⁵ Pitkän uransa aikana A.S. ”Doc” Young toimi *Sentinelissä* toimittajana ja kolumnistina urheilun parissa. *Sentinelin* lisäksi hän kirjoitti artikkeleita ja kolumneja moneen muuhunkin lehteen ja toimi myös kirjailijana.⁴⁶ Robertson puolestaan tunnettiin parhaiten uranuurtajana NBC:llä 1960- ja 1970-luvulla. *Sentinelille* hän kirjoitti ”L.A. Confidential” kolumnia 1960-luvun alusta vuoteen 1990 asti.⁴⁷ Hathaway kirjoitti ” 'Tee Time' ”golfkolumnia *Sentinelille* yli kolmekymmentä vuotta.⁴⁸

Entinen baseballin pelaaja Robinson kirjoitti kolumneja eri sanomalehdille. *Tribunelle* hän kirjoitti urheilupainotteista ” the way the ball bounces” kolumnia. Harrison oli *Tribunessa* urheilutoimittajana ja kirjoitti ”Sports Roundup” kolumnia.⁴⁹ Gay palveli *Tribunessa* eri tehtävissä jopa 52 vuotta. Pitkäaikaisessa kolumnissaan ”Facts and Fancies” hän ilmaisi mielipiteensä esimerkiksi politiikasta, urheilusta, kirkkoon liittyvistä asioista ja jokapäiväisestä elämästä.⁵⁰ Masco Young oli monia vuosia kolumnistina *Tribunessa*.

⁴³ Emmanuel Morgan, Brad Pye Jr., first Black sports broadcaster in L.A. and civic leader, dies at 89, Los Angeles Times (Online) 7.7.2020.

⁴⁴ A.S. Young, Lawrence I. Brockenbury, Los Angeles Sentinel 26.2.1987.

⁴⁵ Jim Cleaver, Veteran Journalist Bill Lane Dies Following Brief Illness, Los Angeles Sentinel 29.6.1995.

⁴⁶ A.S. Doc Young Named To Editorial Post, Los Angeles Sentinel 20.12.1984; A.S. ”Doc” Young; Author, Longtime Los Angeles Sentinel Editor, Los Angeles Times 13.9.1996; Robert J. Sye, Remembering Journalist A. S. Doc Young, Los Angeles Sentinel 14.11.1996.

⁴⁷ Stanley G. Robertson, L.A. Confidential: A Time To Say 'Goodbye', Los Angeles Sentinel 8.11.1990; Dennis McLellan, Stanley Robertson dies at 85; pioneering black TV executive, Los Angeles Times 7.12.2011.

⁴⁸ Jason Lewis, Women’s History Month: Maggie Hathaway-Community and Civil Rights Activist, Los Angeles Sentinel 22.3.2012.

⁴⁹ Legacy.com, Claude Eugene Harrison, Jr. Obituary, <https://www.legacy.com/obituaries/name/claude-harrison-jr-obituary?pid=194095358>, 3.10.2019.

⁵⁰ Kendall Wilson, Gay Served Tribune 52 Years, Philadelphia Tribune 30.12.1980.

Artikkelissaan *Where Cassius Clay Ends, Muhammad Ali Begins*: *Sportspeople, Political Activism, and Methodology* Townsend, Osmond ja Phillips analysoivat Muhammad Alin (Cassius Clayn) julkisuuskuvan muutosta vuosina 1967–1971 kolmen valkoisen ja yhdeksän afroamerikkalaisen sanomalehden⁵¹ kautta. Artikkelissa käytettiin makroanalyttistä ”kaukolukua” ja mikroanalyttistä lähilukua.⁵² Myös Thornton käytti lähilukua omassa artikkelissaan.⁵³

Hyödynnän lähilukua, joka on kirjallisuustieteen metodi, jota on käytetty myös historian-tutkimuksissa. Käsite on peräisin kahdesta kirjallisuuskritiikin suuntauksesta: 1920-luvulla Isossa-Britanniassa kehittyneestä käytännöllisestä kritiikistä ja Yhdysvalloissa 1940–1950-luvuilla kehittyneestä uskriitistä. Lähiluvussa keskitytään yksittäisten tekstien hienovaraiseen analysoimiseen. Analyysi on yksityiskohtainen ja liitetty konteksteihin.⁵⁴ Lähiluvussa halutaan selvittää mitä teksti sanoo ja tarkoittaa. Kirjoittajan viestin ja tekstin tarkoituksen ymmärtäminen on välttämätöntä diskurssirakenteen määrittelemiseksi. Douglas Fisherin ja Nancy Freyn mukaan kirjoittajan teksti pyrkii useimmiten viihdyttämään, argumentoimaan ja suostuttelemaan tai informoimaan.⁵⁵

Hyödyntäessä teksteistä ilmenevää informaatiota oman argumentaationsa tukena, ei tule hylätä omia kokemuksiaan tai uskomuksiaan, mutta on pysyttävä uskollisena kirjoittajan tekstille ja oltava valppaana mahdollisista vihjeistä liittyen tekstin luonteeseen ja motiiveihin. Olennaista lähiluvussa on toistuva lukeminen. Jyrki Pöysälle metodissa ensimmäinen lukukerta on reflektoitumatonta ja kokonaismerkitystä hakeva. Seuraavat lukukerrat ovat analyttisempia ja muuttavat tutkijan tulkintoja syventäen ja usein jopa kiistäen niitä.⁵⁶ Käydessäni ensimmäisen kerran läpi *Sentinelin* ja *Tribunen* artikkeleita loin itselleni yleiskuvan siitä, millaiset asiat korostuivat niissä. Seuraavilla lukukerroilla kävin niitä läpi tarkemmin kiinnittäen huomiota pieniin yksityiskohtiin. Lähiluku soveltuu parhaiten lyhyiden tekstien analysointiin. Vaikka alkuperäislähdeaineistoni sisältää useita artikkeleja ja kolumneja ne ovat kaikki suhteellisen lyhyitä, osa jopa tosi lyhyitä, ja näin niitä voi tarkastella lähiluvun kautta.

⁵¹ *Sentinel* ja *Tribune* olivat mukana analyysissä.

⁵² Townsend, Osmond & Phillips 2018, 1151, 1169.

⁵³ Thornton 2011, 1278.

⁵⁴ Pöysä 2015, 26; Townsend, Osmond & Phillips 2018, 1151.

⁵⁵ Fisher & Frey 2014, 1–2.

⁵⁶ Fisher & Frey 2014, 34–35; Pöysä 2015, 30–31.

Tarkastellessa vanhoja uutisartikkeleja on oltava tarkkana kielen ja käsitteistön suhteen, koska osa se voi olla vierasta nykyhetken näkökulmasta. Sekä *Sentinelissä* että *Tribunessa* käytettiin vielä termiä ”Negro” afroamerikkalaisista. Negro-käsite oli yleisessä käytössä Yhdysvalloissa vielä 1960-luvulla, vaikka osa olikin jo alkanut kritisoida sen käyttöä.⁵⁷ Kyseisen termin tai sen suomenkielisen version käyttöä ei pidetä enää asiallisena. Tästä syystä käytän tekstissäni nykyhetkeen paremmin sopivaa käsitettä afroamerikkalainen⁵⁸, joka kuvaa Amerikan tummaihoista väestöä.

Termit rotu ja valkoinen esiintyvät paljon sekä käyttämässäni alkuperäisaineistossa että tutkimuslähteissä. Ihmisrodun käsitteessä henkilöiden, joilla on samanlaiset fyysiset ominaisuudet, kuten ihonväri, sanotaan kuuluvan samaan roturyhmään. Fyysisten ominaisuuksien⁵⁹ lisäksi rotu kuitenkin katsotaan myös sosiaalisesti rakenteeksi niiden merkitysten kautta, jotka liitetään eri ryhmiin. Amerikkalaisessa yhteiskunnassa olemalla valkoinen ja kuulumalla dominoivaan enemmistöryhmään on historiallisesti saanut paljon enemmän etuoikeuksia kuin kuulumalla mihinkään muuhun ryhmään, joten rotu on merkinnyt joillekin pääsyä erilaisiin oikeuksiin ja toisille syrjäytymistä niistä.⁶⁰

2. Urheilun rooli afroamerikkalaisten silmissä

2.1. Mielikuva urheilusta tasa-arvoistajana

Ensimmäisenä käsitellään vastakkaisia näkemyksiä urheilun roolista afroamerikkalaisten silmissä. Tässä alaluvussa esitellään mielikuvaa urheilusta tasa-arvoistajana ja miten se näkyi *Sentinelin* ja *Tribunen* sisällössä olympiaboikottia kritisoivissa teksteissä. Toinen alaluku tuo esille keskustelun toisen puolen, että rasismi oli voimakkaasti läsnä afroamerikkalaisen arjessa urheilumenestyksestä huolimatta.

Merkittävin syy miksi boikottiehdotusta kritisoitiin, oli laajalle levinnyt uskomus, että urheilu oli vapaa syrjinnästä. Kyseessä on uskomus, jota ei siihen aikaan odotettu kenenkään kyseenalaistavan. Yhdysvalloissa urheilusta oli tullut edistystä kuvaava ja merkki

⁵⁷ Tom W. Smith toteaa, että ”Negro” nimitystä käytettiin pääasiassa 1960-luvun loppuun asti. Sen jälkeen käytettiin eniten termiä musta (Black) ja myöhemmin afroamerikkalaista (African American). Ks. Smith 1992, 497.

⁵⁸ Afroamerikkalaiset ovat yksi Yhdysvaltojen suurimpia etnisiä vähemmistöryhmiä. Vuonna 1965 heitä oli jo melkein 21 miljoonaa ja 10,8 prosenttia koko väestöstä. Vuonna 1970 vastaavat lukemat olivat 22,5 miljoonaa ja 11,1 prosenttia. Ks. Kitano 1974, 171.

⁵⁹ Rotukäsitettä on käytetty vaihtelevasti. Tästä huolimatta kaikki ihmispopulaatiot ovat biologisesti samaa rotua.

⁶⁰ Martin 2014, 3.

maskuliinisuudesta, hyveellisyydestä, kovasta työstä ja yhteispelistä. Suunnilleen 1900-luvun puolivälistä eteenpäin afroamerikkalaiset alkoivat pelata valkoisissa ammattilais-sarjoissa ja vaikutti siltä, että se toi lupaavat mahdollisuudet heille saada hyväksyntää, mainetta ja omaisuutta sekä oli positiivinen tekijä kansalaisoikeuksille ja amerikkalaisille rotusuhteille. Urheilua ryhdyttiin mieltämään ”sosiaalisena tasaajana”.⁶¹ Lisäksi mielikuva urheilusta positiivisena ja progressiivisena voimana afroamerikkalaisille ja rotusuhteille on säilynyt Yhdysvalloissa.⁶²

Mielikuvasta urheilusta tasa-arvoistajana tulee selkeästi esiin esimerkiksi, kun *Tribunesta* Gay oli kolumnissaan olympiaboikottia vastaan. Hän ilmoitti uskovansa boikottiehdotuksen menettäneen suosiotaan, ja että olisi ”itsemurha” rajoittaa afroamerikkalaisten urheilijoiden toiminta-aluetta. Näin varsinkin kun heistä oli tullut ”välttämättömiä” useissa eri urheilulajeissa. Hänen mukaansa oli yhä enemmän merkkejä siitä, että urheilussa afroamerikkalainen saisi sen mitä omilla suorituksillaan ansaitsee ja nimenomaan kykyjen eikä etnisen taustan ratkaisevan urheilijan arvostuksen määrän.⁶³

Se mikä sokeutti monet amerikkalaisen urheilun laajalle levinneelle rasismille, oli afroamerikkalaisten vahva läsnäolo pelikentällä.⁶⁴ Tätä on tapahtunut jopa afroamerikkalaisten omassa keskuudessa. Näkemyksiä urheilun positiivisesta vaikutuksesta käytettiin vasta-argumenttina olympiaboikotille. Kuten seuraavasta ilmenee, tämä tulee hyvin esille joissakin *Sentinelin* artikkeleissa ja kolumneissa, joissa olympialaisten ja urheilun merkitystä puolustettiin. *Sentinelissä* tuotiin esille useita olympiaboikottia vastustaneita urheilijoita ja heidän näkemyksiään. Näin teki erityisesti *Sentinelin* urheilutoimittaja Pye, joka oli ensimmäinen afroamerikkalainen urheiluselostaja Los Angelesissa ja yhteiskunta-aktivisti, joka käytti alustansa edistääkseen afroamerikkalaisten urheilijoiden ja toimittajien asemaa.⁶⁵ Pye näytti antavan usein äänen OPHR:ään kriittisesti suhtautuneille afroamerikkalaisille urheilijoille tukeakseen omaan argumenttiaan, ettei olympiaboikotti olisi hyvä idea.

⁶¹ Hartmann 2003, 73; Dwornik 2017, 127–128.

⁶² Esim. Hartmann 2003, xi.

⁶³ Eustace Gay, Facts and Fancies: HOW ARE THE MIGHTY FALLEN?, Philadelphia Tribune 20.1.1968; Eustace Gay, Facts and Fancies: ATHLETICS, THE ARTS AND RACE PREJUDICE, Philadelphia Tribune 26.3.1968.

⁶⁴ Shropshire 1996, 9.

⁶⁵ Emmanuel Morgan, Brad Pye Jr., first Black sports broadcaster in L.A. and civic leader, dies at 89, Los Angeles Times (Online) 7.7.2020.

Marraskuun 30. päivä eli noin viikko OPHR-työryhmän kokoontumisen jälkeen kahdessa eri Pyen artikkelissa tuotiin esille ja lainattiin monia afroamerikkalaisia urheilijoita, jotka vastustivat boikottia. Hänen tarkoituksenaan oli tämän avulla tukea omaa argumenttiaan, että olympiaboikotilla ei ollut sellaista kannatusta afroamerikkalaisten keskuudessa kuin mitä monet uutisotsikot tai Edwards itse olivat antaneet ymmärtää. Esimerkiksi pikajuoksija Ron Copeland oli kokoontumisessa arvionsa mukaan noin puoli tuntia eikä kokenut sen olevan hänen paikkansa ja halusi osallistua kisoihin. Roomassa 1960 olympiakultaa voittanut kymmenottelija Rafer Johnson ja Tokiossa 1964 voittanut aitajuoksija Hayes Jones eivät uskoneet olympiaboikotista olevan mitään hyötyä kenellekään. Nyrkkeilijä Cassius Clayn, joka paremmin tunnetaan myöhemmällä nimellään Muhammad Ali, puolestaan mainittiin antaneen tukensa hankkeelle. Pye korosti, että arviolta kokoontumisen kahdestasadasta osallistujasta ainoastaan ehkä kuudella olisi mahdollisuuksia päästä olympialaisiin, ja että boikotoinnilla afroamerikkalainen urheilija tekisi vain haittaa itselleen. Hän jopa piti koko boikotti-ideaa Edwardsin omana huijauksena.⁶⁶

Olympiaboikottia vastustavista afroamerikkalaisista urheilijoista *Sentinel* päästi ääneen myös pituushyppääjä Bob Beamonin, Lontoossa 1948 ja Helsingissä 1952 olympiakultaa voittaneen keskimatkan juoksijan Malvin Whitfieldin ja Houstonin yliopiston koripalloilijan Elvin Hayesin. Mielikuva urheilusta tasa-arvoistajana näkyi selkeästi näissä esille nostetuissa mielipiteissä. Mikäli afroamerikkalaisella yleisurheilijalla oli potentiaalia voittaa olympialaisissa, Beamonin mukaan sillä pystyi tuoman paljon enemmän kuuluisuutta omalle rodulleen kuin luopumalla mahdollisuudestaan lähteä kisoihin. Hän toteaa, että moni muukin urheilija olisi ajatellut samoin. Korostettiin, että olympialaiset olivat vain neljän vuoden välein, eli montaa mahdollisuutta osallistua niihin ei ollut. Suositeltiin boikotoimaan niitä asioita, jotka olivat epäreiluja eikä niitä, jotka olivat tuoneet ihmisiä yhteen veljeyden hengessä. Olympialaisten Beamon uskoi edistävän yhteistyötä ja hyvää tahtoa.⁶⁷

Whitfieldille urheilu oli paras tasa-arvon edistäjä ja hänen mielestään olympialaisia ei pitäisi käyttää poliittisiin tarkoituksiin ja boikotti vahingoittaisi Amerikan kansainvälistä

⁶⁶ Brad Pye Jr., *Athletes Challenge Olympic 'Boycott'*, Los Angeles Sentinel 30.11.1967; Brad Pye Jr., *Who Are The Boycotters?*, Los Angeles Sentinel 30.11.1967.

⁶⁷ Beamon Knocks Olympics Boycott, Los Angeles Sentinel 18.7.1968.

imagoa.⁶⁸ Huomionarvoista on, että Whitfield oli muutama vuosi aikaisemmin puoltanut afroamerikkalaisten boikotoivan vuoden 1964 olympialaisia, ellei heille myönnettäisi samoja kansalaisoikeuksia. Hän oli silloin esittänyt, että afroamerikkalaisten taistelulla rasismia vastaan olisi vaikutuksia kaikkialla maailmassa ja että se toimisi esimerkkinä.⁶⁹ Whitfieldin näkemyksissä oli siis tapahtunut selkeä muutos. Hartmann uskoo syynä tähän olleen Whitfieldin verrattain maltillisemmat rotupoliittiset näkemykset.⁷⁰ Hayes uskoi olympialaisten ja urheilun ylipäättänsä auttaneen paljon afroamerikkalaisia, minkä takia olisi hänen velvollisuutensa osallistua ja auttaa maataan.⁷¹

Sen hetkisistä tai jo uransa silloin päättäneistä afroamerikkalaisista urheilijoista näkyvimmin olympiaboikottia vastusti Berliinin vuoden 1936 kisoissa pikajuoksulajeissa ja pituushypyssä neljä olympiakultaa voittanut Jesse Owens. Owens, jonka kanssa Bassin mukaan nähtävästi kaikki toimittajat halusivat puhua boikottiehdotuksesta, kritisoi sitä alusta alkaen. Hänen suorituksensa Berliinissä oli merkittävä osa suunnitellun afroamerikkalaisen olympiaboikotoinnin journalistista analyysiä. Esimerkiksi *New York Timesin* kolumnisti Arthur Daley julisti Owensin kokemusten ja näkemysten olevan paras mahdollinen argumentti afroamerikkalaisten olympialaisiin lähtemisen puolesta.⁷² Owens oli aina pitänyt urheilua reittinä pois köyhyydestä sorretuille vähemmistöille. Hän idealisoi urheilua ja olympialaisia johdonmukaisesti amerikkalaisen tasa-arvoisuuden ”linnakkeena”. OPHR ja uusi käsite urheilun käytöstä kapinan aikaansaamiseksi oli vastakohta kaikelle, mitä hän kannatti ja mihin hän uskoi.⁷³

Sentinel toi ainakin pari kertaa Owensin näkemyksiä esille ja niiden mukaan Owens mielsi nimenomaan olympialaisten olevan paikka, jossa henkilökohtaiset saavutukset palkittiin taloudellisesti. Hän tiedosti Yhdysvalloissa tapahtuvan paljon vääryyttä, mutta olympiaboikottia hän ei pitänyt ratkaisuna ongelmiin. Hänestä urheilu oli parhaiten toiminut siltana kansalaisten keskinäisten väärinkäsitysten ja erimielisyyksien välillä. Hän myös uskoi, että politiikka tulisi pitää erossa urheilusta.⁷⁴

⁶⁸ Whitfield Speaks, Los Angeles Sentinel 18.1.1968; Brad Pye Jr., Mal Whitfield Speaks on Africa, Los Angeles Sentinel 8.2.1968.

⁶⁹ Hartmann 2003, 30; Lomax 2008, 63; Moore 2017, 132–133.

⁷⁰ Hartmann 2003, 90–91.

⁷¹ Olympic Boycott 'Senseless' – Warren, Los Angeles Sentinel 21.3.1968.

⁷² Bass 2002, 93–94.

⁷³ Dyreson 2006, 128.

⁷⁴ Brad Pye Jr., Athletes Challenge Olympic 'Boycott', Los Angeles Sentinel 30.11.1967; Jesse Owens Raps Boycott, Los Angeles Sentinel 15.2.1968.

Kuten myös Lomax huomauttaa, merkittävä oppositio, jonka Edwards ja OPHR kohtasi, olikin osa afroamerikkalaisista urheilijoista. Huomattava määrä heistä, nuoria ja vanhoja, piti urheilua yhtenä harvoista instituutioista, jotka helpottivat sosiaalista liikkuvuutta ylöspäin ja toimivat rodullisten ennakkoluulojen tasaajana amerikkalaisessa yhteiskunnassa. Edwards kohtasi afroamerikkalaisia urheilijoita, jotka eivät olleet syvästi huolissaan yhteiskunnan perusarvojen muuttamisesta tai perustavanlaatuisen muutosten aloittamisesta.⁷⁵ Urheilukisoista varsinkin olympialaisia pidettiin tärkeinä ja monet uskoivat saavansa mainetta ja kunniaa menestymällä niissä.

Näkemyksiä urheilun positiivista puolista tuli myös paljon esiin, kun *Sentinel* esitteli voittoa tavoittelemattoman ja urheilun kautta ihmisiä yhdistävän ”Friendship Through Sports” organisaation, jonka pääkonttori sijaitsi baseball-stadionilla Wrigley Fieldissä Chicagossa, koordinaattorin R.E. Alexanderin ajatuksia. Hän ajatteli olympiaboikottia harkitsevien urheilijoiden olevan ylimielisiä ja jättävän huomiotta urheilun ja ryhmähengen merkityksen afroamerikkalaisten asioiden ajamiseksi.⁷⁶ Myöhemmin tämä sama organisaatio, jossa oli mukana joitakin kovia entisiä urheilijoita, ilmoitti vastustavansa olympiaboikottia ja pyrkivänsä torjumaan joidenkin vastuuttomia asenteita.⁷⁷ He jopa päättivät järjestää nuorille afroamerikkalaisille ilmaisen ohjelman ”Holiday in Sports and Song”, jonka tarkoituksena oli painottaa urheiluosallistumisen positiivisia puolia ja kuinka urheilu antaa suuntaa ja opettaa ihmisille itsekunnioitusta ja rehtyyttä. Ohjelma oli suunniteltu nimenomaan vastavoimana olympiaboikottia harkitsevien näkemyksille.⁷⁸

Moni taustatekijä on ollut muodostamassa harhakuvaan urheilusta afroamerikkalaisten aseman parantajana. Tieteellinen rasismi on ollut yksi niistä. Michael Reganin, Akilah Carter-Francique ja Joe Feagin mukaan 1800-luvun loppu valaisee valkoista rodullista kehystä, sillä se tunnettiin ajankohtana, jolloin tieteellinen rasismi oli täydessä voimassa, jolloin afroamerikkalaiset nähtiin ja kohdeltiin biologisesti ja älyllisesti alemmaksi roduksi kaikilta osin valkoisiin verrattuna. Rotuun liitetyt stereotypiat kasvoivat osaksi monien nuorten valkoisten tietoisuutta ja kehittyivät lopulta osaksi tiedostamatonta mieltä. He toteavat, että useat tutkijat ovat havainnollistaneet, että monet valkoiset ovat omaksuneet uskomuksen afroamerikkalaisten omaksuvan syntyessään paremman urheilukyvyn.

⁷⁵ Lomax 2008, 56–57.

⁷⁶ Bishop Blasts Boycott, Los Angeles Sentinel 30.11.1967.

⁷⁷ Sports Group Raps Boycott of Olympics, Los Angeles Sentinel 21.12.1967.

⁷⁸ Wrigley Field Hosts Holiday Sports, Los Angeles Sentinel 21.12.1967.

Motiivina oli tällä selittää afroamerikkalaisten urheilullista huippuosaamista. Muita positiivisia ominaisuuksia ei liitetty afroamerikkalaisiin.⁷⁹ Keith C. Harrison ja Alicia Valdez huomauttavat, että stereotypia afroamerikkalaisten luontaisesta urheilullisesta lahjakkuudesta siirsi huomion pois afroamerikkalaisten urheilijoiden kovasta työstä ja omistautumisesta.⁸⁰

Bass puolestaan toteaa, että urheilijoihin sovellettaessa nimitys "musta" tarkoitti erilaisia luontaisia tai suoremmin perittyjä fyysisiä ominaisuuksia ja kykyjä. Tutkimukset, joissa keskityttiin rodun ja urheilullisen menestyksen väliseen yhteyteen, syntyivät ajanjaksoina, jolloin oli lisääntyntä kiinnostusta urheilua kohtaan yleisesti. Tiedemiehet vaikuttivat afroamerikkalaisia urheilijoita koskevaan diskurssiin. Koska nämä rodun ja fyysisten kykyjen tieteelliset ideologiat löysivät itsensä lopulta populaarisista foorumeista kuten sanomalehdistä ja myöhemmin myös radiosta ja tv:stä, niillä on suuri historiallinen merkitys ja ne antavat todisteita siitä, mistä rodulliset väittämät fyysisistä kyvyistä ovat syntyneet ja vahvistuneet.⁸¹

Kun afroamerikkalaisten urheilijoiden saavutukset jatkuivat 1900-luvulla, väitteet, että he olivat luonnostaan fyysisesti parempia, mutta älyllisesti puutteellisia kehittyivät. Nämä väitteet polveutuivat oletetuista orjuuden perinnöistä sekä tutkijoiden vääristä johtopäätöksistä ”mustan vahvuuden” ideologioista.⁸² Dwornik kiteyttää aiheen hyvin:

From slavery to Reconstruction, to Social Darwinism, and into the Modern Era, blacks have been subjected to the unproven, and even disproven, claim that they are best suited for physical, not mental, activity.⁸³

Urheilun suosiota selittää myös, että ammattilaiseksi päässyt afroamerikkalainen urheilija saattoi tienata yhdessä kaudessa rahamäärän, jolla tukea perhettä usean vuoden ajan. Näin ollen monet äidit tukevat lastaan hänen urheilu-urassaan, vaikka mahdollisuudet menestykseen olisivatkin pienet. Varsinkin kun vanhemmat haluavat suojella lapsiaan tulehasta

⁷⁹ Regan, Carter-Francique & Feagin 2014, 36–37.

⁸⁰ Harrison & Valdez 2006, 135.

⁸¹ Bass 2002, 47, 50–51.

⁸² Bass 2002, 57.

⁸³ Dwornik 2017, xix.

esimerkiksi varkaiksi, murhaajiksi tai huumekauppiaiksi, mikä on yleinen kohtalo geitoissa kasvaville. Lapset huomaavat perheensä köyhyyden ja näkevät urheilun positiivisena vaihtoehtona ja mahdollisuutena vaurauteen.⁸⁴

Tribunessa ja erityisesti *Sentinelissä* oli siis jonkin verran esimerkkejä siitä, että monet afroamerikkalaiset vastustivat OPHR:ää ja olympiaboikotin uhkaa vetoamalla urheilun positiivisen vaikutuksiin. Mooren mukaan afroamerikkalaisten urheilijoiden odotettiin olevan tyytyväisiä vanhoihin uskomuksiin, joiden mukaan urheilullinen menestys merkitsisi parasta polkua kohti vapautta. Useat heistä kuitenkin huomasivat, ettei asia ollutkaan ihan näin, ja päättivät julkisesti kamppailla vastaan. Heidän asemansa urheilijoina antoivat heille voimakkaan näkökulman kritisoida lupauksia integraatiosta. He olivat kylälästyneitä syrjäytymään yliopistoissa, jatkuvaan rasismiin valkoihoisten valmentajien toimesta, syrjintään asunnon saamisessa, täydelliseen kontrollointiin kuten keitä sai tapailla kampuksella ja keitä ei ja yleisesti heidän jatkuvaan eriyttämiseen yhteiskunnassa. Monet afroamerikkalaiset urheilijat tajusivat, että heillä oli valtaa, koska yliopistot ja valtio olivat riippuvaisia heidän tuomastaan urheilumenestyksestä. Näin ollen he käyttivät systeemin haastamiseksi omaa parasta asettaan, joka oli heidän oma vartalonsa. Tämä ”revolt of the black athlete” oli lyhyt hetki historiassa, jossa afroamerikkalaiset urheilijat olivat valmiita jopa riskeeraamaan oman uransa muutoksen aikaansaamiseksi.⁸⁵ Hartmann esittää tämän kapinoinnin 1960-luvun lopulla olleen ensimmäinen vakava ja jatkuva julkinen haaste ideologialle urheilusta suurena tasa-arvoistajana.⁸⁶

2.2. Amerikkalainen urheilu ja rasismi

Vaikka joissakin OPHR:ään liittyvissä *Sentinelin* ja *Tribunen* artikkeleissa ja kolumneissa oli havaittavissa mielikuvan urheilusta suurena tasa-arvoistajana vaikutuksen, enemmän niissä kuitenkin esiintyi näkemyksiä, joissa kyseenalaistettiin urheilun rooli afroamerikkalaisten aseman parantajana. Ensimmäiset esimerkit tästä tulivat jo ennen OPHR:n perustamista, kun *Sentinelistä* Pye ja erityisesti urheilukolumnisti Brockenbury

⁸⁴ Dwornik 2017, 50, 52.

⁸⁵ Moore 2017, 161–162.

⁸⁶ Hartmann 2003, xiii.

asettuivat puolustamaan Smithiä. Brockenburystä on sanottu, että hän ponnisteli afroamerikkalaisten urheilijoiden oikeuksien puolesta ja kritisoi rasisteja urheilussa.⁸⁷ Tämä onkin havaittavissa hänen kirjoituksissaan.

Tokion kisan ja Smithin lausunnon jälkeen Los Angeles Timesin urheilutoimittaja Jim Murray sanoi Smithin olevan kuin lapsi, joka pidätti hengitystään ja odottavan saavansa tahtonsa läpi vanhemmiltaan. Hän myös väitti, että useimmat amerikkalaiset eivät välittäneet olympialaisista, joten potentiaalisella boikotoinnilla ei olisi tarkoitettua vaikutusta.⁸⁸

Pye antoi sympatiaa Smithille ja muille mahdollisesti olympiaboikottia harkitseville yhtymällä näkemykseen, että segregatio oli jatkunut liian pitkään. Hän myös huomautti, että afroamerikkalaiset olivat voittaneet maalleen monta olympiakultaa, mutta samaan aikaan useissa eri asuinalueilla he eivät siltikään voineet ostaa asuntoa ihonvärinsä takia. Pye ei toivonut olympiaboikottia, mutta vaati muutoksia.⁸⁹

Kyseinen Pyen kolumni syytti Murrayta Smithin todella kovasta kritisoinnista ja saman teki myös Brockenbury viikko myöhemmin, joka samalla syytti useiden ”liberaalien” urheilutoimittajien, joilla hän mahdollisesti viittaa valtamedian urheilutoimittajiin, sortuvan rodulliseen ahdasmielisyyteen. Hänkään ei allekirjoittanut väitettä, että afroamerikkalaisten, urheilijat mukaan lukien, asema olisi parantunut huomattavasti viime vuosina. Brockenbury esimerkiksi huomautti, ettei urheilijoilla tai muillakaan afroamerikkalaisilla ollut edelleenkään hirveästi mitään asiaa toimihenkilön tehtäviin.⁹⁰ Brockenburyn kirjoitus sai positiivista palautetta esimerkiksi Jack Tenneriltä, joka oli kansalaisoikeusaktivisti ja asianajaja (myöhemmin tuomari) Los Angelesissa.⁹¹ Pian Murray itse vastasi Brockenburylle sanoen, ettei hän ikinä olisi hyväksymättä Smithin tai kenenkään muun nuoren miehen pyrkimyksiä parantaa oman väkensä asemaa, mutta hän uskoi olympiaboikotilla uhkailun olevan harkitsematonta.⁹²

⁸⁷ A.S. Young, Lawrence I. Brockenbury, Los Angeles Sentinel 26.2.1987.

⁸⁸ Moore 2017, 172.

⁸⁹ Brad Pye Jr, PRYING PYE: Courage of Rusk's Daughter, Los Angeles Sentinel 28.9.1967.

⁹⁰ L.I. Brockenbury, tying the SCORE: A NEW DAY, Like It or Not!, Los Angeles Sentinel 5.10.1967.

⁹¹ L.I. Brockenbury, tying the SCORE: Off to Baltimore, Los Angeles Sentinel 12.10.1967.

⁹² L.I. Brockenbury, tying the SCORE: A Fine Trip to Baltimore, Los Angeles Sentinel 19.10.1967.

Myös myöhemmissä kirjoituksissaan Brockenbury kyseenalaisti mielikuvaa urheilusta tasa-arvoistajana. Hänen mukaansa he, joiden mielestä afroamerikkalaisen urheilijan pitäisi olla kiitollinen saamistaan mahdollisuuksista omassa maassaan, eivät huomaa että hyvin usein heidän asemansa parantamiseen on vaadittu painetta antavia kampanjoita. Ja niiden jälkeen vasta amerikkalaisen urheilun omistajapuoli on vastahakoisesti tullut vastaan.⁹³

Pian KOK:n helmikuun päätöksen jälkeen päästää Etelä-Afrikka olympialaisiin Brundage ilmaisi, että olympialaisten boikointi afrikkalaisten ja monien muiden valtioiden toimesta olisi huono ratkaisu, koska se estäisi tummaihoisten eteläafrikkalaisten ensimmäisen tilaisuuden osallistua. Hän lisäsi vielä, että menestyminen urheilussa oli paras tapa kamppailla rasismia vastaan. Brockenbury oli jyrkästi eri mieltä Brundagen lausunnon kanssa ja totesi, että afroamerikkalaisten vuosia jatkuneesta urheilumenestyksestä huolimatta, Amerikassa oli rassistista ajattelua enemmän kuin koskaan ennen. Hänen näkemyksessään rasmissa ei ollut logiikkaa eikä järkeä. Mikäli joku oli vakuuttunut, että olit geneettisesti alempiarvoinen, urheilumenestys ei pystyisi sitä muuttamaan ja afroamerikkalaisten ”epätavallinen” parempi pärjääminen jossain lajeissa selitettäisiin sopivilla tekosyillä.⁹⁴

Brockenbury antoi myös oman vastineensa Owensin lausunnoille. Hän muistutti, että huolimatta huikeasta menestyksestään Berliinin olympialaisissa Owens ei saanut samantilaista arvostusta palattuaan kotimaahan kuin valkoihoiset urheilijat. Esimerkkinä tuotiin esille epätasa-arvo kisoista palanneille urheilijoille tarjotuissa työllistymismahdollisuuksista.⁹⁵

Sentinelin viihdetoimittaja Lane puolestaan totesi kolumnissaan, että jo pitkään afroamerikkalaiset olivat tuoneet eniten olympia-menestystä ”Setä Samulille” ilman oikeastaan minkäänlaista palkitsemista.⁹⁶ *Tribunen* urheilutoimittaja Harrison tiedosti, kuten monet muutkin, että oletus afroamerikkalaisten saamasta hyvästä kohtelusta urheilun kentillä, on ollut lähtökohtana monille olympiaboikotin kriitikoille. Hän sanoi tämän lähtökohdan olevan pelkkää valetta ja urheilua pelattavan kentällä, jonka valkoiset omistivat ja jota he

⁹³ L.I. Brockenbury, tying the SCORE: Ram Observations, Los Angeles Sentinel 30.11.1967.

⁹⁴ L.I. Brockenbury, tying the SCORE: Olympic Boycott Grows, Los Angeles Sentinel 29.2.1968.

⁹⁵ L.I. Brockenbury, tying the SCORE: Olympic Boycott Grows, Los Angeles Sentinel 29.2.1968.

⁹⁶ Bill Lane, The Inside Story: Off The Top, Los Angeles Sentinel 2.11.1967.

hallinnoivat. Muhammad Alin mestaruustittelin vieminen kyseenalaisin perustein mainittiin esimerkkinä valkoisten vallankäytöstä urheilussa.⁹⁷

Nämä esimerkit havainnollistavat paljon esille nousutta näkemystä, että menestyminen urheilussa ei ollut tuonut afroamerikkalaisille parempaa kohtelua. Päinvastoin esimerkiksi Kwame Agyemang, John N. Singer ja Joshua DeLorme toteavat, että afroamerikkalaiset urheilijat joutuivat protestoimaan 1960-luvun loppupuolella räikeän ja avoimen syrjinnän takia, jota he joutuivat kestäämään ihonvärinsä takia. Tämä kaltoinkohtelu johtui heidän mukaansa yksilöiden sisäistämistä rasistisista uskomuksista ja ideologiasta, joiden mukaan valkoiset hallitsevat mustia.⁹⁸

Lori Latrice Martinin mukaan, vaikka afroamerikkalaisten osallistuminen useisiin urheilulajeihin on lisääntynyt varsinkin toisen maailmansodan jälkeen, se on vähentynyt tai ollut lähes olematonta muissa urheilulajeissa kuten golfissa. Syyt afroamerikkalaisten ali-edustukseen ja yliedustukseen eri urheilulajeissa ovat monipuolisia. Yhteinen piirre on kuitenkin se, että riippumatta siitä, mitä urheilua afroamerikkalaiset ovat harjoittaneet, heihin on sovellettu samaa rodullistettua sosiaalista hierarkiaa, joka on ollut olemassa ympäri maailmaa vuosisatojen ajan ja Yhdysvalloissa jo ennen vapaussotaa ja sisällissodan jälkeenkin.⁹⁹ Vaikka afroamerikkalaiset alkoivat hallita monia urheilulajeja 1900-luvulla, valkoihoiset ylläpitivät valtaa ja kontrollia urheilualalla.¹⁰⁰ Kevin Hylton ilmaisee, että urheiluareenalla on potentiaalia, joko vastustaa eriarvoisuutta tai vahvistaa sitä, ja tästä syystä se testaa hyvin useimpien yhteiskuntien kulttuurista yhteenkuuluvuutta ja yhdessäoloa. Rakenteelliset eriarvoisuudet tulevat ilmi urheilussa. Tämä tarkoittaa, että siellä, missä koetaan urheilua, on aina mahdollisuus rasismiin ja sen vastustamiseen.¹⁰¹

Sentinelin ja *Tribunen* toimittajien ja kolumnistien näkemyksissä yksi selkeä piirre oli, ettei urheilullisesta menestyksestään huolimatta afroamerikkalaista yleensä huolitettu arvostettuihin ja haluttuihin tehtäviin. Tämä johtopäätös tulee esille myös tutkimuksissa. Siitä huolimatta, että rodullinen integraatio lisäsi afroamerikkalaisten mahdollisuuksia

⁹⁷ Claude Harrison Jr., EX-Sprint Champion Ed Conwell Says Smith And Evans Have Right to Boycott Olympics, Philadelphia Tribune 12.12.1967.

⁹⁸ Agyemang, Singer & DeLorme 2010, 421.

⁹⁹ Martin 2014, 22.

¹⁰⁰ Dwornik 2017, 128.

¹⁰¹ Hylton 2010, 337.

urheiluosallistumiseen, tämä ei juurikaan lisännyt afroamerikkalaisia urheilujohtajia kuten omistajia tai valmentajia, vaan he ovat olleet kokoajan aliedustettuna. Kyseessä on edelleen ajankohtainen ongelma amerikkalaisessa urheilussa ja se pätee sekä yliopistourheilussa että ammattitasolla.¹⁰² Harvat, jos kukaan, yhdysvaltalaisen urheilun valtaapitävistä pystyvät olemaan täysin värisokeita ja tekemään työntekijän valintaa tai muita hallinnollisia päätöksiä ihonväristä riippumatta. ”Väritajuiset” päätökset ovat edistäneet kuitenkin ensisijaisesti valkoisten eikä mustien uraa.¹⁰³

Urheilussa johtoryhmissä olevien ja henkilön aikaisemman pelipaikan välillä on vuosikymmenien ajan ollut korrelaatio. Arvostettuihin urheilutehtäviin on hankittu yleensä niitä, jotka ovat pelanneet keskeisellä pelipaikalla esimerkiksi pelinrakentajana, jolla on ollut suurin rooli omassa joukkueessaan. Afroamerikkalaiset ovat useammin laitettu pelipaikoille, esimerkiksi laitahyökkääjä amerikkalaisessa jalkapallossa, joissa oletetaan tarvittavan vähemmän älykkyyttä, johtajuutta ja vuorovaikutusta. Näin ollen afroamerikkalaiset on usein mielletty vähemmän päteviksi siirtyäkseen johtotehtäviin pelaajauransa jälkeen.¹⁰⁴

Erityisen iso ongelma on ollut afroamerikkalaisten yliopistourheilijoiden kohtaama hyväksikäyttö ja syrjivä kohtelu. Dwornik puhuu teoksessaan urheilun houkutuksesta ja petoksesta. Kyse on ilmiöstä, jossa urheiluagentit, kykyjenetsijät ja valmentajat käyttävät hyväkseen urheilullisia nuoria afroamerikkalaisia. Heille uskotellaan, että heistä tulee ammattuurheilijoita, jos he käyttävät kaiken aikansa tämän unelman saavuttamiseksi. Todellisuudessa todennäköisyydet ovat selkeästi sen puolella, että ammattilaisura jää saavuttamatta ja tilalle jää köyhyys. Luokkajako, hegemonia, ja rasismi ovat läsnä amerikkalaisissa instituutioissa ja pitävät suuren osan afroamerikkalaisia köyhissä oloissa, mikä asettaa heidät alttiiksi esimerkiksi rikollisuudelle, huumeiden myymiselle, epävakaille perhesuhteille ja yksinhuoltajuudelle. Monet afroamerikkalaiset tavoittelevat urheilijan uraa paetakseen tätä todellisuutta, mikä tekee heidät haavoittuviksi esimerkiksi urheiluagenttien lupauksille.¹⁰⁵ Varsinkin tämän kaltaista hyväksikäyttöä myös Edwards ja OPHR halusivat vastustaa.

¹⁰² Singer 2005, 367; Regan, Carter-Francique & Feagin 2014, 32.

¹⁰³ Shropshire 1996, 7.

¹⁰⁴ Singer 2005, 367–368; Regan, Carter-Francique & Feagin 2014, 37.

¹⁰⁵ Dwornik 2017, xvi, 9.

Monet kouluttajat ovat antaneet periksi ajatukselle, että afroamerikkalaiset soveltuvat parhaiten urheiluun eivätkä pysty kouluttamaan kaikki opiskelijoita tasavertaisesti tai reilusti. He kehuvat nuoria afroamerikkalaisia urheilusaavutuksistaan, mutta eivät samaan aikaan vaadi heiltä riittävästi koulumenestyksen suhteen. Yhdysvalloissa rasismi vaikuttaa voimakkaasti koulutusprosessiin. Koululaitokset ja muut instituutiot ovat toistaneet eurosentrisiä arvoja ja kohdelleet tummaihoisia vähempiarvoisina.¹⁰⁶ Vaikka afroamerikkalaiset ovat kohdanneet syrjintää sekä koulutuksessa että urheilussa, he usein kääntyvät jälkimmäisen puoleen, koska katsovat sen olevan pienempi kahdesta pahasta.¹⁰⁷

Yliopistot tekevät voittoa urheilullisesti lahjakkaiden afroamerikkalaisten suorituksilla. Auttaakseen yliopistourheilijoita säilyttämään riittävän korkean keskiarvon ja opiskeluoikeutensa, ja näin ollen myös oikeutensa pelata, monet valmentajat ilmoittavat heidät helpoille kurseille ja peukaloivat arvosanoja. Urheilijoita myös suositellaan ottamaan minimaalinen määrä kursseja, jotta opinto-oikeus pysyy, mutta muuten he voisivat keskittyä urheilu-uraansa. Tämä huijaaminen on vaikuttanut siihen, etteivät afroamerikkalaiset yliopistourheilijat saa riittävästi koulutusta. 1900-luvun jälkimmäisellä puoliskolla alle puolet heistä ovat valmistuneet.¹⁰⁸

Samoin kuinka valkoiset olivat tuoneet Amerikkaan afrikkalaista orjatyövoimaa, yliopistourheilussa ”saalistettiin” nuorten afroamerikkalaisten miesten urheilullista kyvykkyyttä. Heidä on rekrytoitu afroamerikkalaisista yhteisöistä ja heidän urheilullisuuttaan hyödynnetty. Heidät on myös hylätty heti, kun he ovat loukkaantuneet tai heidän opinto-oikeutensa on käytetty loppuun.¹⁰⁹ Edwards kuvaili esimerkkejä, kuten alhaisia valmistumisprosentteja ja heidän sosiaalisen kampuselämänsä kontrollointia, hyödyntäen afroamerikkalaisten yliopistourheilijoiden aseman olleen erittäin heikko 1960-luvulla.¹¹⁰

Huomionarvoista on myös, että monilla urheilustipendin saaneilla köyhistä oloista tulleilla afroamerikkalaisilla on ollut heikot lähtökohdat pärjätä akateemisesti, kaikilla ei välttämättä yliopistoon saapuessaan ole ollut edes kunnollista lukutaitoa.¹¹¹ Johtuen systeemisestä rasismista Yhdysvalloissa, jossa getoissa esiintyi ylikuormitettuja luokkahuo-

¹⁰⁶ Dwornik 2017, xviii.

¹⁰⁷ Dwornik 2017, 114.

¹⁰⁸ Hartmann 2003, 116; Dwornik 2017, 10–11; Moore 2017, 185.

¹⁰⁹ Regan, Carter-Francique & Feagin 2014, 34.

¹¹⁰ Esim. Edwards (1969) 2017, 18.

¹¹¹ Dwornik 2017, 18.

neita ja heikkoa koulutusta ja monet koulut olivat eriarvoisia, useimmat afroamerikkalaiset opiskelijat eivät olleet kunnolla valmiita osallistumaan korkeakouluihin, jotka myönsivät heille urheilustipendejä. Päinvastoin miespuolisilla afroamerikkalaisella opiskelija-urheilijoilla on ollut yleensä heikoin valmius korkeakouluopintojen suorittamiseen kaikista opiskelijoista. Yliopistot olivat luoneet erityiset valintaperiaatteet, jotka mahdollistivat opiskelija-urheilijan ilmoittautumisen kouluun, vaikka akateeminen valmius ei olisi ollut yliopistotasolla. Toivottiin, että olemalla poissa omasta kasvuympäristöstään ja korkeakouluopetus parantaisivat heidän oppimistaan.¹¹²

Monet afroamerikkalaiset yliopistourheilijat ovat kokeneet, että valmentajat ovat suosineet valkoihoisia pelaajia ja olleet rasistisia eri tavoin. Todella pitkään esimerkiksi afroamerikkalaisia pelaajia asetettiin samalle pelipaikalle, mikä vähensi heidän määräänsä kentällä ja yleisön edessä. Lisäksi yliopistovalmentajien ja afroamerikkalaisten pelaajien välinen suhde voi tuottaa epäterveellistä riippuvuutta ja irtautumista opinnoista, koska he eivät ota vastuuta näiden urheilijoiden koulutuksellisesta hyvinvoinnista.¹¹³

Hartmann näkee suurimpana syynä afroamerikkalaisten yliopistourheilijoiden kohtamalle epäoikeudenmukaisuudelle järjestelmän, joka ei kohdellut heitä ihmisinä tai opiskelijoina, vaan työntekijöinä, joiden todellinen tehtävä kampuksella oli voittaa pelejä.¹¹⁴ Dwornikin mukaan puolestaan, vaikka urheilu onkin saanut aikaiseksi hyviäkin asioita, samaan aikaan se on vahvistanut kilpailemista, hyväksikäyttöä ja ahneutta, jotka määrittelevät amerikkalaista kapitalistista yhteiskuntaa. Afroamerikkalaisten urheilijoiden kyvyistä oli tullut viimeisin hyödyke voitontavoittelijoille ja urheiluareenasta oli tullut ”puuvillapellon uusin versio”.¹¹⁵

Onnistunut NYAC:n kisan boikotointi oli sekä voitto OPHR:lle että osoitus afroamerikkalaisten urheilijoiden kyllästymisestä syrjintään. Mikäli olympiaboikotin ajatus herätti voimakkaita tunteita puolesta ja vastaan, NYAC:n boikotointia *Sentinelin* ja *Tribunen* mukaan pidettiin lähes yksimielisesti hyvänä asiana afroamerikkalaisten silmissä. Esimerkiksi jo kuukausi ennen NYAC:n kisoja *Tribune* uutisoi, että Morgan Staten yliopiston yleisurheilujoukkueen kapteenit Hartley Saunders ja Willie Stewart antoivat täyden

¹¹² Kelly, Harrison & Moore 2015, 244; Moore 2017, 185.

¹¹³ Hartmann 2003, 117; Dwornik 2017, 46.

¹¹⁴ Hartmann 2003, 117.

¹¹⁵ Dwornik 2017, 128.

tukensa oman yliopistonsa uudelle linjaukselle, ettei se lähettäisi urheilijoitaan NYAC:n sponsoroimiin tapahtumiin ennen kuin NYAC muuttaisi jäsenpolitiikkaansa afroamerikkalaisten ja juutalaisten suhteen. Yliopiston presidentti Martin David Jenkins huomautti samalla, että olympiaboikottia Morgan State ei kuitenkaan ollut tukemassa.¹¹⁶

Harrison raportoi, että moni yleisurheilija oli jättämässä NYAC:n kisan välistä kuten pikajuoksijat Bill Gaines ja Charlie Green, aitajuoksijat Ervin Hall, Leon Coleman ja McCollough, pituushyppääjä Charlie Mays sekä 400 metrin juoksijat Jim Burnett ja Paul Drayton. Monet yliopistot tukivat urheilijoitaan asiassa. Drayton ilmaisi, ettei kannattanut NYAC:n politiikkaa. Hän oli myös lisännyt, ettei hänen päätökseensä vaikuttanut se, että joku olisi väkisin yrittänyt suostutella häntä siihen. Aitajuoksija Russ Rogers ihmetteli miksi heidän pitäisi auttaa NYAC:ta järjestämään onnistunut tapahtuma, jos heillä ei ole mitään käyttöä afroamerikkalaisille sen ulkopuolella. Harrison oli mielissään tästä kehityksestä. Hän totesi, että viimein lähes puolen vuosisadan jälkeen afroamerikkalaiset reagoivat NYAC:n politiikkaan niin, että NYAC:lla oli oikeus valita jäsenensä ja afroamerikkalaisilla oli oikeus valita kilpailut, joihin osallistua.¹¹⁷

Vuonna 1947 Robinsonista oli tullut ensimmäinen afroamerikkalainen pelaaja baseballin pääsarjassa MLB:ssä. Hänen taitonsa pelaajana ja rodullisten ennakkoluulojen voittaminen inspiroi monia afroamerikkalaisia, varsinkin baseballin pelaajia.¹¹⁸ Kolme päivää ennen NYAC:n kisaa hän kehui *Tribunen* kolumnissaan kaikkia niitä afroamerikkalaisia urheilijoita, jotka aikoivat boikotoida sitä sekä pyrkivät aiheuttamaan julkista häpeää NYAC:lle. Valkoihoisten nuorten urheilijoiden osallistumisesta protestointiin myös iloittiin. Kaikkia, jotka uskoivat että urheilun tulisi heijastaa soveliaisuutta, Robinson kannusti tukemaan boikotoijia ja protestoijia.¹¹⁹ Brockenbury tulkitsi kisan boikotoinnin olleen ensimmäinen merkittävä voitto afroamerikkalaiselle olympiaboikottiliikkeelle. Hänkin oli tyytyväinen, että afroamerikkalaisista suurin osa ja valkoihoisistakin urheilijoista osa jättivät kisan välistä.¹²⁰

¹¹⁶ Morgan State's Track Captains Support Faculty in Boycott of NYAC Meet, Philadelphia Tribune 16.1.1968.

¹¹⁷ Claude Harrison Jr., Sports Roundup: New Day Coming For New York AC, Philadelphia Tribune 6.2.1968; Claude Harrison Jr., Sports Roundup: Guess Who's Not Coming to Run In NYAC T&F Meet, Philadelphia Tribune 17.2.1968.

¹¹⁸ A Great Man Passes, Philadelphia Tribune 28.10.1972.

¹¹⁹ Jackie Robinson, the way the ball bounces: New York Athletic Club Beautily Deserves Boycott, Philadelphia Tribune 13.2.1968.

¹²⁰ L.I. Brockenbury, tying the SCORE: Boycott Building Up?, Los Angeles Sentinel 22.2.1968.

Robinson huomautti myöhemmin vielä, etteivät afroamerikkalaiset ja juutalaiset olleet ainoita, jotka olivat ennakkoluulojen ja syrjinnän kohteina NYAC:ssa. Robinsonin kolumnissa Bronxissa, New Yorkissa, sillä hetkellä asunut Luis Urbina kertoi veljestään Ricardo Urbinasta, jonka isä oli Hondurasista ja äiti Puerto Ricosta. Ricardo kävi koulua Yhdysvalloissa ja pärjäsi sekä opinnoissa että urheilussa erittäin hyvin lukiossa ja korkeakoulussa. Valmistumisensa jälkeen hän yritti hakea NYAC:n jäsenyyttä ja jatkaa urheilu-uraansa, vaikka häntä oli etukäteen varoitettu, ettei häntä huolitaisi etnisen taustansa ja ihonvärinsä takia. Luisin mukaan osa NYAC:n virkamiehistä olisivat pilkanneet Ricardoa tämän selän takana eivätkä edes harkinneet jäseneksi hyväksymistä.¹²¹

Yksi keskeisimpiä esimerkkejä siitä, että Yhdysvalloissa pikkuhiljaa ryhdyttiin havahtumaan urheilun ja rasmin yhteyteen tapahtui kesällä 1968, kun urheilujournalismin ”raamatun” *Sports Illustratedin* kokenut toimittaja Jack Olsen julkaisi kyseisessä urheilulehdessä pelaajien, valmentajien, kasvattajien ja muiden afroamerikkalaisten haastatteluiden pohjalta viisiosaisen *The Black Athlete – A Shameful Story* artikkelisarjansa. Afroamerikkalaisten urheilijoiden kyllästyminen syrjintään urheilussa motivoi artikkelisarjan tekemiseen. Se ei pelkästään kiinnittänyt huomiota afroamerikkalaisten yliopisto- ja ammattiuurheilijoiden vaikeuksiin ja tyytymättömyyteen, mutta pyrki osoittamaan näiden ongelmien ja suositun näkemyksen urheilusta tasa-arvoistajana välisen jyrkän ristiriidan. Olsen puhui ”julmasta petoksesta”. Artikkelisarja nostatti niin suuria reaktioita julkisuudessa, että pian se julkaistiin omana teoksenaan.¹²² Se sisälsi paljon myös Edwardsin lausuntoja.¹²³

Brockenbury toi esille Olsenin artikkelisarjan ensimmäisen osan, joka otti voimakkaasti kantaa yleiseen väitteeseen, että urheilu oli auttanut afroamerikkalaisia paljon. Tätä väitettä kuvaillaan siinä ehdottoman vääränä. Sekä yliopistourheilijat että ammattilaiset kohtasivat syrjintää eri tavoin. Brockenbury oli vahvasti samaa mieltä artikkelisarjan ensimmäisen osan kanssa. Varsinkin näkökohdan kanssa, ettei ”valkoisella Amerikalla” ollut mitään käsitystä afroamerikkalaisten urheilijoiden kohtaamien ongelmien valtavuudesta, kulttuurillisista ja koulutuksellisista kuiluista tai ikävistä realiteeteista joita jopa

¹²¹ Jackie Robinson, the way the ball bounces: New York Athletic Club Is Bastion of Bigotry, Philadelphia Tribune 19.3.1968.

¹²² Hartmann 2003, 219–220; Smith 2016, 357–358.

¹²³ Esim. Smith 2016, 367–368.

menestyneimmät afroamerikkalaiset urheilijat kohtasivat jokapäiväisessä elämässään. Lisäksi nämä kaikkein menestyneimmät afroamerikkalaiset olivat poikkeuksia. Todella harva pääsi huipulle asti. Brockenbury päätti toteamalla, että urheilussa rasismi oli yhtä voimakasta kuin muillakin elämän osa-alueilla.¹²⁴

Tribunesta Masco Young mainitsi kolumnissaan myös Olsenin artikkelisarjan ja lainasi joitakin Edwardsin siihen antamiaan näkemyksiä. Afroamerikkalaisen urheilijan odotettiin:

to play the role of the responsible Negro, the good Negro, no matter what else was going on in the black world. The black athlete was the institutionalized Tom, the white man's nigger.

Young toi lisäksi esille Edwardsin mielipiteen siitä, että Harlem Globetrotters, 1920-luvulla perustettu koripallojoukkue joka yhä pelaa näytösotteluita yhdistäen koripallon, viihteen ja komedian, auttoi säilyttämään stereotyyppioita afroamerikkalaisista. Esimerkkeinä tästä mainittiin juokseminen ympäri kenttää päästäen ”villimäisiä viidakkohuutoja”, sääntöjenvastaisten temppujen tekeminen valkoihoisen tuomarin selän takana ja ”järjettömien” nimien käyttäminen toisistaan esimerkiksi ”Showboat”. He antoivat Edwardsin mukaan yleisölle afroamerikkalaisista vaikutelman kevytmielisinä ja epärehellisinä lapsina.¹²⁵ Dwornik huomauttaa, että afroamerikkalaisten urheilijoiden roolina on usein nähty olleen viihdyttää maksavaa valkoista asiakasta.¹²⁶

Yhteenvetona afroamerikkalaisten eriävät näkemykset urheilun roolista tulivat ilmi *Sentinelin* ja *Tribunen* teksteistä, jotka liittyivät OPHR:ään. Mielikuva urheilusta tasa-arvoistajana esiintyi olympiaboikottia kritisoivissa teksteissä. Tämä tapahtui pääosin ääneen päästettyjen boikottia kritisoivien afroamerikkalaisten urheilijoiden kautta. Enemmän näissä sanomalehdissä kyseistä mielikuva kyseenalaistettiin ja kerrottiin rasismien olevan vahvasti läsnä urheilussa. Jo tässä vaiheessa pystyi havaitsemaan, että saman sanomalehden sisälläkin kaksi eri kirjoittaja saattoi omata erilaiset näkemykset. Enemmän tämä tulee vielä ilmi, kun käsitellään seuraavaksi näkemyksiä OPHR:n käyttämistä keinoista afroamerikkalaisten aseman edistämiseksi. Myöskään kummallakaan sanomalehdellä ei näyttänyt olevan yhtä ainoaa linjaa OPHR:n ja mahdollisen olympiaboikotin suhteen, vaan

¹²⁴ L.I. Brockenbury, tying the SCORE: Boycott Very Much Alive, Los Angeles Sentinel 4.7.1968.

¹²⁵ MASCO YOUNG'S: NO-TEBOOK, Philadelphia Tribune 13.7.1968.

¹²⁶ Dwornik 2017, 140.

esitetty näkemys riippui kirjoittajasta. Kenties kyseessä on ollut vähän jopa omantunnon kysymys. Lähiluvun toistuvan lukemisen avulla ensin tuli ilmi isot teemat ja myöhempien lukukertojen avulla alkoi hahmottua, millaisia mielipiteitä kullakin toimittajalla ja kolumnistilla oli. Samankaltainen prosessi pätee myös kahden seuraavan käsittelyluvun kohdalla.

3. Afroamerikkalaisten keinot parantaa asemaansa

3.1. Radikaalimman aktivismin kritisoijat

Seuraavaksi tarkastellaan, millaisia afroamerikkalaisten keskinäisiä eriäviä näkemyksiä parhaista keinoista edistää heidän omaa asemaansa esiintyi *Sentinelin* ja *Tribunen* artikkeleissa ja kolumneissa, jotka käsittelivät OPHR:ää ja olympiaboikotin ajatusta. Tässä alaluvussa käsitellään näkemyksiä, joissa OPHR:n ja sen jäsenten keinoja pidettiin radikaaleina ja hyödyttöminä. Jälkimmäisessä alaluvussa tuodaan esille kuinka osa afroamerikkalaisista puolestaan piti OPHR:n ja varsinkin nuorten urheilijoiden aktivismia sellaisena asiana, jota afroamerikkalainen yhteisö oli pitkään kaivannut. Afroamerikkalaisten kansalaisoikeusliike ja mustan vallan liike olivat merkittäviä taustatekijöitä näkemyserojen muotoutumisessa.

Sentinelin ja *Tribunen* teksteissä, jotka käsittelivät afroamerikkalaisten aseman parantamisen keinoja, oli usein nähtävissä nuoret vastaan vanhat -asetelma. Osa toimittajista ja kolumnisteista kehui nuorten urheilijoiden rohkeutta ja kannusti heitä jatkamaan kapiointia. Osa taas ei pitänyt heidän toimintaansa järkevänä eivätkä olympiaboikottia hyödyllisenä. *Tribunessa* ei suoranaisesti tullut esiin nuoria urheilijoita ja heidän toimintatapojaan kritisoivia kirjoituksia, vaan ainoastaan niitä kehuja. Yhdessä sen artikkelissa tosin tuli esille afroamerikkalaisten urheilijoiden pelko mahdollisista radikaaleista toimista heitä kohtaan, jos he kieltäytyisivät olympiaboikotista. *Sentinelissä* sen sijaan oli sekä kannustavia että kritisoivia näkemyksiä. Jälkimmäisiä oli siinä kuitenkin enemmän. Huomionarvoista on nuoret vastaan vanhat -asetelmasta esimerkiksi edellisessä luvussa mainittu ”Friendship Through Sports” organisaatio, koska siinä oli mukana entisiä urheilijoita ja se piti tarpeellisenä varsinkin nuorten muistuttamista urheilun merkityksestä.

Esimerkiksi *Sentinelin* yleisönosastokirjoituksessa 37-vuotias perheenäiti Betty J. Washington puolusti ”realistisempia” vanhempia sukupolvia ja kritisoi nuorempia. Nuorten

tavat taistella tasa-arvon puolesta olivat hänestä huonosti toimivia. Vanhempien sukupolvien oppina nuorille hän esitti, että ainoastaan kouluttautuminen ja äänestämisen edistäisivät tasa-arvoa. Väkivallan käytön tai olympialaisten, tai muiden osa-alueiden joissa kirjoittaja koki afroamerikkalaisten jo ottaneen suuria harppauksia, boikotoinnin sanottiin olevan hullua.¹²⁷

1960-luvun edetessä väkivalta ja mellakointi turhautuneiden afroamerikkalaisten toimesta lisääntyi ja mustan vallan liikkeen tavoitteena oli vallan uudelleenjakaminen kaikin mahdollisin keinoin.¹²⁸ Edwards ja hänen tukijansa eivät olleet toiminnassaan väkivallalla uhkaamisen tai nimittelyn yläpuolella, vaan näitä keinoja käytettiin urheilijoita, valmentajia ja yleisöä kohtaan. Esimerkiksi Neuvostoliiton urheilijat päättivät jättää NYAC:n kisan välistä Edwardsin ilmoitettua, ettei heidän turvallisuuttaan voinut taata, jos he osallistuisivat.¹²⁹

Muutama *Sentinelin* kirjoittaja argumentoi, ettei olympialaisten boikointi oli hyvä keino ajaa afroamerikkalaisen asemaa. Kolumnisti Robertson uskoi koulutuksen voimaan ja vastusti väkivaltaa ja mellakointia ratkaisuna afroamerikkalaisten oman asemansa parantamiseksi. Hän halusi keskittyä enemmän työpaikkojen ja asuntojen saantiin ja koulutukseen afroamerikkalaisten osalta kuin olympiaboikottiin, mustaan nationalismiin tai marsseihin ja mielenosoituksiin. Häntä ei haitannut, jos hänen nuoret militantit ystävänsä kutsuivat häntä keski-ikäiseksi konservatiiviksi. Robertson toivoi kaikkien yhdysvaltalaisien huomaavan, että afroamerikkalaiset tekevät muutakin kuin rikoksia ja pärjäävät urheilussa.¹³⁰

Urheilun saralla *Sentinelille* toimittajana ja kolumnistina toiminut A.S. Young esitti kaikkien afroamerikkalaisten hyväksyvän laillisten keinojen käytön täysivaltaisen kansalaisuuden saavuttamiseksi, mutta ettei kaikkia laillisia ideoita tulisi kannustaa, jos ne eivät

¹²⁷ Betty J. Washington, Readers Comment on Issues, Los Angeles Sentinel 28.12.1967.

¹²⁸ Kitano 1974, 186–187.

¹²⁹ Hartmann 2003, 109.

¹³⁰ Stanley G. Robertson, L.A. CONFIDENTIAL: New Year's Wishes for Some Characters, Los Angeles Sentinel 28.12.1967; Stanley G. Robertson, L. A. CONFIDENTIAL: Some Missiles for a 'Sacred Cow, Los Angeles Sentinel 7.3.1968.

olleet käytännöllisiä. Olympialaisten boikotointia hän piti juuri tällaisena epäkäytännöllisenä ideana. Hän mielsi kouluttamattomuuden ja kokemattomuuden heijastuvan monien nuorten afroamerikkalaisten toiminnasta.¹³¹

Pye päästi ääneen amerikkalaisen jalkapallon pelaajan Gene Washingtonin, joka uskoi afroamerikkalaisten urheilijoiden hyötyvän suorasta poliittisesta toiminnasta enemmän, kuten demokraattisen puolueen boikotoinnista, kuin olympialaisten boikotoinnista.¹³² Pye oli myös jakanut yleisurheiluseuran Los Angeles Mercurettersin valmentajan Fred Jonesin lähettämän kirjeen, jossa hän haki taloudellisia tukijoita Etelä-Kalifornian alueen lahjakkaimmille nuorille urheilijoille, jotka olivat tehneet lujasti töitä päästääkseen edustamaan maataan. Jones uskoi heidän kisaamisena olympialaisissa ja hyvän tahdon levittäminen siellä auttavan sekä heitä itseään että lisäämään ymmärrystä maailman kansojen välillä. Näiden urheilijoiden sanottiin vielä keskittyvän olympialaisten lisäksi kouluttamiseen ja hyvään kansalaisuuteen eikä boikotteihin, separatismiin tai nationalistisiin ryhmiin, joita Jones ilmaisi pitävänsä negatiivisina ja vihamielisyyttä herättävinä asioina.¹³³

Vähintään epäsuoraa kritiikkiä OPHR:n kannustamia toimintatapoja kohtaan tuli esille *Tribunessa*, kun se uutisoi kesäkuun 25. päivä, ettei vielä oltu tehty lopullista päätöstä toteutuisiko boikotti vai ei. Smith ja Evans, jotka olivat eniten olleet Edwardsin ajatusten kannalla, olivatkin nyt kahden vaiheilla. Afroamerikkalaiset urheilijat olivat harjoitelleet ahkerasti päästäkseen olympialaisiin eivätkä sen vuoksi kovinkaan herkästi halunneet kääntää selkäänsä sille mahdollisuudelle. Heidän keskuudessaan oli myös epävarmuutta mitä tehdä, jos boikotti toteutuisi. Lisäksi osa pelkäsi afroamerikkalaisen yhteisön reaktiota, kenties jopa joitakin kostotoimenpiteitä, jos he kieltäytyisivät boikotista.¹³⁴

Wiggins toteaa, että Edwards ja muu OPHR:n johto ymmärsivät pian, että entisten ja nykyisten afroamerikkalaisten urheilijoiden välillä ja afroamerikkalaisessa yhteisössä yleisemmin oli selkeitä näkemyksellisiä eroja koskien olympiaboikotin hyödyllisyyttä. Osa näistä eroista oli sukupolvien välisiä. Entiset suuret olympiavoittajat, kuten Owens ja

¹³¹ A.S Young, *The World At Large and Small*, Los Angeles Sentinel 7.12.1967; A.S. Young, *Making A Dream Come True*, Los Angeles Sentinel 4.7.1968.

¹³² Brad Pye Jr., *PRYING PYE: Boycott or Not*, Los Angeles Sentinel 21.3.1968.

¹³³ Prad Pye Jr., *PRYING PYE: Elder Crowds Sifford*, Los Angeles Sentinel 4.4.1968.

¹³⁴ *Boycott of 1968 Olympic Games by U.S. Athletes Remains Possible*, Philadelphia Tribune 25.6.1968.

Johnson, vastustivat jyrkästi olympiaboikottia. Wigginsin mukaan nämä kaksi legendaarista afroamerikkalaista kisamenestyjää eivät voineet ymmärtää boikotoinnin arvoa, toistaen ikivanhaa väitettä jonka mukaan urheilu toimi yhteiskunnan suurena tasa-arvoistajana ja että urheilullinen menestys johtaisi rodulliseen hyväksyntään ja mahdollisuuksien vapauteen.¹³⁵

Owens oli todennut *Sentinelille*, että militantit afroamerikkalaiset pitivät häntä ”vanhan koulukunnan edustajana”, mutta etteivät tietyt periaatteet koskaan muutu.¹³⁶ Edwards puolestaan sanoi teoksessaan Owensista:

None of the organizers of Boycott Olympics was surprised when Owens, last November, expressed sympathy with our motives, but found boycott oversevere—a “wrong approach” to the problem. For he belongs to a controlled generation.¹³⁷

Ymmärtääksemme paremmin näitä OPHR:n keinoja, väkivaltaa ja nuoria kapinoivia urheilijoita kritisoivia sekä koulutusta ja äänestämistä korostavia näkemyksiä, on syytä kääntää katse afroamerikkalaiseen kansalaisoikeusliikkeeseen. Kansalaisoikeusliike oli afroamerikkalaisten kamppailua ja massaprotestointia oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon puolesta, joka käytiin pääasiassa 1950–1960-luvuilla. Morrisin teos kansalaisoikeusliikkeen alkuperistä kuvailee, kuinka joulukuun ensimmäisenä päivänä vuonna 1955 aktivisti Rosa Parks kieltäytyi luovuttamasta paikkaansa linja-autossa vastoin paikallista rotuerottelulakia. Hänet pidätettiin tämän takia, joka antoi alkusysäyksen massaliikkeelle. NAACP:n (National Association for the Advancement of Colored People) Montgomeryn paikallisosaston johtaja E. D. Nixon ja WPC:n (Women's Political Council) jäsenet Jo Ann Robinsonin johdolla pääasiassa suunnittelivat Montgomeryn bussiboikotin. ”Montgomery Improvement Association” (MIA) perustettiin ohjaamaan boikottia ja Kingistä tuli sen johtaja.¹³⁸ Boikotti alkoi joulukuun viides päivä 1955 ja jatkui vuoden 1956 joulukuun 20. päivään asti. Se oli hyvin merkittävä ja käännteentekevä osa afroamerikkalaisten kansalaisoikeusliikkeessä ja teki Martin Luther Kingistä erittäin tunnetun henkilön.

Rauhantutkija ja -aktivisti David Cortright argumentoi, että King oli yksi väkivallattoman vastarinnan tunnetuimpia hyödyntäjiä sarron ja epäoikeudenmukaisuuden vastusta-

¹³⁵ Wiggins 2014, 762.

¹³⁶ Jesse Owens Raps Boycott, Los Angeles Sentinel 15.2.1968.

¹³⁷ Edwards (1969) 2017, 67.

¹³⁸ Morris 1984, 51–54.

miseksi. Väkivallattoman vastarinnan kehittäjänä pidetään Mahatma Gandhia, joka onnistuneesti johti Intian itsenäisyysliikettä. Kingin filosofiassa väkivallaton vastarinta koostui neljästä vaiheesta: tosiasioiden kerääminen ja kiistakysymysten julkistaminen, vaatimusten esittäminen ja pyrkimys neuvotteluihin, valmius uhrauksiin ja vasta sitten suoraan toimintaan ryhtymisestä, johon sisältyi ainakin lakot, boikotit ja mielenosoitukset.¹³⁹ Väkivalta tai sillä uhkaaminen, asia jota King nimenomaan oli vastustanut, oli muutamien *Sentinelin* artikkelien ja kolumnien perusteella yksi niistä asioista, joita monet pitivät vääränä tapana toimia. Pye, Young ja Robertson näyttivät siis olevan Kingin ajattelutavan kannalla.

Kansalaisyhteiskunta liike johti merkittäviin voittoihin ja dramaattisiin muutoksiin Yhdysvalloissa. Afroamerikkalaiset saivat oikeuden äänestää, asua uusilla alueilla ja opiskella ”valkoisissa kouluissa”. Näistä muutoksista huolimatta rasismi jatkui, minkä moni afroamerikkalainen myös huomasi. Rakenteellinen rasismi ja dominoivat rotustereotyyppit vaikuttivat afroamerikkalaisten päivittäiseen elämään ja tekivät heidän menestymisestään hankalaa. Afroamerikkalaisten sosioekonominen asema säilyi huonona. Lisäksi Vietnamin sota jätti Yhdysvalloissa vähemmistöjen tarpeet varjoon.¹⁴⁰

Hallituksen toimien kuten vuoden 1964 kansalaisyhteiskuntalain tarkoituksena oli tehdä rotusyrjinnästä lainvastaista. Laillisilla valtuuksilla on mahdollisuus käsitellä rasistisia toimia, mutta ne eivät kykene käsittelemään rasistisia ideologioita.¹⁴¹ Obiagele Lake huomauttaa, että 1960-luvulta lähtien monet keskiluokkaiset afroamerikkalaiset olivat hyöttyneet kansalaisyhteiskuntalaista, mutta afroamerikkalaisten suuret massat pysyivät köyhiä ja muuten syrjäytyneitä.¹⁴² Huomionarvoinen on myös rotusuhteita 1970-luvulla tutkineen amerikkalaisen sosiologin Harry H. L. Kitanon esittämä näkemys, että rasismia voidaan tarkastella erilaisina tasoina ja järjestyksinä. Näitä ovat yksilöntaso, rakenteellinen taso ja nopean sosiaalisen muutoksen taso. Hänen mukaansa yhdelle tasolle suunnitellut ”ratkaisut” eivät osoittautu tehokkaiksi, jos suurimmat rodulliset ongelmat ovat toisella tasolla.¹⁴³

¹³⁹ Cortright 2008, 211, 217.

¹⁴⁰ Hartmann 2003, 42–43; Dwornik 2017, 114, 136.

¹⁴¹ Agyemang, Singer & DeLorme 2010, 421.

¹⁴² Lake 2003, 15.

¹⁴³ Kitano 1974, 3–5.

Näitä taustoja vasten ei tule yllätyksenä Hartmannin näkemys, että 1960-luvun loppupuolella Yhdysvalloissa syntyi kahtiajako afroamerikkalaisten kesken. Oli niitä, jotka uskoivat, että kansalaisoikeusliike oli tehnyt tehtävänsä ja että nyt tärkein tavoite olisi säilyttää jo saavutetut oikeudet ja panostaa institutionaaliseen politiikkaan. Osa taas ei uskonut tämän riittävän ja vaati lisää sosiaalista toimintaa ja aktivismia todellisen oikeudenmukaisuuden saavuttamiseksi amerikkalaisessa yhteiskunnassa.¹⁴⁴ Äänestäminen voidaan katsoa esimerkkinä institutionaalisen politiikan mukaisesta toiminnasta ja monien kritisoima väkivalta sen ulkopuolisesta aktivismista. Kitanon mukaan sanomalehtien toimittajat, vähintään päätoimittajat, ovat yleensä kuuluneet afroamerikkalaisista korkeampaan yhteiskuntaluokkaan. Paremmassa asemassa olevat afroamerikkalaiset ovat korostaneet esimerkiksi juuri koulutusta ja tukeneet kansalaisoikeusliikettä.¹⁴⁵ Myös *Sentinelissä* ja *Tribunessa* esiintyneessä keskustelussa, olivatko OPHR:n keinot ja nuorten urheilijoiden kapinointi toimiva tapa edistää afroamerikkalaisten asemaa, oli selkeästi kaksi puolta. Niistä toinen oli kriittinen ja toinen kannustava. Seuraavaksi käsitellään näistä jälkimmäinen.

3.2. Nuorten puolustajat

Kitano huomautti, että "menestyvä" vähemmistöryhmä voi sopeutua alempiarvoiseen asemaan passiivisuuden, nöyryyden ja hyväksynnän kautta. Päinvastoin "huono" vähemmistö saattaa olla tyytymätön asemaansa ja olla motivoitunut avoimesti muuttamaan asioiden vallitsevaa tilaa.¹⁴⁶ Vuonna 1937 maailmanmestariksi otellut nyrkkeilijä Joe Louis mainitaan Dwornikin teoksessa esimerkkinä afroamerikkalaisesta urheilijasta, jonka suosiosta osa perustui siihen, että hänen käyttäytymisensä miellytti valkoisia. Louisin ja moneen muun urheilijan esimerkki siitä, että käyttäytymällä kiltisti valkoihoisten haluamalla tavalla ylläpiti rauhallisia suhteita, on johtanut johtopäätökseen, että valkoihoiset ovat vaikuttaneet afroamerikkalaisten identiteettiin.¹⁴⁷

Afroamerikkalaisten urheilijoiden edelliset sukupolvet olivat rajoittaneet ja hillinneet itseään ja olleet tyytyväisiä tietäen, että he olivat kansansa edistyksen eturintamassa pelkästään läsnäolonsa ja suorituskykyjensä vuoksi urheilulajeissa, joihin ennen integroitumista afroamerikkalaisia ei ollut edes haluttu tai hyväksytty. Uuden nuoren sukupolven

¹⁴⁴ Hartmann 2003, 42.

¹⁴⁵ Kitano 1974, 175–176.

¹⁴⁶ Kitano 1974, 7.

¹⁴⁷ Dwornik 2017, 134.

urheilijoiden oli kuitenkin yhä vaikeampi saada kyseinen argumentti kuulostamaan vakuuttavalta heille itselleen. Afroamerikkalaisista urheilijoista oli tullut osa vallitsevaa tilaa ja 1960-luvun lopulla urheilumenestystä ei voinut enää mieltää aktivismin muodoksi.¹⁴⁸ Smith, Evans ja Carlos olivat osa ensimmäistä afroamerikkalaisten urheilijoiden sukupolvea, joka uskoi, että todellisen panoksen antamiseksi omalle väelleen ja rodullisen syrjinnän torjunnalle heidän piti tehdä jotain enemmän kuin ainoastaan menestyä urheilullisesti.¹⁴⁹

Pye raportoi, että vähän ennen OPHR-työryhmän kokoontumista tummaihoisten nuorten konferenssissa Smith oli antanut lausunnon. Siinä Smith ilmaisi olympialaisten olevan erittäin tärkeä tapahtuma hänelle, mutta ettei hän olisi valmis uhraamaan ihmisyyttään ja kansansa arvokkuutta osallistumalla kisoihin. Hän myös jatkoi:

I am quite willing not only to give up participation in the games, but my life if necessary if it will mean opening a door or channel by which the oppression and injustice suffered by Black People in the United States of America might be alleviated.¹⁵⁰

Tämä kiteyttää hyvin Smithin ajattelun. Hän tiedosti afroamerikkalaisten heikon aseman ja oli valmis tekemään kaikkensa oman yhteisönsä vuoksi, jopa uhraamaan itsensä. Henkilökohtainen urheilumenestys oli toissijaista verrattuna afroamerikkalaisten ihmisoikeuksien ajamiseen.

Brockenbury totesi, samassa artikkelissa jossa hän kritisoi Murrayta, että suurin osa valkoihoisista amerikkalaisista ei tiedostanut, etteivät afroamerikkalaiset, varsinkaan nuoremmat sukupolvet ja yliopistourheilijat, enää hyväksyneet vallitsevaa tilaa valko- ja tummaihoisten välisissä suhteissa.¹⁵¹ Myös myöhemmin hän toi esille näkemyksensä, että erityisesti nuoret afroamerikkalaiset olisivat oppineet kapinoinnin merkityksen.¹⁵²

Brockenburylle Smithin, pikajuoksija Charlie Greenen ja monen muun yleisurheilijan ajattelu oli pelkkä heijastus isommasta rodullisesta vallankumouksesta, joka vaikutti ympäri Yhdysvaltoja sillä hetkellä ja ”uudenlainen” afroamerikkalainen oli syntynyt viime

¹⁴⁸ Hartmann 2003, 46.

¹⁴⁹ Hartmann 2003, 40.

¹⁵⁰ Brad Pye Jr., Olympic Games Boycott Talks Set Thursday at 2nd Baptist: Athletes Threaten Walk-out, Los Angeles Sentinel 22.11.1967.

¹⁵¹ L.I. Brockenbury, tying the SCORE: A NEW DAY, Like It or Not!, Los Angeles Sentinel 5.10.1967.

¹⁵² L.I. Brockenbury, tying the SCORE: Ram Observations, Los Angeles Sentinel 30.11.1967.

vuosien aikana. Tämän korostettiin pitävän paikkansa erityisesti 15–30-vuotiaiden osalta. Olympiaboikotin harkinnan, opiskelijoiden levottomuuksien yliopistoissa ja kapinoiden eri kaupungeissa, Brockenbury näki havainnollistavan nopeasti lisääntyntä rodullista tietosuutta ja heräämistä afroamerikkalaisessa yhteisössä monen sukupolven läpi kestäneen alennustilan, parjauksen ja hyväksikäytön jälkeen. Hän toi esille, että Greene oli sanonut haastattelijoille, että vain harva oli valmis tekemään uhrauksia, mutta jonkun se olisi aloitettava. Greene viittasi Cassius Clayhin edelläkävijänä tämän suhteen. Boikottia vastustavasta Owensista hän puolestaan huomautti:” But he is not from this generation...we have to solve our own problems...”¹⁵³

Yksi osa opiskelijoiden protestointia oli, kun Edwards ja OPHR myötävaikuttivat afroamerikkalaisten urheilijoiden mielenosoituksiin yliopistoissa, joissa oli pääasiassa valkoihoisia. Urheilijat, jotka eivät enää hyväksyneet vallitsevaa tilaa, vastustivat valkoihoisten valmentajien syrjivää kohtelua, taistelivat afroamerikkalaisten opintojen sisällyttämisestä yliopiston opetussuunnitelmiin ja pyrkivät parempiin asumisoloihin ja useamman afroamerikkalaisen saamiseen hallintotehtäviin. Välillä nämä urheilijat toimivat yhteistyössä myötämielisten valkoihoisten joukkueovereiden kanssa. Nämä mielenosoitukset, jotka ilmestyivät ensin Kalifornian yliopistossa Berkeleyssä, UTEP:ssa (University of Texas at El Paso) ja Washingtonin yliopistossa, maksoivat joskus afroamerikkalaisille yliopistourheilijoille heidän aloituskentän paikkansa joukkueessa ja äärimmäisissä tapauksissa heidän uransa.¹⁵⁴

Myös Edwards vertasi teoksessaan keskenään afroamerikkalaista vanhaa ja uutta sukupolvea viitaten siihen, kun moni oli epäillyt, ettei urheilijoiden kapinointi kestäisi pitkään. Hän ilmaisi, että amerikkalainen lehdistö ja urheilun valtaapitävät eivät tunnistanee, etteivät he enää olleet tekemisissä menneisyyden mustan urheilijan kanssa. Heitä vastusti nyt uusi musta urheilija ja uusi afroamerikkalaisten sukupolvi.¹⁵⁵

Eniten asiaan otti kantaa Robinson *Tribunessa*. Hän kuvaili kolumnissaan, että saatuaan puhelinsoiton aikaisin aamulla koskien boikottiehdotusta, hänen ensireaktionsa oli ollut sitä vastustava. Sen jälkeen hän ilmaisi, että pohdittuaan asiaa tarkemmin samana päivänä hänen mielipiteensä muuttui eikä hän ollut enää varma olisiko boikotti sittenkään huono

¹⁵³ L.I. Brockenbury, tying the SCORE: Boycott Very Much Alive, Los Angeles Sentinel 4.7.1968.

¹⁵⁴ Wiggins 2014, 763.

¹⁵⁵ Edwards (1969) 2017, 52.

idea. Erityisen ylpeä hän oli Smithin valmiudesta henkilökohtaisiin uhrauksiin afroamerikkalaisten suhteiden parantamiseksi Amerikassa.¹⁵⁶

Robinson esitti samassa tekstissä mielenkiintoisen näkemyksen pohtimalla, että kenties afroamerikkalaisten urheilijoiden isoin ongelma oli, että he olivat liian pitkään olleet mukana urheilumaailmassa hyväksyen epäoikeudenmukaisuuksia ja nöyryytystä ja luottavan loppuun kuluneihin lupauksiin asioiden paranemisesta. Kommentillaan hän viittasi ainakin epäsuorasti olympiaboikottia kritisoineeseen pituushyppääjä Ralph Bostoniin. Robinson jatkoi vielä, että mikäli nuoret kokivat näin, hän sympatisoisi heidän näkökulmansa kanssa.¹⁵⁷

Sentinelin mukaan Robinson uskoi, että osallistumattomuus kansalaisyhteiskunnassa oli auttanut joitakin afroamerikkalaisia urheilijoita pääsemään suosioon valkoihoisten silmissä, mutta ettei sellainen auttaisi heidän lapsiaan, jos heillä ei olisi samanlaista urheilullista lahjakkuutta.¹⁵⁸

Brundagea Robinson kritisoi voimakkaasti. Varsinkin siksi, ettei Brundage itse olisi halunnut KOK:n kumoavan aikaisempaa päätöstään ja tämä oli myös hyökännyt kaikkia niitä tahoja kohtaan, jotka olivat uhanneet boikotoida olympialaisia. Kolumnissa lainattiin Brundagen lausuntoja, ja Robinson antoi oman vastineensa niihin. Brundage oli todennut:”

It should be explained that in accepting this recommendation the IOC is not bowing to threats or pressures of any kind from those who do not understand the true Olympic philosophy. Boycott is not a word used in sports circles.

Robinson huomautti, että KOK nimenomaan joutui nöyrytymään lukuisten afroamerikkalaisten urheilijoiden ja afrikkalaisten valtioiden uhkauksien ja paineen alla ja boikotoinnin olevan viimeistään nyt oleellinen sana urheiludialogissa. NYAC:n kisa mainittiin esimerkkinä. Brundage oli pitänyt mellakointia, väkivallan uhkaa ja urheilijoiden turvallisuuden takaamista suurimpina syinä kumota oma päätöksensä. Robinson puolestaan uskoi pelon taloudellisista menetyksistä, joita olisi seurannut boikotoinnista, vaikuttaneen oikeasti paljon enemmän päätöksen kumoamiseen. Robinson ilmaisi olevansa ylpeä siitä

¹⁵⁶ Jackie Robinson, A Change of Mind About Olympic Boycot, Philadelphia Tribune 12.12.1967.

¹⁵⁷ Jackie Robinson, A Change of Mind About Olympic Boycot, Philadelphia Tribune 12.12.1967.

¹⁵⁸ Jackie Is Very 'Scared': Bobby Tolan Takes A Bride, Los Angeles Sentinel 22.2.1968.

kuinka nuoret afroamerikkalaiset urheilijat, ”mustat kansakunnat” ympäri maailmaa, King ja hän itse olivat antaneet tukensa boikotille. Eniten hän oli ylpeä ensin mainitusta ryhmästä, koska hänestä nuorten rohkeus henkilökohtaisiin uhrauksiin tulevien sukupolvien elämän parantamiseksi oli ihailtavaa.¹⁵⁹

Robinson ei silti myöskään kannattanut väkivaltaa, vaikka mielsikin olevansa militantti kansalaisyhteiskuntasuhteissa.¹⁶⁰ Vaikkakin huomionarvoista on, että tämä näkemys tuli esille *Sentinelin* eikä Robinsonin oman *Tribunen* kolumninsa kautta, mikä kuvastaa kuinka *Sentinelissä* oli enemmän OPHR-kriittisiä kirjoittajia. Monet ovat pitäneet Robinsonia poliittisesti konservatiivina ja hän olikin afroamerikkalainen republikaani, joka oli tukenut Richard Nixonin presidenttiehdokkuutta vuonna 1960. Rodullisen epäoikeudenmukaisuuden suhteen häntä ei ole kuitenkaan voinut mieltää konservatiiviseksi.¹⁶¹ Robinson kiinnitti paljon huomiota afroamerikkalaisen kohtaaman eriarvoisuuden myös kansalaisyhteiskunnan jälkimainingeissa, ja hänet voidaan mieltää aktivistiksi näissä asioissa urheilun parissa. Toisin kuin Owens, hän ei ihannoinut urheiluosallistumistaan eikä nähnyt urheilua kenttänä, jossa rodulla ei olisi merkitystä.¹⁶² Lisäksi Robinson ilmaisi jo ensimmäisessä kolumnissaan *Tribunelle* vuonna 1962, että nuoret afroamerikkalaiset olivat lähellä hänen sydäntään.¹⁶³ Uskon tämänkin omalta osaltaan taustoittavan hänen mielipiteitään.

Harrisonin ensireaktio boikottiajatukseseen oli ollut kenties kaikkein kannustavin. Hän korosti kuinka afroamerikkalaiset urheilijat olivat nykyisin osa kansalaisyhteiskuntaa. Smithiä ja Evansia keuhuttiin epäoikeudenmukaisen kohtelun julkisesta vastustamisesta, jopa kultamitalin menettämisen uhalla ja pyrkimyksistä saada Yhdysvaltain olympiakomitea oikealle tielle. Harrison sanoi olevansa ylpeä, että Smithillä, Evansilla ja muilla heidän kaltaisillaan oli rohkeutta paljon enemmän kuin vanhemmilla sukupolvilla.¹⁶⁴ Yksi Harrisonin kolumnien otsikoistakin ”The Young Lions” kuvastaa hyvin hänen näkemystään. Hän toi myös esille, että entinen pikajuoksija Eddie Conwell asettui puolustamaan Smithiä ja

¹⁵⁹ Jackie Robinson, the way the ball bounces: Big, Black and Beautiful Boycott Beats S. Africa, Philadelphia Tribune 14.5.1968.

¹⁶⁰ Jackie Is Very 'Scared': Bobby Tolan Takes A Bride, Los Angeles Sentinel 22.2.1968.

¹⁶¹ Bass 2002, 271; Hartmann 2003, 83.

¹⁶² Hartmann 2003, 236.

¹⁶³ Jackie Robinson, the way the ball bounces: Hall of Fame Honor Greatest Thing That Could Happen to Me, Philadelphia Tribune 3.2.1962.

¹⁶⁴ Claude Harrison Jr., The Young Lions, Philadelphia Tribune 12.12.1967; Claude Harrison Jr., All Eagles' T. Brown Wants for Xmas Are His Two Front Teeth, Philadelphia Tribune 16.12.1967.

Evansia pyrkimyksissään ja uskoi näiden nuorten urheilijoiden kannottojen olevan sitä, mitä hänen ja muiden vanhempien ihmisten olisi pitänyt tehdä jo vuosia sitten.¹⁶⁵ *Sentinelin* kolumnissaan Hathaway, joka oli kansalaisoikeusaktivisti, golfin pelaaja, laulaja ja näyttelijä¹⁶⁶, uskoi suoraan toimintaan, ja ilmoitti toivovansa urheilijoiden boikottia. Hänestä valmius henkilökohtaisiin uhrauksiin taistellakseen vapaudesta kertoi paljon nuorten näkemyksestä maan tilasta, ja hän kannusti nuoria pitämään yhtä.¹⁶⁷

Tutkimukset joissa puhutaan mustan vallan liikkeestä havainnollistavat sen vaikutusta OPRH:n toiminnan¹⁶⁸ taustalla ja uuden sukupolven nousua. Ne auttavat myös paremmin näkemään miksi kriittisten näkemysten lisäksi nuorilla kapinoinjilla oli puolustajansa afroamerikkalaisten keskuudessa. Mooren mukaan suuri osa afroamerikkalaisten urheilijoiden kapinoinnista tapahtui kansalaisoikeusliikkeen integraatiovaiheen jälkeen, jonka sanotaan päättyneen vuoden 1965 äänestysoikeuslain tultua voimaan. Niinpä afroamerikkalaisen urheilijan kapinan aikana tapahtunut aktivismi tapahtui mustan vallan vaiheessa, lähinnä vuoden 1966 jälkeen, jolloin esimerkiksi ”Black Power” lausahduksen kuuluisaksi tehneen Stokely Carmichaelin (Kwame Toure) kaltaiset nuoret kansalaisoikeusaktivistit haastoivat julkisesti integroidun yhteiskunnan hyödyllisyyden, joka jatkoi afroamerikkalaisten sortamista sosiaalisesti, taloudellisesti ja poliittisesti Amerikassa.¹⁶⁹

Allen J. Matusow aloitti artikkelinsa *From Civil Rights to Black Power: The Case of SNCC, 1960–1966* esittämällä, että 1960-luvun afroamerikkalaisen protestoinnin muuttuminen kansalaisoikeuksista mustaan valtaan on vaikuttanut jälkikäteen katsottuna väistämättömältä kehitykseltä. Kun kansalaisoikeusliikkeen luontaiset rajoitukset tulivat viimein vastaan ja ilmi ja kun liikkeen luomat odotukset kohtasivat turhautumisen, jonkinlainen militantti reaktio afroamerikkalaisessa yhteisössä näytti varmalta.¹⁷⁰

Mustan vallan liikkeestä on ollut paljon negatiivisia mielikuvia ja se on usein nähty väkivaltaisena ja vihaisena vastauksena hitaaseen tahtiin taistelussa kansalaisoikeuksien puolesta ja kansalaisoikeusliikkeen ”pahana kaksosena”. Tämä käsitys on ollut aika suppea

¹⁶⁵ Claude Harrison Jr., EX-Sprint Champion Ed Conwell Says Smith And Evans Have Right to Boycott Olympics, Philadelphia Tribune 12.12.1967.

¹⁶⁶ Jason Lewis, Women’s History Month: Maggie Hathaway-Community and Civil Rights Activist, Los Angeles Sentinel 22.3.2012.

¹⁶⁷ Maggie Hathaway, 'Tee Time': Hope The New Year Will Bring .. , Los Angeles Sentinel 28.12.1967.

¹⁶⁸ Esimerkiksi edellä mainittu mielenosoitusten myötävaikuttaminen yliopistoissa.

¹⁶⁹ Moore 2017, 161.

¹⁷⁰ Matusow 1972, 367.

ja harhaanjohtavakin. Mustan vallan liike voidaan myös nähdä vaihtoehtona kansalaisoikeusvaatimusten tehottomuudelle amerikkalaisen elämän kriittisillä alueilla.¹⁷¹

Yksi mustan vallan liikkeen kulmakiviä oli Mustat pantterit (Black Panther Party) organisaatio, jonka perustivat nuoret aktivistit Huey P. Newton ja Bobby Seale vuonna 1966. Briley toteaa, että monelle tulee Mustista panttereista mielikuva ainoastaan väkivallasta ja aseita käyttävistä nuorista afroamerikkalaisista, joilla on ollut mustat baretit ja nahkatakit. Newtonin ja Sealen esittämä kymmenen kohdan ohjelma sisälsi kuitenkin laajemman asialistan, jossa keskityttiin esimerkiksi asumiseen, koulutukseen, työllisyyteen, poliisin julmuuteen ja oikeusjärjestelmän uudistamiseen. Mustat pantterit vaativat sekä afroamerikkalaisten oikeutta puolustautua poliisia vastaan että sosialistista vallankumousta Amerikassa.¹⁷²

Joseph huomauttaa, että mustan vallan liikkeen toiminta 1960-luvun lopulla ja 1970-luvun alussa käsitti melkein kaikki afroamerikkalaisten poliittisen elämän puolet Yhdysvalloissa. Se muutti perusteellisesti taistelua rodullisen oikeudenmukaisuuden puolesta tinkimättömällä pyrkimyksellään sosiaaliseen, poliittiseen, kulttuuriseen ja taloudelliseen muutokseen. Esimerkiksi afroamerikkalaiset opiskelijat protestoivat opetussuunnitelman muutoksista. Nämä protestit huipentuivat afroamerikkalaisten opinto-ohjelmien ja laitosten kehittämiseen yliopistoihin. Afroamerikkalaiset poliitikot hyödynsivät asemaansa siihen, että useat kaupungit valitsivat afroamerikkalaisen pormestariksi. Afroamerikkalaiset naiset hyödynsivät mustan vallan keinoja ilmaistakseen rohkeaa feminististä näkemystä ja puolustaakseen oikeuksiaan laajaan sosiaalipalveluun. Vaikka kansalaisoikeuksien aikakaudella saavutetuilla lainsäädännöllisillä voitoilla oli kriittinen rooli näissä kamppailuissa, mustan vallan militanttius oli vähintään yhtä ratkaisevassa roolissa.¹⁷³

Malcolm X, alkuperäiseltä nimeltään Malcolm Little, vaikutti merkittävästi mustan vallan liikkeen syntymiseen. Hän kuului niihin, jotka pitivät väkivallattomia menetelmiä liian heikkoina syvälle juurtuneiden sarron järjestelmien voittamiseksi ja vaati vastarintaa keinolla millä hyvänsä.¹⁷⁴ John A. Kirk kuvaili häntä kiistanalaiseksi henkilöksi, provosoi vaksi puhujaksi ja Kingin, väkivallattomuuden ja valkoisen Amerikan näkyvimpanä ja

¹⁷¹ Joseph 2009, 751–752; Ongiri 2009, 3.

¹⁷² Briley 2008, 92.

¹⁷³ Joseph 2009, 753–754.

¹⁷⁴ Cortright 2008, 224.

äänekkäimpänä kriitikkona.¹⁷⁵ Malcolm X:n filosofia oli vaikuttanut vahvasti Edwardsin ajatteluun ja pyrkimykseen kyseenalaistamaan asioita sekä saamaan muita tekemään näin myös. Edwards oli matkustanut usein New Yorkiin kuuntelemaan tämän puheita.¹⁷⁶ Malcolm X oli vaikuttanut myös esimerkiksi Cassius Clayn ajatteluun.¹⁷⁷

Termi "musta" (black) nousi esiin mustan vallan liikkeen aikana. Lisäksi termit afroamerikkalainen" ja afrikkalainen olivat yleistymässä.¹⁷⁸ Musta nationalismi, jossa afroamerikkalaiset pyrkivät määrittelemään, kehittämään ja ylläpitämään omaa kansallista identiteettiä mustan rodun pohjalta, oli merkittävä osa sekä Malcolm X:n filosofiaa että mustan vallan liikettä. Malcolm X kehotti afroamerikkalaisia tunnistamaan afrikkalaiset juurensa, koska se yhdistäisi heitä ja auttaisi kamppailemaan sortoa vastaan.¹⁷⁹ Dwornik toteaa, että salaisuus mustan identiteetin ylläpitämiselle valkoisessa maailmassa on afroamerikkalaisten tutustuminen omaan etniseen taustaansa ja sen omaksuminen osana itseään sekä olla antautumatta enemmistöryhmän rakentamille mielikuville heistä.¹⁸⁰

Gayn kolumni sisälsi havainnollistavan esimerkin omien juuriensa tiedostamisen merkityksestä. Owens oli ollut heinäkuussa käymässä Philadelphiassa ja häneltä oli jälleen kysytty mielipidettä ajatuksesta olympiaboikotista. Owens antoi kieltävän näkemyksen ja Gay ilmoitti olevansa samaa mieltä. Sitten Gay ei kuitenkaan enää ollut samaa mieltä, kun Owensin oli lainattu sanoneen, ettei hän tiedä mitään afrikkalaisesta perinnöstään. Gayn mukaan tämä ei ollut mikään ylpeyden aihe, vaan hän näki, että kaikkien afroamerikkalaisten pitäisi tietää jotain juuristaan.¹⁸¹

Sentinelin ja *Tribunen* teksteistä huomasi selkeää vastakkainasettelua sen suhteen nähtiinkö OPHR:n aktivismi hyvänä tapana parantaa afroamerikkalaisten asemaa vai ei. Toiset näkivät sen radikaalina ja kritisoivat nuoria afroamerikkalaisia urheilijoita. Väkivaltaan suhtauduttiin erityisen kielteisesti näissä näkemyksissä, kun taas koulutuksen merkitystä korostettiin. Hartmann toteaa, jos kansalaisoikeusliikkeen jälkeisen ajan rodullista

¹⁷⁵ Kirk 2004, 94.

¹⁷⁶ Bass 2002, 85; Lomax 2008, 64.

¹⁷⁷ Moore 2017, 164–166.

¹⁷⁸ Lake 2003, 12.

¹⁷⁹ Seekdaur 2014, 43–44.

¹⁸⁰ Dwornik 2017, 158.

¹⁸¹ Eustace Gay, Facts and Fancies: BOYCOTTING THE OLYMPIC GAMES, Philadelphia Tribune 23.7.1968.

aktivismia pidettiin radikaalina, aktivismia urheilussa oli selkeästi moisen radikalismin huippu.¹⁸²

Keskustelun toinen puoli näki olympiaboikotilla uhkaamisen ja kapinoinnin tarpeellisena ja erityisesti nuorten valmiutta henkilökohtaisiin uhrauksiin yhteisönsä vuoksi kehuttiin. Kahtiajakautuneet mielipiteet kansalaisyhteiskunnan onnistumisista afroamerikkalaisen keskuudessa, mustan vallan liikkeen nousu ja Kingin ja Malcolm X:n kaltaisten merkittävien henkilöiden erilaisten filosofiat taustoittavat paljon kyseistä vastakkainasettelua.

4. Näkemykset Edwardsista

4.1. Edwardsin kiittäjät

Lopuksi käsitellään Edwardsista esitettyjä vastakkaisia näkemyksiä *Sentinelin* ja *Tribunen* toimittajilta ja kolumnisteilta. Ensin esittelen Edwardsin kehuja ja kiittäjiä ja toisessa alaluvussa hänestä esitettyjä kriittisiä näkemyksiä. Aiemmissä luvuissa käsitellyt teemat ja esitetyt kontekstit vaikuttivat paljon sekä Edwardsin omiin näkemyksiin että muiden näkemyksiin hänestä, johon kiinnitän myös huomiota.

Wiggins kuvailee Edwardsia vallankumoukselliseksi, joka on älykäs, fyysisesti vaikuttava, päättäväinen ja erittäin itsevarma. Edwards on taistellut melkein koko aikuiselämänsä sen puolesta, että afro-amerikkalaisia kohdeltaisiin oikeudenmukaisesti urheilussa ja Yhdysvallat noudattaisi demokraattisia periaatteitaan. Hän on myös pyrkinyt sekä yksin että yhdessä muiden vallankumouksellisten kanssa muuttamaan perusteellisesti sitä, mitä ajattelemme urheilusta ja millaisia poliittisia toimia tarvittaisiin urheilun tasa-arvon parantamiseksi. Kuten monia muitakin vallankumouksellisia toiset ovat rakastaneet ja ihailleet Edwardsia samalla kun muut ovat inhonneet ja arvostelleet. Edwards hyödynsi useita lähestymistapoja pyrkiessään muutokseen, mukaan lukien tieteelliset kirjoitukset, luennot, mielenosoitukset ja boikotit.¹⁸³

Monet afroamerikkalaiset pitivät urheilupoliittista siunauksena. Edwards näki sen hyväksikäyttönä ja totesi, ettei urheilustipendejä jaettu afroamerikkalaisille tarkoituksena

¹⁸² Hartmann 2003, 81.

¹⁸³ Wiggins 2014, 760.

kouluttaa heitä mahdollisimman hyvin, vaan heidät tuotiin esiintymään ja suorittamaan urheilukentillä.¹⁸⁴ 1960-luvulla Edwards oli kenties ensimmäinen, joka vertasi organisoi-
tua urheilua plantaasijärjestelmään, jossa tummaihoisia hankittiin työvoimaksi.¹⁸⁵

Eniten Edwards ja OPHR saivat kiitosta afroamerikkalaisten kohtaamaan jokapäiväisen epäoikeudenmukaisuuden nostamisesta ihmisten tietoisuuteen, mikä *Tribunen* mukaan oli ollut Edwardsin ja boikottiajatuksen päätarkoituksin.¹⁸⁶ Kokonaisuudessaan *Tribunen* ja *Sentinelin* teksteissä suhtauduttiin paljon positiivisemmin yhteiskunnallisten ongel-
mien esille nostamiseen OPHR:n toimesta kuin itse olympiaboikotilla uhkaaminen. Tämä havainto on samoilla linjoilla Hartmannin näkemyksen kanssa, että keskittyminen rasis-
miin urheilussa sai varmasti paljon paremman vastaanoton vuonna 1968 urheilijoilta, tie-
dotusvälineiltä ja suurelta yleisöltä kuin boikotoinnin ajatus.¹⁸⁷

Jo alle kuukauden sisällä organisaation perustamisesta ja boikottisuunnitelman julistuk-
sesta Brockenburyn ja Lanen teksteissä oli havaittavissa positiivista suhtautumista. Ensin
mainittu sanoi ymmärtävänsä liikehdinnän takana olevan motiivin saada maailmanlaa-
juista huomiota Amerikassa yhä tapahtuvalle rotusyrjinnälle. Hän myös samalla kiinnitti
huomiota, kuinka paljon ehdotus boikotista oli jo ehtinyt saada huomiota oman maan me-
dialta.¹⁸⁸ Lane piti itse olympiaboikottia typeränä ajatuksena, mutta kehui sen tuoneen
suuren yleisön tietoisuuteen syrjivää kohtelua, jota mitaleja tuonut rodullinen vähem-
mistö on kohdannut.¹⁸⁹

Robinson oli ilmaissut *Sentinelin* mukaan, ettei hän ollut odottanut ehdotetun boikotin
onnistuvan, mutta boikotti-idean onnistuneen kääntämään huomiota afroamerikkalaisten
kohtaamiin ongelmiin. Hän uskoi boikotilla olevan vaikutusta, koska vaikka ihmisiä ei
kiinnostaisi afroamerikkalaisten elämä, heitä vähintään kiinnostaisi pärjäävätkö yhdys-
valtalaiset olympialaisissa neuvostoliittolaisille.¹⁹⁰ Lane huomioi KOK:n päätöksen pääs-
tää Etelä-Afrikka kisoihin nostattaneen reagointia sekä urheilijoissa että eri valtioissa.

¹⁸⁴ Dwornik 2017, 37.

¹⁸⁵ Miller 2006, 123.

¹⁸⁶ Boycott of 1968 Olympic Games by U.S. Athletes Remains Possible, Philadelphia Tribune 25.6.1968.

¹⁸⁷ Hartmann 2003, 176.

¹⁸⁸ L.I. Brockenbury, tying the SCORE: Ram Observations, Los Angeles Sentinel 30.11.1967.

¹⁸⁹ Bill Lane, The Inside Story: The Guard, Los Angeles Sentinel, 7.12.1967.

¹⁹⁰ Jackie Is Very 'Scared': Bobby Tolan Takes A Bride, Los Angeles Sentinel 22.2.1968.

Hän arveli joitakin muutoksia olevan tulossa ja Edwardsin saaneen alulle jotain merkittävää.¹⁹¹

Harrison esitti heinäkuussa positiivisen näkemyksen olympiaboikotista ja Edwardsista. Hän uskoi boikotin ja ainoastaan valkoisista koostuvan olympiajoukkueen mahdollisesti osoittavan hyvin afroamerikkalaisten antaneen positiivisen panoksen Yhdysvalloille lukuisissa eri olympiakisoissa. Hänestä kaikki jotka tuomitsivat Edwardsin ponnisteluistaan boikotin puolesta, ymmärsivät väärin urheilun vaikutuksen afroamerikkalaisten aseman parantamiseksi. Hän oli samaa mieltä tavoitteista Edwardsin kanssa. Kolumnissa todettiin myös, että pahan voittamiseksi hyvien ihmisten tuli toimia.¹⁹²

Ehkä yksi isoimmista Edwardsin saavutuksista oli valkoihoisten urheilijoiden huomattavan määrän saaminen mukaan heidän ajatustensa taakse. Missään muualla tämä ei ollut ilmeisempää kuin OPHR:n ja Harvardin joukkueen välille muodostuneessa suhteessa.¹⁹³ Loppukesällä 1968 viisi jäsentä Yhdysvaltojen soutujoukkueessa, jotka olivat kaikki Harvardin yliopistosta, antoivat julkisen tukensa OPHR:lle. Boikottia he eivät tukeneet, mutta yhteiskunnallisten ongelmien esille nostamista kyllä. He olivat huolissaan tummaihoisten asemasta amerikkalaisessa yhteiskunnassa ja olympiajoukkueen jäsenenä sanoivat tukevansa tummaihoisia joukkuekavereitaan yrityksessään tuoda voimakkaasti esille yhteiskunnan läpäiseviä epäoikeudenmukaisuuksia. He uskoivat, että Amerikan rodullisten ongelmien ratkaisemiseksi tumma- ja valkoihoisten yhteisöjen tulisi keskustella ja tehdä yhteistyötä. Henderson toteaa, että OPHR:ää oli pidetty radikaalina ja uhkana monille tärkeinä pidetyille amerikkalaisille arvoille, mutta Harvardin urheilijoiden lausunto ja tavoitteet antoivat uuden ulottuvuuden olympialaisten protestiliikkeelle.¹⁹⁴

Sentinel uutisoi aiheesta todeten, kuinka Edwards ja hänen OPHR-organisaationsa sai suullista tukea viideltä Harvardin yliopiston yhdeksänhenkisestä olympialaisiin lähtevästä urheilijoiden ryhmästä. Boikottiin he eivät kuitenkaan olleet osallistumassa tai mahdollisiin afroamerikkalaisten mielenosoituksiin kisojen aikana, mutta yhteiskuntaa kohtaan esitettyä kritiikkiä Harvardin ryhmä tuki. Heidän tavoitteenaan oli auttaa kisoihin

¹⁹¹ Bill Lane, *The Inside Story: Cleanup* Los Angeles Sentinel 14.3.1968.

¹⁹² Claude Harrison Jr., *Sports Roundup: For Evil to Prevail...Good Men Do Nothing*, Philadelphia Tribune 2.7.1968.

¹⁹³ Bass 2002, 229.

¹⁹⁴ Henderson 2013, 54–55.

lähteviä valkoihoisia urheilijoita saamaan tietoa afroamerikkalaisten motiiveista mielenosoituksille, aktivoimaan keskustelua tumma- ja valkoihoisten urheilijoiden välillä ja keskustella parhaista keinoista osoittaa tukensa afroamerikkalaisille. Edwards piti Harvardin ryhmän toimintaa erinomaisena piristeenä heidän liikkeelleen.¹⁹⁵

Jopa Pye, joka oli voimakas Edwardsin kritisoija, antoi lopulta Edwardsille krediittiä siitä, että hän oli saanut tuotua julkisuuteen urheilussa vaikuttanutta valkoista rasismia ja hänen huomautuksena edesauttoivat afroamerikkalaisia saamaan valmennustöitä yliopistoissa ympäri maata.¹⁹⁶ Esimerkiksi Toukokuussa *Sentinelissä* oli uutisoitu, että afroamerikkalaisten suorittaman boikotoinnin seurauksena Berkeleyn yliopisto oli nimennyt entisen baseballin ja koripallon pelaajan Earl Robinsonin koripallojoukkueensa apuvalmentajaksi.¹⁹⁷ Berkeley oli yksi kolmesta yliopistosta, jotka Edwardsin mukaan OPHR oli ”valkolistattuna” ja joissa tarkoituksena oli avustaa afroamerikkalaisten yliopistourheilijoiden kapinointia.¹⁹⁸

Elokuun puolivälissä Sentinel raportoi *Sun-Reporterin*, toinen afroamerikkalainen sanomalehti Kalifornian alueella, urheilutoimittajan Sam Skinnerin tietojen pohjalta, että Berkeleyssä toimisi kolme afroamerikkalaista valmentajaa alkavana syksynä. Stanfordin yliopisto lisäsi kaksi afroamerikkalaista apuvalmentajaa, Bill Moultrien amerikkalaiseen jalkapalloon ja Charlie Range koripalloon. San Jose Staten yliopisto, jonka Sentinelin mukaan Edwards oli tehnyt kuuluisaksi, palkkasi Johnny Johnsonin ja Cass Jacksonin apuvalmentajiksi amerikkalaiseen jalkapalloon.¹⁹⁹ Lisäksi kaksi olympiakultaa vuosina 1956 ja 1960 voittanut pika-aitajuoksija Lee Calhoun oli valittu valmentamaan Yhdysvaltojen yleisurheilujoukkuetta keskittyen auttamaan aitajuoksijoita valmistumaan olympialaisiin.²⁰⁰

Mikä sai Edwardsin vastustamaan rasismia, varsinkin afroamerikkalaisten urheilijoiden kohtaamaa, niin voimakkaasti ja hyödyntämään urheilua kamppailussa rotusyrjintää vastaan? Tämä selvittämiseksi on tutustuttava hänen elämäänsä ja kokemuksiinsa ennen OPHR:n perustamista. Edwards kasvoi East Saint Louisissa köyhällä ja vaarallisella

¹⁹⁵ Iles Back Prof. Edwards, Los Angeles Sentinel 1.8.1968.

¹⁹⁶ Brad Pye Jr., Is Harry Edwards For Real?, Los Angeles Sentinel 8.8.1968.

¹⁹⁷ Boycott, Los Angeles Sentinel 2.5.1968.

¹⁹⁸ Edwards (1969) 2017, 68–69.

¹⁹⁹ Bay Area Adds Black Man, Los Angeles Sentinel 15.8.1968.

²⁰⁰ Lee Calhoun Coaches U.S. Track Stars, Los Angeles Sentinel 15.8.1968.

asuinalueella ja koki jo nuorena omakohtaisesti esimerkkitalanteita afroamerikkalaisten kohtaamista ennakkoluuloista kuten vangituksi joutumisesta syyttömänä. Urheilijana Edwards oli lahjakas ja hän kilpaili useassa eri lajissa East St. Louisin lukiossa ja otti lopulta vastaan urheilustipendin San Jose Staten yliopistoon syksyllä 1960. Samaan aikaan hän kuitenkin mielsi urheilun huonosti palkitsevaksi suhteessa fyysisiin, aikaan liittyviin ja henkilökohtaisiin uhrauksiin, joita se vaati.²⁰¹

Yliopistossa Edwards pärjäsi opinnoissaan hyvin, mutta hän kohtasi siellä rasismia ja kokenemukset yliopistourheilussa saivat hänet hyvin pettyneeksi järjestelmään. Lisäksi häntä harmitti afroamerikkalaisten vähäinen määrä kampuksella. Yliopistolla hän alkoi tulla tietoiseksi instituutionaalisesta rasismista ja koki, että nuoria afroamerikkalaisia urheilijoita käytettiin hyväksi, mikä vaikutti hänen myöhempään aktivismiinsa urheilumaailmassa. Suoritettuaan alemman korkeakoulututkinnon San Jose Statessa, hän siirtyi jatkaamaan opintojaan Cornellin yliopistoon, jossa hän keskittyi varsinkin rotusuhteisiin ja sosiaaliseen kerrostuneisuuteen. Keväällä 1966 Edwards suoritti ylemmän korkeakoulututkinnon sosiologiassa.²⁰²

Edwards palasi San Jose Stateen syksyllä 1967 puoliaikaisena ohjaajana sosiologian osastolla ja opetti kurssia nimeltä "Rotu- ja kulttuurivähemmistöt". Hän havaitsi tummaihoisten opiskelijoiden ja urheilijoiden ahdingon pysyneen samanlaisena. Hän keskusteli Kenneth Noelin kanssa, joka oli vuonna 1962 erotettu San Jose Cityn yliopistosta yritettyään järjestää boikottia ja oli nyt Edwardsin kurssilla. He kokivat afroamerikkalaisten opiskelijoiden ahdingon kampuksella olevan ”ryhmäongelma”, joka vaati kollektiivista toimintaa. Ensin he yrittivät lähestyä hallintoa kirjallisilla valituksilla rasismista kampuksella. Tämä ei herättänyt toivottuja reaktioita, jolloin he ryhtyivät esittämään ajatuksiaan ja vaatimuksiaan julkisesti. Syyskuun 18. päivä 1967 raportoitiin Edwardsin laatimista vaatimuksista ja toimista, joita tapahtuisi, jos vaatimuksia ei täytettäisi. Lopulta yliopisto vastasi heidän vaatimuksiinsa. Kapinointi johti myös San Josen ja UTEP:n välisen amerikkalaisen jalkapallo-ottelun perumiseen. Pelin peruuttaminen johti siihen, että Kalifornian silloinen kuvernööri Ronald Reagan sanoi Edwardsin olevan ”unfit to teach”. Edwards vastasi julistamalla, että Reagan oli ”a petrified pig, unfit to govern”.²⁰³

²⁰¹ Edwards (1969) 2017, 63; Lomax 2008, 57–58.

²⁰² Lomax 2008, 59–61, 65; Henderson 2013, 41.

²⁰³ Edwards (1969) 2017, 42–43; Bass 2002, 85 ja 88; Lomax 2008, 65–67; Wiggins 2014, 761; Moore 2017, 173.

Nämä tapahtumat olivat erittäin käännteentekeviä. Edwardsille San Jose Staten protesti opetti kuinka käyttää voimaa ja valtaa. Valtaa voitaisiin saada hyödyntämällä valkoisen miehen taloudellista osallistumista urheiluun. Urheilu oli ainoa yliopistoelämän alue, jossa afro-amerikkalaiset pystyivät käyttämään jonkinlaista poliittista vaikutusvaltaa oman asiansa ajamiseksi, mutta vain jos he olivat järjestäytyneenä. Huomattiin mahdollisuus käyttää rotuun perustuvaa aktivismia urheilukentällä eriarvoisuuden tuomisessa suuren yleisön tietoisuuteen. Onnistunut protesti rohkaisi Edwardsia, urheilijoiden kanssa käytyjen keskustelujen lisäksi, organisoimaan OPHR:n.²⁰⁴

Bass toteaa, että Edwards oli erittäin tärkeä OPHR:n kehitykselle ja hänestä tuli synonyymi afroamerikkalaisten taistelunhaluisuuden ideoille urheilumaailmassa. Vaikka Edwards ei todellakaan ole ensimmäinen tai välttämättä tärkeinkään hahmo tämän agendan suhteen, vuonna 1968 hän epäilemättä oli näkyvin.²⁰⁵ Steven Waller, Fritz Polite ja LeQuez Spearman puolestaan esittävät, että Edwards nousi merkittäväksi hahmoksi ihmis-oikeusliikkeessä. Hyödyntämällä urheilua alustana hänellä oli tärkeä rooli urheilun käyttämisessä kantaa ottamiseen rasismia ja eriarvoisuutta vastaan. Hän myös avasi tietä kriittisemmälle analyysille afroamerikkalaisen urheilijan roolista.²⁰⁶

4.2. Pyen ja Youngin hampaissa

Vuoden 1967 loppupuoli ja suurin osa vuodesta 1968 ei ollut helppoa aikaa Edwardsille. Hän näki todella paljon vaivaa OPHR:n ylläpitämiseksi ja samaan aikaan vastakkaisia mielipiteitä tuli monesta eri suunnasta. Uhkaksiltakaan hän ei säästynyt. Lomax tuo esille, että vuoden 1968 puolivälin tienoilla Edwards oli taloudellisesti vaikeuksissa ja fyysisesti uupunut. Hänen painonsa oli laskenut reilusti kahdeksassa kuukaudessa, ja hän oli saanut useita tappouhkauksia saman ajanjakson aikana.²⁰⁷ Myös afroamerikkalaisten omasta keskuudesta löytyi Edwardsin vastustajia.

Tribunessa kukaan ei esittänyt Edwardsista kriittisiä näkemyksiä. Hänet toki mainittiin usean kertaan, mutta joko neutraalisti tai sitten positiivisessa valossa. *Sentinelistä* puolestaan Pye ja Young kritisoivat Edwardsia voimakkaasti. Pye otti usein kantaa Edwardsin sanomisiin, toimintaan ja välillä ulkonäköönkin. Jo pelkästään osasta hänen artikkeliansa

²⁰⁴ Bass 2002, 88–89; Lomax 2008, 69; Wiggins 2014, 761; Hartmann 2019, 6.

²⁰⁵ Bass 2002, XVIII.

²⁰⁶ Waller, Polite & Spearman 2012, 265.

²⁰⁷ Lomax 2008, 84.

ja kolumnien otsikoista tulee hyvin ilmi hänen näkemyksensä olympiaboikotin ideasta ja varsinkin Edwardsista: ”Athletes Challenge Olympic 'Boycott'”, ”Is Harry Edwards For Real?”, ” Sorry Harry, Baby” ja ” Athletes Boycott Edwards”.

Heti ensimmäisessä artikkelissaan OPHR-työryhmän marraskuun kokoontumisen jälkeen Pye kritisoi Edwardsia todella rankalla kädellä. Aluksi hän kuvaili Edwardsin ulkonäköä ja mielipiteitä seuraavasti:

What has a beard...and wears be-bob glasses...And claims he's a leader of world class Olympic Games athletes he doesn't even know...And calls USA as racist as South Africa...Holds a meeting here at Second Baptist Church on Thanksgiving Day and excites the news media from here to Moscow.

Pye ei mieltänyt, ja hänen mukaansa osa urheilijoista ajatteli samoin, että Edwardsin kaltaisella nuorella aktivistilla olisi oikeutta puhua muiden huippu-urheilijoiden puolesta. Hän myös harmitteli, että osa Yhdysvaltojen lehdistöstä päätteli Edwardsin näkemysten kuvaavan muidenkin afroamerikkalaisten mielipiteitä. Edwards oli toivonut, että he pystyisivät tuomaan koko maailman huomioon, että Amerikka oli yhtä syyllinen rasismiin kuin Etelä-Afrikka. Tähän viitaten Pye kyseli olisiko professori Edwardseilla sananvautta siellä. Väitettä, että Amerikka olisi yhtä rasistinen kuin Etelä-Afrikka, hän ei allekirjoittanut ollenkaan. Samassa artikkelissa Copeland totesi, että Edwards olisi pyrkinyt kokoontumisessa vaikuttamaan eikä keskustelemaan.²⁰⁸ Suunnilleen kolme viikkoa myöhemmin Pye jatkoi, ettei voinut ottaa Edwardsia ja tämän puheita boikotista vakavasti ja totesi:

When, in reality, the only Negro Professor Edwards can truthfully say is going to boycott the Olympics is Harry Edwards...And Harry Edwards' chances of qualifying for the Olympic Games are about as good as mine²⁰⁹

Whitfield ei Pyen mukaan allekirjoittanut kaikkia Edwardsin esittämiä vaatimuksia, koska hänestä ne olivat irrallaan olympialiikkeestä. Cassius Clay tai Etelä-Afrikka eivät liittyneet hänen mukaansa mitenkään yhdysvaltalaiseen olympialiikkeeseen. Brundagen syrjäyttämistä hän ei pitänyt mahdollisena. Vaatimus tummaihoisten edustajien määrän lisäämisestä KOK:ssa kuitenkin sai hänen kannatuksensa. Whitfield totesi, ettei tuntenut

²⁰⁸ Brad Pye Jr., Athletes Challenge Olympic 'Boycott', Los Angeles Sentinel 30.11.1967; Bass 2002, 131.

²⁰⁹ Brad Pye Jr., PRYING PYE: Injuries Stop Marshall, Los Angeles Sentinel 21.12.1967.

Edwardsia tai omannut mitään häntä vastaan, mutta että hänestä boikottiehdotus olisi jo ehtinyt antaa maailmalle Yhdysvalloista vääristynyttä kuvaa epäyhtenäisenä.²¹⁰

Vaikka NYAC:n kisan boikotointi oli merkittävä voitto OPHR:lle, usean afroamerikkalaisen urheilijan keskuudessa se ei kuitenkaan taannut sitoutumista olympiaboikottiin. Lisäksi läheskään kaikki urheilijat eivät pitäneet Edwardsin ja muiden boikotin järjestäjien, esimerkiksi ”Opiskelijoiden väkivallattoman koordinoinnin komitean” (Student Non-violent Coordinating Committee) puheenjohtajan H Rap. Brownin, tavasta hyödyntää paineistamista ja jopa pelottelua rohkaistakseen urheilijoita pysymästä pois kisoista. Pye mainitsi Skinnerin raportoineen, että fyysistä voimaa saatettaisiin käyttää kisoihin osallistuvia afroamerikkalaisia urheilijoita vastaan. Edwards käytti ”Uncle Tom” nimitystä monista urheilijoista, jotka epäroivät NYAC:n kisan boikotoinnin suhteen. Pituushypääjä Beamon, joka oli tunnetuin NYAC:n kisaan osallistuneista yhdeksästä afroamerikkalaisesta tunnetuin, saapui areenalle salaa välttääkseen ulkopuolella olevia protestoijia.²¹¹

Edellä mainittua ”Uncle Tom” nimitystä käytettiin kaikista afroamerikkalaisista, jotka eivät kannattaneet olympiaboikottia tai muita OPHR:n tavoitteita.²¹² Esimerkiksi Owensista oli käytetty tätä nimitystä OPHR:n toimesta.²¹³ ”Uncle Tomilla” tarkoitettiin afroamerikkalaista, joka käyttäytyi kuin valkoihoinen, mielisteli heitä ja oli valmis pettämään muut afroamerikkalaiset saadakseen valkoihoisilta hyväksyntää. Nimitys oli selvästi loukkaava. Pye oli todennut Edwardsin kutsuvan häntä ”Uncle Tomiksi”²¹⁴ Artikkelista ei selviä milloin tai kuinka usein Edwards oli hänestä kyseistä nimitystä käyttänyt, mutta tämä yksityiskohta kuvaa silti erittäin hyvin, etteivät nämä kaksi tulleet kovinkaan hyvin juttuun keskenään.

Olympiaboikottia vastustavista kukaan ei ollut immuuni Edwardsin ”raivolle”. Tämä koski paljon varsinkin niitä legendaarisia afroamerikkalaisia urheilijoita, joiden hän uskoi voivan vaikuttaa rotusyrjintään, mutta väittivät naiivisti, että urheilu oli afroamerikkalais-

²¹⁰ Brad Pye Jr., Mal Whitfield Speaks on Africa, Los Angeles Sentinel 8.2.1968.

²¹¹ Brad Pye Jr., SC's McCullough Boycotts NYAC Meet, Los Angeles Sentinel 15.2.1968; Bass 2002, 153; Henderson 2013, 37–38; Moore 2017, 180.

²¹² Lomax 2008, 80.

²¹³ Bass 2002, 296.

²¹⁴ Brad Pye Jr., Is Harry Edwards For Real?, Los Angeles Sentinel 8.8.1968.

ten suuri pelastaja. Ja että urheilu johtaisi lopulta rodulliseen ymmärtämykseen ja mahdollisesti jopa värisokeaan yhteiskuntaan. Kaikista urheilijoista Owens oli kenties eniten Edwardsin arvostelun kohteena.²¹⁵ Esimerkiksi OPHR:n päämajassa oli ripustettuna kyltti, joka identifioi ”viikon petturin”. Kyltin alapuolella oli kuva Owensista.²¹⁶ Pye otti maaliskuussa jyrkästi kantaa Edwardsin lausuntoon, jossa kaikki olympiaboikotista kiellettyvät afroamerikkalaiset urheilijat olisivat hänen silmissään pettureita omalle rodulle. Pye kommentoi ”Harry vauvalle”, että Amerikassa afroamerikkalaiset saivat sentään olla eri mieltä asioista ilman, että julistettaisiin petturiksi.²¹⁷

Kesällä ja olympialaisten lähestyessä Pyen kommentointi Edwardsista pysyi samankaltaisena. Hän uskoi kaikkien Coliseumien stadionilla, Los Angelesissa, viikonloppuna käytyihin olympiakarsintoihin osallistuneiden yleisurheilijoiden osallistuvan boikottiin, mutta ei olympialaisten vaan Edwardsin boikotointiin, riippumatta siitä mitä Edwards sanoisi seuraavana päivänä, viikkona tai kuukautena. Pyen uskomus perustui hänen keskusteluihinsa karsintoihin osallistuneiden afroamerikkalaisten kanssa, joita oli hänen mukaansa vielä ennätysmäinen määrä. Artikkelissa jälleen nimiteltiin Edwardsia vauvaksi ja käytettiin myös ulkonäköön viittaavaa nimitystä ”hairy Harry”.²¹⁸ Pyen valinnalle kutsua Edwardsia vauvaksi voi olla montakin syytä. Uskon, että hän näki Edwardsin valittavan jatkuvasti ja olevan epäpätevä vastaamaan isojen boikottien kaltaisista asioista. Nimitys on voinut olla myös Pyen vastaveto Edwardsin tavalle kritisoida muita ja käyttää heistä halventavia nimityksiä.

Viikkoa myöhemmin *Sentinelissä* epäiltiin kuinka tosissaan Evans oli boikotin suhteen, kun hän samaan aikaan kilpaili Euroopassa edustamassa Yhdysvaltoja. Mikäli Evans kykeni muuten kilpailemaan ulkomailla, miksei hän yhtä hyvin voisi juosta olympialaisissa. Edwardsin sanottiin samaan aikaan juoksennelleen ympäri maata vaatien boikottia. Tämän suhteen Edwardsilta vaadittiin johdonmukaisuutta. Lisäksi ihmeteltiin eikö tässä vaiheessa pitäisi jo pyytää kaikkia afroamerikkalaisia urheilijoita ilmoittamaan kantansa, että osallistuuko olympialaisiin vai ei. Kyseisin artikkelin kirjoittajaa ei mainittu, mutta näkemyksistä ja sananvalinnoista päätellen sekin on todennäköisesti ollut Pyen kirjoittama. Hyvinä esimerkkeinä tästä ovat jälleen käytetty ”Harry, baby” nimitys ja sama toimittajan

²¹⁵ Wiggins 2014, 762.

²¹⁶ Dyreson 2006, 129.

²¹⁷ Brad Pye Jr., PRYING PYE: Sorry Harry, Baby, Los Angeles Sentinel 7.3.1968.

²¹⁸ Brad Pye Jr., Athletes Boycott Edwards, Los Angeles Sentinel 4.7.1968.

oma esittämänsä uskomus, että ainoa boikotti, johon afroamerikkalaiset urheilijat ryhtyisivät, olisi Edwardsia vastaan.²¹⁹

Lomaxin ja Hartmannin mukaan Edwards yritti luoda "kaaosta" tiedotusvälineissä, jotta lehdistö ei tietäisi, boikotoisivatko afroamerikkalaiset olympialaisia vai eivät. Strategia toimi hyvin. Vaikka Edwards vältti tarkkojen tietojen antamista ja monet tiedotusvälineissä alkoivat epäillä, että OPHR:llä ei ollut tarvittavaa tukea tehokkaan olympiaboikotin toteuttamiseksi, ajatus mahdollisesta boikotoinnista, säilyi puheenaiheena Amerikkalaisessa lehdistössä.²²⁰

Heinäkuun alussa oli Harrisonin mukaan jakaannuttu kolmeen ryhmään. Ensimmäisessä oli Edwards, joka vaatii kokonaisvaltaista boikottia. Toisessa oli afroamerikkalaiset urheilijat, jotka eivät olleet aikeissa osallistua boikotointiin. Kolmanteen ryhmään kuuluivat ne, jotka eivät olleet vielä päättäneet.²²¹ Brockenbury uskoi boikotin olevan edelleen täysin mahdollinen, vaikka viime viikkojen aikana liikehdintä oli vaikuttanut heikkenevän selvästi varsinkin Etelä-Afrikan osallistumisen estämisen jälkeen. Todennäköinen tuleva tapaaminen, jossa lopullinen päätös tehtäisiin, tuli esille kolumnissa.²²² Pye puolestaan arveli, ettei olympiaboikotti tulisi toteutumaan.²²³ On mielenkiintoista huomata kuinka eri kirjoittajilla oli täysin samoihin aikoihin ihan erilaiset näkemykset boikotin toteutumisen todennäköisyyksistä. Tämän kaltaista tilannetta Edwards todennäköisesti oli tavoitellutkin.

Elokuussa Pye pohti oliko Edwards, ”väitetyn olympiaboikotin alullepanija”, tosissaan vai pelasiko tämä pelejä maan urheilutoimittajien kanssa. Pohdinnan taustalla oli, kun Evans ensin oli sanonut olympiaboikotin peruuntuvan ja urheilijoiden äänestäneen lähes yksimielisesti lähtevänsä kisoihin, mutta myöhemmin kiistänyt antaneensa tällaista lausuntoa. Edwards oli neuvonut Evansia antamaan kyseinen lausunto ja myöhemmin kieltämään sen. Pye raportoi Evansin uskovan, että Edwards yritti pitää salassa tiedon, että boikottia ei tulisikaan ja tällä tavoin jättää muut arvailujen varaan. Pye myös kuvaili Ed-

²¹⁹ Slap at Boycott, Los Angeles Sentinel 11.7.1968.

²²⁰ Hartmann 2003, 144; Lomax 2008, 80.

²²¹ Claude Harrison Jr., Sports Roundup: For Evil to Prevail...Good Men Do Nothing, Philadelphia Tribune 2.7.1968.

²²² L.I. Brockenbury, tying the SCORE: Boycott Very Much Alive, Los Angeles Sentinel 4.7.1968.

²²³ Brad Pye Jr., Athletes Boycott Edwards, Los Angeles Sentinel 4.7.1968.

wardsin juoksennelleen ympäri maata kuukausien ajan kertoen kaikille, jotka olisivat valmiita kuuntelemaan tai antamaan hänelle mikrofonin, että afroamerikkalaiset boikotoisivat olympialaisia. Tällä todennäköisesti viitattiin sekä haastatteluihin että luentoihin ja mielensoituksiin, joita oli pidetty. Pyelle oli yhä mysteeri, mitä hyötyä olympiaboikotista olisi ja hänestä Edwards oli jo yrittänyt riittävän kauan saada urheilutoimittajia kiinnittämään huomiota boikottipyrkimykseen.²²⁴ Pye oli tekstiensä perusteella saanut paljon tietoa olympiaboikotin peruutumisesta jo ennen virallista julkistusta.

Young oli toinen Edwardsin voimakas kritisoija. Kahdessa ensimmäisessä tekstissään boikottisuunnitelman julistuksen jälkeen hän toi esille väitteen, että Edwards olisi mahdollisesti käyttänyt hyväkseen naiiveja afroamerikkalaisia urheilijoita oman asiansa ajamiseksi. Hän myös kyseenalaisti Edwardsin puheiden ja toiminnan järkevyyden. Young piti isompana haasteena afroamerikkalaisille modernien viestintävälineiden vähäisyyden ja kuinka kommunikoida parhaiten muun Amerikan kanssa. Edwardsin puheita tai melakointia hän ei pitänyt positiivisena kommunikointina, mikä auttaisi afroamerikkalaisia. Päinvastoin hän näki Edwardsin puheiden, varsinkin väitteen että Amerikka on yhtä rassistinen kuin Etelä-Afrikka, esittävän afroamerikkalaiset huonossa valossa median silmissä ympäri maata.²²⁵

Youngin mukaan Edwards ja Louis Lomax olivat vuoden alkupuolella olleet yhdessä töykeitä Lomaxin omassa TV-ohjelmassa vieraana ollutta TV-asema KTTV:n urheilujohtajaa Tom Kellyä kohtaan, koska hän oli vastustanut olympiaboikottia. Yksi ohjelman katsoja oli todennut, että mikäli olympiaboikotin ideaa pystyisi puolustamaan ainoastaan moisella töykeydellä, sen toimivuus oli hyvin kyseenalaista.²²⁶ Pye kuvaili tapahtumaa Edwardsin ja Kellyn väliseksi huutomatsiksi ja ilmaisi huutamisessa Edwardsin kelpaavan olympialaisiin.²²⁷

Sen jälkeen kun King oli salamurhattu, Young syytti ”mustia militantteja” pyrkimyksistä oikeuttaa kapinointia Kingin murhan perusteella ja siitä, että nämä olivat muutama viikko

²²⁴ Brad Pye Jr., *Is Harry Edwards For Real?*, Los Angeles Sentinel 8.8.1968.

²²⁵ A.S. Young, *Need for Racial Communications*, Los Angeles Sentinel 30.11.1967; A.S. Young, *The World At Large and Small*, Los Angeles Sentinel 7.12.1967.

²²⁶ A.S. Young, *Jackie Gober Writes*, Los Angeles Sentinel 11.1.1968.

²²⁷ Brad Pye Jr., *PRYING PYE: Is This the Year?*, Los Angeles Sentinel 11.1.1968.

aikaisemmin kritisoineet tätä. Tässä kohtaa Young kritisoi ”harhaanjohdettua sielua” Edwardsia siitä, että tämä oli pyytännyt Kingin tukea olympiaboikottiin, mutta myöhemmin todennut:” The world has seen the last of the Martin Luther King?”²²⁸

Heinäkuussa Young esitti, että Kingillä, Malcolm X:llä, Elijah Muhammadilla ja monella muulla aktivistilla oli kaikilla unelma vapaudesta, mutta yksimielisyyttä ei ole ollut sen suhteen, mikä olisi paras menetelmä tämän unelman saavuttamiseksi. Hänen mukaansa osa oli tavoitellut vapautta sokeasti ja epäkäytännöllisesti ja viestinnän vallankumouksen aikana Edwardsin, ja muiden hänen kaltaistensa, jotka eivät ujostelleet valittaa asioista, oli helppo päästä julkisuuteen. Edwardsia myös syytettiin kuvitelmasta, että olympiaboikotti toimisi jonkinlaisena ihmelääkkeenä.²²⁹

Hartmann kertoo lyhyesti Youngin vuonna 1963 julkaisemasta *Negro First in Sports*, jossa kerrotaan elämäkerrallisesti afroamerikkalaisista urheilijoista, joita pidettiin edelläkävijöinä. Teoksen tarkoituksena on ollut demonstroida, että urheilu oli ollut merkittävä, ehkä jopa merkittävin, tekijä afroamerikkalaisten sosiaalisen aseman parantajana 1900-luvulla.²³⁰ Tämä esimerkki Youngin näkemyksistä urheilun roolista omalta osaltaan selittää paljon, miksi hän oli hyvin kriittinen Edwardsia ja boikottiajatuksia kohtaan.

Muiden voimakkaat näkemykset Edwardista ja OPHR:stä puolesta ja vastaan olivat paljon seurausta Edwardsin ja organisaation tietoisista valinnoista. Yksi OPHR:n kohtamista ongelmista oli kyvyttömyys vaikuttaa julkiseen mielipiteeseen tiedotusvälineissä. Vähäiset taloudelliset resurssit hankaloitti entisestään heidän viestinsä välittämistä. Edwards myönsi, että OPHR oli häviämässä kamppailua mediassa, jolloin hän päätti ottaa hyökkäävämmän lähestymistavan. Hän korvasi pukuun ja solmioon pukeutumisen ”mustan vallan symboleilla” mustalla baretilla, tummilla aurinkolaseilla, pukinparralla²³¹ ja taistelukengillä. Edwardsin uusi ulkonäkö oli osa Mustien pantterien vaalimaa ”highly visible oppositional appearance”, jonka hän otti käyttöön Louis Lomaxin ehdotuksesta.

²²⁸ A.S. Young, In The Wake Of Dr. King's Murder?, Los Angeles Sentinel 18.4.1968.

²²⁹ A.S. Young, Making A Dream Come True, Los Angeles Sentinel 4.7.1968.

²³⁰ Hartmann 2003, xi.

²³¹ Tuohon aikaan suurella osalla Yhdysvaltojen urheilijoista ei saanut olla partaa tai viiksiä. Median huomio kiinnittyi paljon Edwardsiin, koska hän oli parrakas kasvo, joka eniten yhdistettiin OPHR:n eri puoliin. Ks. Bass 2002, 195.

Lisäksi hän alkoi käyttää kiivasta retoriikkaa, joka yleensä yhdistettiin mustan vallan radikaaleihin. Hän viittasi esimerkiksi presidentti Lyndon Baines Johnsoniin nimellä "Lynchin Baines Johnson".²³²

Mustan vallan strategioiden omaksuminen johtui lisääntyneestä ymmärryksestä, että perinteiset yritykset korjata rodun eriarvoisuutta amerikkalaisessa yhteiskunnassa tarvitsivat kipeästi innovaatioita. OPHR kehitti itselleen aktiivisesti vastakkain asettelevaa ja militanttia ulkonäköä saadakseen boikotointipyrkimyksen näyttämään tuoreelta aiheelta ja uutisoinnin arvoiselta.²³³ Edwardsilla oli kyky pitää OPHR jatkuvana uutisoinnin aiheena. Hän oli taitava median kanssa, joka oli ratkaisevaa hänen jatkuvalla näkyvyydelleen ja antoi hänelle mahdollisuuden ohjata keskustelua kohti boikottialoitetta. Ongelmana tosin oli, että se teki hänestä monesti enemmän uutisoinnin aiheen esiin nostettujen yhteiskunnallisten ongelmien sijasta.²³⁴ Tämä oli havaittavissa myös useista Pyen ja Youngin artikkeleissa kolumneissa, joissa keskityttiin usein kommentoimaan nimenomaan Edwardsia ja tämän näkemyksiä ja toimintaa.

Edwardsin puheet, esiintyminen ja selkeästi erottuva ulkonäkö herättivät paljon lehdistön huomiota, mikä oli pitkälti myös hänen tavoitteensakin. Hän esitti kriittisiä näkemyksiä asioista ja monista henkilöistä ja tämä koski myös hänen kanssaan eri mieltä olleita afroamerikkalaisia. Ihmisten näkemykset urheilun roolista tasa-arvon edistäjänä ja parhaista tavoista edesauttaa afroamerikkalaisia vaikuttivat myös taustalla näkemyksissä Edwardsista. Osa kehui ja kiitti Edwardsia ja osa taas oli hyvin kriittisiä häntä kohtaan. *Sentinelistä* ja *Tribunesta* moni kiitteli Edwardsia rasismiin, varsinkin urheilijoiden kohtaaman, esille nostamisesta. Olympiaboikottia muutenkin vastustaneet Pye ja Young puolestaan kritisoivat Edwardsin toimintaa ja sanomisia voimakkaasti.

5. Lopuksi

”Olympic Project for Human Rights” eli OPHR perustettiin Edwardsin toimesta lokakuussa 1967 vastauksena afroamerikkalaisten urheilijoiden kohtaamaan syrjintään ja hyväksikäyttöön ja Yhdysvalloissa edelleen voimakkaasti elämän eri osa-alueisiin vaikuttaneeseen rasismiin. Edwardsin lisäksi OPHR:ään kuului pääasiassa afroamerikkalaisia ak-

²³² Bass 2002, 144; Lomax 2008, 80; Wiggins 2014, 765.

²³³ Bass 2002, 144.

²³⁴ Bass 2002, 86; Hartmann 2003, 126.

tivistä urheilijoita, joista eniten olivat esillä Smith ja Evans. Tarkoituksena oli boikotoida vuoden 1968 Meksikon olympialaisia, ellei heidän julkaisemiaan vaatimuksia toteutettaisi. Olympiaboikotti ei koskaan toteutunut, koska se ei saanut lopulta riittävää tukea afroamerikkalaisten urheilijoiden keskuudessa. Organisaatio ehti kuitenkin jo olemassaolonsa aikana, eli vuoden 1968 elokuun loppuun mennessä, nostattaa paljon keskustelua, kiinnittää ihmisten huomiota rotusyrjintään ja edesauttaa joitakin muutoksia kuten onnistuneen vähemmistöjä syrjineen NYAC:n helmikuussa pidetyn kisan boikotin tai uusien afroamerikkalaisten yliopistovalmentajien palkkaamisen.

Tässä tutkielmassa tarkasteltiin kuinka afroamerikkalaiset sanomalehdet *Los Angeles Sentinel* ja *Philadelphia Tribune* kuvasivat afroamerikkalaisten keskuudessa syntyneitä näkemyksiä OPHR:ään liittyen. Tarkasteltava aikaväli alkoi syyskuusta 1967 ja päättyi elokuuhun 1968. OPHR:ään liittyviä artikkeleita ja kolumneja oli eniten marraskuun loppussa, joulukuussa ja heinäkuussa, mutta niitä kuitenkin ilmestyi melko tasaisesti molemmissa sanomalehdissä läpi tutkitun aikavälin. Helmikuussa kirjoitettiin paljon NYAC:n kisan boikotista. *Sentinelissä* tekstejä OPHR:stä oli enemmän kuin *Tribunessa*.

Sentinelistä ja *Tribunesta* Brockenbury, Hathaway, Robinson ja Harrison suhtautuivat mahdolliseen olympiaboikottiin myönteisesti. Pye, Young, Robertson ja Gay puolestaan vastustivat sitä. Lane ei kannattanut olympiaboikottia, mutta oli tyytyväinen rotusyrjinnän esille nostamisesta. Samasta asiasta myös Pye oli mielissään, vaikka muuten hän ei tukenut OPHR:ää eikä varsinkaan Edwardsia lainkaan. Masco Young ei ottanut boikotitajatuksen suoranaisesti kantaa, mutta näytti yhtyneen Edwardsin näkemyksiin. Saman sanomalehden kahdella eri kirjoittajalla saattoi siis olla hyvin erilainen kanta OPHR:ään. *Tribunessa* suhtauduttiin OPHR:ään, ajatuksen afroamerikkalaisten urheilijoiden olympiaboikotista ja Edwardsiin keskimäärin paremmin kuin *Sentinelissä*.

Lähiluvun avulla *Sentinelistä* ja *Tribunesta* ilmeni, että OPHR ja olympiaboikotin uhka nostatti vastakkaisia näkemyksiä afroamerikkalaisten kesken kolmen eri teeman tiimoilta. Ensimmäinen näistä oli millaisena urheilun rooli nähtiin afroamerikkalaisille. Oliko urheilun vaikutus positiivinen vai ei? Osa näki, että urheilu oli antanut afroamerikkalaisille mahdollisuuksia menestyä ja parantanut heidän asemaansa, minkä vuoksi ei kannattaisi boikotoida olympialaisia. Olympiaboikotin puoltajat puolestaan sanoivat mielikuvan urheilusta tasa-arvoistajana olevan pelkkää valetta. Mielikuvan, joka oli siihen aikaan ehtinyt muotoutua niin voimakkaaksi, etteivät kaikki afroamerikkalaisetkaan kyseenalaista-

neet sitä. Brockenbury oli molemmista sanomalehdistä tämän mielikuvan ahkerin kyseenalaistaja. Sekä *Sentinelin* että *Tribunen* pääasiassa positiivinen suhtautuminen NYAC:n kisan boikottiin oli yksi hyvä esimerkki siitä, että mielikuva urheilusta tasa-arvoistajana alkoi säröillä.

On totta, että afroamerikkalaiset olivat alkaneet menestyä yhä paremmin monissa eri urheilulajeissa. Menestys, huippu-urheilijaksi tuleminen tai mitalien voittaminen Yhdysvalloille eivät kuitenkaan taanneet tasa-arvoista kohtelua. Oli kyseessä sitten esimerkiksi asunnon hankkiminen tai valmentajaksi pääseminen pelaajauran jälkeen. Lisäksi vain harva oikeasti edes nousi huipulle asti, vaikka nuorille afroamerikkalaisille oli luotukin vaikutelma, että maksimaallinen panostus urheilu-uraan oli paras tie pois köyhyydestä. Yliopistoissa heidän urheilullisia kykyjään hyödynnettiin, mutta kouluttamista laiminlyötiin. Urheilustipendin saanut afroamerikkalainen oli todennäköisesti vielä köyhistä oloista ja näin ollen herkästi omasi heikommat akateemiset lähtökohdat.

Näiden asioiden seurauksena, jos afroamerikkalainen yliopistourheilija ei päässyt ammattiturheilijaksi asti, todennäköinen toinen vaihtoehto oli paluu köyhyyteen. Merkittävä osa heistä ei koskaan edes valmistunut yliopistosta. Yliopistossa afroamerikkalaiset urheilijat joutuivat paljon myös kohtaamaan syrjivää kohtelua valmentajansa, joukkuekavereiden, muiden opiskelijoiden ja katsojien toimesta. He kokivat paljon yksinäisyyttä kampuksella ja heidän elämäänsä siellä pyrittiin voimakkaasti kontrolloimaan.

Omien mielipiteidensä esittämisen lisäksi *Sentinelin* ja *Tribunen* toimittajat ja kolumnistit antoivat äänen myös muille afroamerikkalaisille, erityisesti urheilijoille. Oman argumenttinsa tukeminen muiden samaa mieltä olleiden mielipiteitä esittämällä oli selkeästi usean kirjoittajan käyttämä tehokeino. Pye käytti tätä eniten nostamalla esille muita afroamerikkalaisia, jotka vastustivat olympiaboikottia eivätkä tukenee Edwardsia. Esimerkiksi entisistä afroamerikkalaisista urheilijoista näkyvin boikottiajatuksen kritisoiija oli Berliinissä vuonna 1936 menestynyt Owens, jota haastateltiin paljon aiheeseen liittyen.

Toinen esiin noussut teema oli eriävät näkemykset parhaista tavoista parantaa afroamerikkalaisten yhteiskunnallista asemaa. *Sentinelistä* ja *Tribunesta* sekä niiden kirjoittajista selvinneet taustat yhdessä artikkelien ja kolumnien sisältöjen kanssa osoittivat, että molemmille sanomalehdille ja niiden toimittajille ja kolumnisteille afroamerikkalaisten asioiden ajaminen oli tärkeä tavoite. Vastakkaisia näkemyksiä oli kuitenkin sen suhteen

oliko olympiaboikotti ja muu OPHR:n toiminta hyvä tapa yrittää edistää afroamerikkalaisten asemaa. Molemmassa sanomalehdissä verrattiin myös nuorta sukupolvea vanhempiin sukupolviin.

OPHR ja Edwards olivat joitakin kertoja turvautuneet väkivallalla uhkaamiseen. Afroamerikkalaisten kansalaisoikeusliike 1950–1960-luvuilla toteutti Kingin johdolla väkivallatonta vastarintaa ja ne kirjoittajat jotka pitivät OPHR:ää ja nuorten urheilijoiden kapinointia radikaalina ja järjettömänä nimenomaan kritisoivat varsinkin väkivaltaa. Radikaalin aktivismin sijaan kouluttautuminen ja äänestäminen nähtiin parhaimpina keinoina tasa-arvon puolesta kamppailemiseen.

Kansalaisoikeusliikkeen saavutuksista huolimatta, kaikki eivät kuitenkaan pitäneet rauhanomaista protestointia riittävänä ja olivat turhautuneita, koska rasismi jatkui yhä. Malcolm X erityisesti oli kritisoinut Kingin lähestymistapaa. Syntyi radikaalimpaa aktivismia toteuttanut mustan vallan liike. Syrjintään ja hyväksikäyttöön kyllästyneet nuoret afroamerikkalaiset urheilijat olivat turhautuneiden joukossa ja mustan vallan liike oli selkeä taustatekijä OPHR:n perustamisessa ja toimintatavoissa. Nuoria kritisoivien kirjoitusten lisäksi *Sentinelistä* ja *Tribunesta* useampi oli mielissään nuorten urheilijoiden rohkeasta toiminnasta, varsinkin valmiudesta riskeerata oma uransa, edesauttaakseen afroamerikkalaisten asemaa.

Yhdysvaltalaisista osa oli vahvasti Edwardsin puolella ja toiset taas aivan päinvastoin. Jälkimmäisistä jotkut lähettivät jopa tappouhkauksia. Se mitä *Sentinelin* ja *Tribunen* kirjoittajat ajattelivat urheilun roolista ja afroamerikkalaisten asioiden ajamisesta, vaikutti myös siihen, miten he tulkitsivat Edwardsin toimintaa ja sanomisia. Kolmantena teemana oli, mitä näissä sanomalehdissä kirjoitettiin Edwardsista. Edwards halusi osoittaa, että afroamerikkalaisia syrjittiin sekä urheilussa että muillakin elämänalueilla ja vaikuttaa tähän asiaan. Monet *Sentinelistä* ja *Tribunesta* pitivät tätä hyvänä asiana ja kiittivät häntä panostuksestaan, erityisesti afroamerikkalaisten urheilijoiden hyväksi. Muutenkin afroamerikkalaisten urheilijoiden kohtaaman rasismin esille nostamiseen ja sen vastustamiseen OPHR:n toimesta suhtauduttiin paremmin kuin itse olympiaboikotilla uhkaamiseen.

Toisaalta Edwardsin hyökkäävä ja provosoiva lähestymistapa, puheet ja olemus olivat kritiikin kohteena. Hän myös kutsui pettureiksi muita afroamerikkalaisia, jotka eivät olleet hänen kanssaan samaa mieltä. *Sentinelistä* Pye ja Young kuuluivat Edwardsin voi-

makkaisiin kritisoijiin. Ensin mainitun kirjoitukset Edwardsista olivat usein jopa pilkkaavia. Näin oli välillä jo otsikkotasolla asti. Edwardsin sanomisten ja toiminnan ohella Pye kommentoi tämän ulkonäköäkin negatiiviseen sävyyn.

Vaikuttaakseen julkiseen mielipiteeseen ja pitääkseen mahdollisen olympiaboikotin keskustelunaiheena mediassa, Edwards muutti ulkonäköään ja puheitaan huomiota herättäväksi ja vastakkain asettelevaksi. Tässä muutoksessa hän hyödynsi mustan vallan symboleita, Mustien pantterien näkyvää ja oppositiomaista ulkonäköä ja mustan vallan radikaaleihin yhdistettyä kiihvasta retoriikkaa. Hän oli ottanut myös vaikutteita Malcolm X:n ajatuksista. Edwards oli taitava pitämään OPHR:n keskustelunaiheena ja median arvailemassa toteutuisiko olympiaboikotti vai ei.

Suhteessa aikaisempiin OPHR:ää koskeviin tutkimuksiin, tämä tutkimus painotti erityisesti afroamerikkalaisten omia reaktioita ja näkökulmia. Se havainnollisti sitä, kuinka valtaväestön -ja median lisäksi myös afroamerikkalaiset itse suhtautuivat ristiriitaisesti OPHR:ään. Tätä selittää se, että elettiin aikaa, jolloin afroamerikkalaisten keskuudessa oli muutenkin kahtiajakoa kansalaisoikeusliikkeen ja mustan vallan liikkeen kontekstissa. Samoin 1960-luvun lopulla vasta afroamerikkalaisten urheilijoiden kohtaama syrjintä alkoi saada voimakkaampaa huomiota.

Tästä työstä olisi hyvin mahdollista tehdä jatkotutkimusta muuttamalla tai laajentamalla ilmiöiden tarkastelua, aikaväliä ja aineistoa. OPHR:n olemassaoloaikaan herättämistä reaktioista suora jatkumo olisi Smithin ja Carlosin protestoinnit itse vuoden 1968 Meksikon kisoissa. Meksikon kisojen tapahtumat ja niiden perintö ovat aika tutkittu aihealue, mutta siinäkin olisi mahdollista lisätä afroamerikkalaista näkökulmaa.

Koska sekä *Sentinelin* että *Tribunen* kirjoittavat ovat olleet afroamerikkalaisia ja molemmat sanomalehdet ovat afroamerikkalaisille lukijoille suunnattuja, ne ovat kuvastaneet hyvin afroamerikkalaista näkökulmaa. Vaikka tämä näkökulma rajoittuukin muutamiin kirjoittajiin ja siihen, mitä asioita ja keiden äänet, he ja mahdollisesti sanomalehtien julkaisijat ovat halunneet tuoda esille.

Nyt hyödynnettiin kahta afroamerikkalaista sanomalehteä alkuperäisaineistona, mutta niiden määrää voisi lisätä. Näin saadaan enemmän sanomalehtiä ja niiden kirjoittajia, joita verrata keskenään ja afroamerikkalainen näkökulma laajenisi. Lisäksi voisi etsiä paljon muutakin aineistoa kuin pelkästään sanomalehtiä, joissa afroamerikkalaiset olisivat

itse äänessä. Tällaisia lähdeyhtymiä voisivat olla esimerkiksi kirjeet, päiväkirjat, elämäkerrat, afroamerikkalaiset aikakauslehdet ja televisio- ja radio-ohjelmat. Aineiston laajentaminen saattaisi paljastaa joitakin muitakin teemoja, joista on keskusteltu. Yksi sellainen teema voisi esimerkiksi olla suhtautuminen urheilun ja politiikan väliseen suhteeseen, jonka käsittely *Sentinelissä* ja *Tribunessa* oli vähäisempää kuin mitä etukäteen odotin. Tosin jos aineistoa laajentaa paljon, silloin tutkimusmenetelmän muuttaminen voi olla paikallaan. Lähiluku ei ole välttämättä käytännöllisin metodi, enää todella laajan ja monipuolisen lähdeaineiston parissa. Tai sitten on viisainta hyödyntää useampia eri metodeja.

Suomessakin on esiintynyt ja esiintyy rasismia yhtäläillä kuin muissakin maissa. Suomen kohdalla mielenkiintoinen tutkimuskohde olisi etnisten vähemmistöjen kokemukset urheiluharrastuksissa ja ammattisarjoissa eri lajeissa. Millä tavoin he ovat kohdanneet rasismia eri aikoina ja kuinka paljon valmentajien, pelaajien, katsojien tai muiden tahojen toimesta. Tässä voisi jopa yhdistää historiallista ja yhteiskunnallista tutkimusta ja niiden metodeita. Esimerkiksi kotimaisen koripallon pääsarjoissa on hankittu joukkueisiin pelaajia Yhdysvalloista jo vuosikymmenien ajan. Suurin osa näistä pelaajista on ollut tummaihoisia. Millaista suhtautuminen heihin on ollut eri aikoina ja miten heitä on kohdeltu? Tai miten näiden afroamerikkalaisten pelaajien kokemukset Suomessa vertautuvat siihen, millaista heidän elämänsä on ollut kotimaassaan, jossa afroamerikkalaisia urheilijoita on todistetusti syrjitty ja käytetty hyväksi. Jossa osa heikkoon asemaansa turhautuneista afroamerikkalaisista oli valmis radikaalimpiin keinoihin, jopa valmiuteen boikotoida olympialaisia.

Urheilussa tapahtuva rasismi Amerikassa ja muualla maailmassa ja urheilijoiden kamppailu rasismia vastaan ovat todella laajoja teemoja, joista riittää edelleen tutkittavaa. Mielestäni kaivattaisiin yhä enemmän historiantutkimusta näistä teemoista ja varsinkin sellaista, jossa myös etniset vähemmistöt itse pääsevät ääneen lähdeaineiston kautta. Uskon tämän auttavan ymmärtämään paremmin rasismiin ja urheiluun liittyviä ilmiöitä sekä syitä urheilijoiden turhautumiselle. Kenties voisimme saada historiantutkimuksen kautta myös esille lisää kannustavia esimerkkejä tilanteista, joissa urheilijoiden äänellä on ollut yhteiskunnallista vaikutusta. Tämä kaikki näyttää erityisen tarpeelliselta, seuraten nykyhetken tapahtumia Atlantin toisella puolella. Afroamerikkalaiset urheilijat kapinoivat 1960-luvun lopulla ja niin he tekevät nytkin, tukenaan myös paljon muitakin urheilijoita.

Pelkästään niiden kuukausien aikana, kun olen kirjoittanut tätä tutkimusta, on tullut paljon uusia esimerkkejä afroamerikkalaisten urheilijoiden kannanotoista.

Lähdeluettelo

Alkuperäislähteet

Los Angeles Sentinel, 1.9.1967–31.8.1968.

Philadelphia Tribune, 1.9.1967–31.8.1968.

Aikalaislähde

Edwards, Harry: *The Revolt of the Black Athlete: 50th Anniversary Edition*. University of Illinois Press, (1969) 2017.

Tutkimuskirjallisuus

Agyemang, Kwame, Singer, John N. & DeLorme, Joshua: An exploratory study of black male college athletes' perceptions on race and athlete activism. *International review for the sociology of sport* 2010, Vol.45 (4), 419-435.

Bass, Amy: *Not the Triumph but the Struggle: 1968 Olympics and the Making of the Black Athlete*. University of Minnesota Press, Minneapolis 2002.

Briley, Ron: The Black Panther Party and the Revolt of the Black Athlete: Sport and Revolutionary Consciousness. *Sports and the Racial Divide: African American and Latino Experience in an Era of Change*. Ed. Lomax, Michael E. University Press of Mississippi, Jackson 2008, 90-104.

Cortright, David: *Peace: A History of Movements and Ideas*. Cambridge University Press, Cambridge 2008.

Dwornik, Isabel Ann: *Dreams and Deception: Sports Lure, Racism, and Young Black Males' Struggles in Sports and Education*. Peter Lang, New York 2017.

Dyreson, Mark: Jesse Owens: Leading Man in Modern American Tales of Racial Progress and Limits. *Out of the Shadows: A Biographical History of African American Athletes*. Ed. Wiggins, David K. University of Arkansas Press, Fayetteville 2006, 111–131.

Fisher, Douglas & Frey, Nancy: *Close Reading and Writing from Sources*. International Reading Association, Newark 2014.

Franklin, Vincent P.: "VOICE OF THE BLACK COMMUNITY:" THE PHILADELPHIA TRIBUNE, 1912–41. *Pennsylvania History: A Journal of Mid-Atlantic Studies* 1984, Vol.51 (4), 261–284.

Harrison, Keith C. & Valdez, Alicia: The Uneven View of African American Ballers. *Race and Sport: The Struggle for Equality on and off the Field*. Ed. Ross, Charles K. University Press of Mississippi, Jackson 2006, 129–153.

Hartmann, Douglas: *Race, Culture, and the Revolt of the Black Athlete: The 1968 Olympic Protests and Their Aftermath*. University of Chicago Press, Chicago & London 2003.

Hartmann, Douglas: The Olympic “Revolt” of 1968 and its Lessons for Contemporary African American Athletic Activism. *European journal of American studies* 2019, 14–1.

Henderson, Simon: *Sidelined: how American sports challenged the Black freedom struggle*. The University Press of Kentucky, 2013.

Hylton, Kevin: How a turn to critical race theory can contribute to our understanding of ‘race’, racism and anti-racism in sport. *International review for the sociology of sport* 2010, Vol.45 (3), 335–354.

Joseph, Peniel E.: The Black Power Movement: A State of the Field. *The Journal of American history* 2009, Vol.96 (3), 751–776.

Kelly, Darren D., Harrison, Louis Jr. & Moore, Leonard N.: Answering the Call: Black Male Faculty Mentoring Black Male Student-Athletes. *Black Males and Intercollegiate Athletics: An Exploration of Problems and Solutions*. Eds. Moore, James L. III, Bennett, Robert A. III, Graham, David L. & Hodge, Samuel R. Emerald Publishing Limited, Bingley 2015, 239–260.

Kirk, John A.: *Martin Luther King Jr.* Taylor & Francis Group, London 2004.

Kitano Harry H. L.: *Race relations*. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey 1974.

Lake, Obiagele: *Blue Veins and Kinky Hair: Naming and Color Consciousness in African America*. Praeger, Westport Connecticut 2003.

Lomax, Michael E.: Bedazzle Them with Brilliance, Bamboozle Them with Bull: Harry Edwards, Black Power, and the Revolt of the Black Athlete Revisited. *Sports and the*

Racial Divide: African American and Latino Experience in an Era of Change. Ed. Lomax, Michael E. University Press of Mississippi, Jackson 2008, 55–89.

Martin, Lori Latrice: The Black Athlete and the Postracial Myth. *Out of bounds: racism and the black athlete*. Ed. Martin, Lori Latrice. Praeger, Santa Barbara, California 2014, 3–28.

Matusow, Allen J.: From Civil Rights to Black Power: The Case of SNCC, 1960-1966. *Twentieth-Century America: Recent Interpretations*. Eds. Bernstein, Barton J. & Matusow, Allen J. 2nd Edition. Harcourt Brace Jovanovich, 1972, 367–383.

Miller, Patrick B.: Muscular Assimilationism: Sport and the Paradoxes of Racial Reform. *Race and Sport: The Struggle for Equality on and off the Field*. Ed. Ross, Charles K. University Press of Mississippi, Jackson 2006, 105–128.

Moore, Louis: *We Will Win the Day: The Civil Rights Movement, the Black Athlete, and the Quest for Equality*. Praeger, Santa Barbara & Denver 2017.

Morris, Aldon D.: *The Origins of the Civil Rights Movement: Black Communities Organizing for Change*. The Free Press, New York 1984.

Ongiri, Amy Abugo: *Spectacular Blackness: The Cultural Politics of the Black Power Movement and the Search for a Black Aesthetic*. University of Virginia Press, Charlottesville 2009.

Pöysä, Jyrki: *Lähiluvun tieto: Näkökulmia kirjoitetun muistelukerronnan tutkimukseen*. Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura, Joensuu 2015.

Regan, Michael, Carter-Francique, Akilah R. & Feagin, Joe R.: Systemic Racism Theory: Critically Examining College Sport Leadership. *Out of bounds: racism and the black athlete*. Ed. Martin, Lori Latrice. Praeger, Santa Barbara, California 2014, 29–53.

Seekdaur, Lukmaan Hakim Khan: *Malcolm X: The Pragmatic Nationalist*. Diplomica Verlag, Hamburg 2014.

Shropshire, Kenneth L.: *In Black and White: Race and Sports in America*. New York University Press, New York 1996.

Singer, John N.: Understanding racism through the eyes of African American male student-athletes. *Race, ethnicity and education* 2005, Vol.8 (4), 365–386.

Singer, John N.: African American Male College Athletes' Narratives on Education and Racism. *Urban education* 2016, Vol.51 (9), 1065–1095.

Smith, Earl: The African American Student Athlete. *Race and Sport: The Struggle for Equality on and off the Field*. Ed. Ross, Charles K. University Press of Mississippi, Jackson 2006, 90–104.

Smith, Reed: Sports Illustrated's African American Athlete Series as Socially Responsible Journalism. *Jack Johnson to LeBron James: Sports, Media, and the Color Line*. Ed. Lamb, Chris. University of Nebraska Press, Lincoln 2016, 357–382.

Smith, Tom W.: Changing Racial Labels: From "Colored" to "Negro" to "Black" to "African American". *Public Opinion Quarterly* 1992, Vol.56 (4), 496–514.

Taylor, Frederick Jerome: Black Musicians in "The Philadelphia Tribune", 1912-20. *Black perspective in music* 1990, Vol.18 (1/2), 127–140.

Thornton, Michael C.: Meaningful Dialogue? The Los Angeles Sentinel's Depiction of Black and Asian American Relations, 1993-2000. *Journal of black studies* 2011, Vol.42 (8), 1275–1298.

Townsend, Stephen, Osmond, Gary & Phillips, Murray G.: 'Where Cassius Clay Ends, Muhammad Ali Begins': Sportspeople, Political Activism, and Methodology. *International Journal of the History of Sport* 2018, Vol.35 (11), 1149-1175.

Vella, Stephen: Newspapers. *Reading Primary Sources. The Interpretation of Texts from Nineteenth- and Twentieth-century History*. Eds. Dobson, Miriam & Ziemann, Benjamin. Routledge, London 2010, 192–208.

Waller, Steven, Polite, Fritz & Spearman, LeQuez: Retrospective reflections on the Black American male athlete and the 1968 Olympics: an elite interview with Dr Harry Edwards. *Leisure studies* 2012, Vol.31 (3), 265–270.

Wiggins, David K.: Edwin Bancroft Henderson, African-American athletes, and the writing of sport history. *Sport and the Color Line: Black Athletes and Race Relations in Twentieth Century America*. Eds. Miller, Patrick B & Wiggins, David K. Routledge, London 2004, 318–339.

Wiggins, David K.: The Struggle That Must Be': Harry Edwards, Sport and the Fight for Racial Equality. *International Journal of the History of Sport* 2014, Vol.31 (7), 760–777.

Muu lähdeaineisto

A.S. Young, Lawrence I. Brockenbury, Los Angeles Sentinel 26.2.1987.

A.S. “Doc” Young; Author, Longtime Los Angeles Sentinel Editor, Los Angeles Times 13.9.1996.

A.S. Doc Young Named To Editorial Post, Los Angeles Sentinel 20.12.1984.

A Great Man Passes, Philadelphia Tribune 28.10.1972.

Dennis McLellan, Stanley Robertson dies at 85; pioneering black TV executive, Los Angeles Times 7.12.2011.

E. WASHINGTON RHODES, Philadelphia Tribune 12.6.1976.

Emmanuel Morgan, Brad Pye Jr., first Black sports broadcaster in L.A. and civic leader, dies at 89, Los Angeles Times 7.7.2020.

Jason Lewis, Women’s History Month: Maggie Hathaway-Community and Civil Rights Activist, Los Angeles Sentinel 22.3.2012.

Jim Cleaver, Veteran Journalist Bill Lane Dies Following Brief Illness, Los Angeles Sentinel 29.6.1995.

Kendall Wilson, Gay Served Tribune 52 Years, Philadelphia Tribune 30.12.1980.

Legacy.com: *Claude Eugene Harrison, Jr. Obituary*, <https://www.legacy.com/obituaries/name/claude-harrison-jr-obituary?pid=194095358> 3.10.2019 [haettu 25.10.2020].

Los Angeles Sentinel: *About*, <https://lasentinel.net/about> [haettu 19.10.2020].

Robert J. Sye, Remembering Journalist A. S. Doc Young, Los Angeles Sentinel 14.11.1996.

Stanley G. Robertson, L.A. Confidential: A Time To Say 'Goodbye', Los Angeles Sentinel 8.11.1990.

STT Urheilu, Niemeläinen, Jonne & Lund, Sakari: *Poliisi ampui mustaa miestä selkään – mestariehdokas Milwaukee Bucks boikotoi pudotuspeliottelua, yön NBA-pelit siirrettiin ja myös muut suuret urheilusarjat seurasivat perässä*, <https://yle.fi/urheilu/3-11513362> 27.8.2020 [haettu 7.11.2020].

Visuri, Roope: Amerikkalaismediat: *NBA-pelaajat päättivät jatkaa pudotuspelejä boikottipäivän jälkeen – kauden keskeyttämisellä olisivat olleet valtavat seuraukset*, <https://yle.fi/urheilu/3-11515353> 27.8.2020 [haettu 7.11.2020].

WASHINGTON RHODES, PUBLISHER, 74, DEAD, New York Times 25.6.1970.